

VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN

Jaarverslag 2006

Inleiding: <i>Het VFL-jaar 2006: verbreding en verdieping</i>	7
1. Ondersteuning per doelgroep	17
1.1. Regelingen en reglementen 2006	19
1.2. Auteurs	20
1.2.1. Werkbeurzen literaire auteurs	20
1.2.2. Stimuleringsbeurzen literaire auteurs	27
1.2.3. Projectbeurzen literaire biografieën	30
1.2.4. Reisbeurzen literaire auteurs	31
1.3. Strips	33
1.3.1. Werkbeurzen stripauteurs	34
1.3.2. Reisbeurzen stripauteurs	35
1.3.3. Productiesubsidies voor uitgevers van strips	35
1.3.4. Striptijdschriften	36
1.3.5. Stripmanifestaties	36
1.3.6. Stripverenigingen	36
1.4. Vertalers in het Nederlands	37
1.4.1. Projectbeurzen literaire vertalers	37
1.4.2. Stimuleringsubsidies vertaald literair werk	39
1.4.3. Reisbeurzen literaire vertalers	42
1.5. Literaire tijdschriften	43
1.5.1. Subsidieregeling	43
1.5.2. CeLT vzw	44
1.5.3. Tijdschriftenrapport	45
1.5.4. Tijdschriftenforum	45
1.5.5. Tijdschriftenenquête	45
1.6. Uitgeverijen	47
Productiesubsidies voor uitgevers van literair werk en strips.....	47
1.7. Verenigingen, manifestaties, focuspunten	52
1.7.1. Verenigingen	52
1.7.2. Manifestaties	54
1.7.3. Focuspunten	57
1.8. Buitenland	59
1.8.1. Vertaalsubsidies	60
1.8.2. Productiesubsidies	64
1.8.3. Auteursbezoeken	66
1.8.4. Buitenlandse manifestaties	71
1.9. Deskundigheidsbevordering	73
1.9.1. Cursussen literair vertalen	73
1.9.2. Mentoraten	73
1.9.3. Literaire vertaaldagen	74
1.9.4. Postacademisch programma ‘Vertalen op Europees niveau’	75
1.9.5. Lyrikline	75
1.9.6. Paul Van Ostaijen-workshop in London	75

1.10. Projecten	76
1.10.1. Oprichting Vlaamse Auteursvereniging.....	77
1.10.2. Project ‘Verzameld werk’ Louis Paul Boon	77
1.10.3. Verhuizing Focuspunt Jeugdliteratuur	77
1.10.4. Continuering Focuspunt Jeugdliteratuur.....	77
1.10.5. Project illustratoren tentoonstelling	77
1.10.6. Project illustratorenboek	78
1.10.7. Kwaliteitsverbetering beoordelingen	79
1.10.8. Portaal site Vlaamse Jeugdliteratuur	79
1.10.9. Enquête literaire tijdschriften.....	79
2. Financieel overzicht	81
2.1. Beschikbare middelen	83
2.2. Aangegane verbintenissen	83
2.3. Betalingen	83
2.4. Details subsidies en projecten.....	84
3. Organisatorisch kader.....	87
3.1. Bestuurs- en adviesorganen.....	89
3.1.1. Adviescommissies.....	89
3.1.2. Externe beoordelaars	100
3.1.3. Beslissingscollege	101
3.1.4. Beroepscommissie	102
3.1.5. Fondsbestuur	104
3.1.6. Dagelijks Bestuur	109
3.2. Fondssecretariaat	110
3.3. Beheersovereenkomst VFL met Vlaamse Overheid	112
4. Interne werking	113
4.1. Stages en onderzoeksprojecten	115
4.1.1. Stage: Vlaamse dichters in het buitenland	115
4.1.2. Stage: Lyriekline	115
4.1.3. Stage: Buitenlandwerking	115
4.1.4. Stage: Documentatie buitenland	115
4.1.5. Onderzoek: Buitenlandse letterenfonds	116
4.2. Basisnota Vlaamse literaire klassiekers	117
4.3. Naar een structureel Boekenoverleg	118
4.4. Communicatie	119
4.4.1. Publicaties	119
4.4.2. Persberichten	119
4.4.3. Website	120
4.5. Buitenland	121
4.5.1. Auteursfiches	121
4.5.2. A Fabulous Fourteen from Flanders.....	122
4.5.3. Buitenlandse prospectie	123

4.5.4. Poetry International Web.....	124
4.5.5. Lyrikline	125
4.5.6. Illustratoren tentoonstelling.....	125
4.5.7. 10 Books from Holland and Flanders	127
4.5.8. Nieuwsbrief Letteren.....	127
4.5.9. Vertaalprijzen	128
4.5.10. Vertaalworkshop Wiesbaden	128
4.5.11. Paul Van Ostaijen-workshop in London	128
4.6. Het VFL als aanspreekpunt Letteren.....	129
5. Samenwerking.....	131
5.1. Vlaamse overheid.....	133
5.1.1. Afstemming, overleg en directe contacten	133
5.1.2. Het VFL en de beleidsnota Letteren- en Publicatiebeleid.....	133
5.2. Nederlandse Stichting Fonds voor de Letteren (NFvDL)	136
5.3. Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds (NLPVF)	137
5.4. Nederlandse Taalunie.....	138
5.4.1. Gemeenschappelijke beleidsontwikkeling voor de letteren	138
5.4.2. Taalunie Toneelschrijfprijs.....	138
5.4.3. Grensverkeer van boeken	139
5.4.4. Digitale presentatie Nederlandstalige literaire tijdschriften.....	139
5.4.5. Vlaams-Nederlandse ontmoetingsdag illustratoren.....	139
5.5. Steunpunt Literair Vertalen	140
5.6. Kunstenloket vzw	142
5.7. Boek.be, VUV en VBB	143
5.8. Vlaamse Auteursvereniging.....	144
5.9. Focuspunt Jeugdliteratuur en Stichting Lezen.....	145
5.10. Sectoroverleg buitenland	146
5.11. Archieven en Openbare Bibliotheken	147
6. Vooruitblik op 2007	149
Bijlagen	153
Tijdschriftenrapport 2006	155
Realisaties 2006	167
Colofon.....	175

Inleiding

Het VFL-jaar 2006: verbreding en verdieping

In zijn zevende werkjaar heeft het Vlaams Fonds voor de Letteren in beleid en praktijk een dubbele beweging gemaakt. De bereikte verankering in het literaire veld, de brede acceptatie van zijn werking en een voortdurende dialoog leidden tot een groot appél op het VFL, niet zelden buiten onze (kern)opdrachten. Bij het formuleren van (gedeeltelijke) antwoorden, werd het actieterein als vanzelf verbreed. De opgebouwde expertise van de voorbije 7 jaar en de permanente kritische (zelf)bevraging resulteerden in een meer doelgerichte en positieve output. De bijgestuurde regelingen en de ontwikkelde en ondersteunde projecten zorgen voor een werking in de diepte. In het toekomstig groeiscenario van het VFL dient het woordje ‘krimpen’ misschien centraler te staan – zodat meer samenwerking, meer overleg, meer transparantie en meer communicatie mogelijk blijft.

Een afwachtend boekenjaar 2006 met duidelijk literaire accenten

Onze boekenmarkt, die steeds meer afhankelijk wordt van bestsellers, miste in 2006 een nieuwe Harry Potter of een nieuwe editie van het Van Daele woordenboek om duidelijk te plussen. Eind oktober stond in de Nederlandse Algemene Uitgeversindex de teller van het aantal verkochte boeken even hoog als in oktober 2005, terwijl de omzet een lichte daling (1%) vertoonde. Over de Vlaamse boekensector zijn (nog) geen cijfers bekend; met betrekking tot de Boekenbeursverkoop werden wel groeipercentsages van ruim 5% genoemd. Een momentopname: een jaarbeeld ontbreekt.

De Nederlandse algemene boekentop-50 van 2006 bevatte 11 oorspronkelijk Nederlandse romans, 1 literair essay, 7 vertaalde romans, 8 literaire thrillers en 9 spannende boeken (waarvan 14 vertaalde), 2 kinderboeken en 12 non-fictie titels. 35 van de top 50-titels waren van 1 van de 3 concerns (NDC/VBK, WPG en PCM).

Met het boekenprogramma *Alles uit de kast* (Eén/Woestijnvis) werd aangetoond dat ook op een aansprekende manier boeken op tv kunnen gebracht worden. Met de ondersteuning van lezende BV's en door alle genres aan bod te laten komen, konden fervente lezers en twijfelende, onregelmatige lezers geboeid worden.

De media-aandacht voor de grote literaire prijzen nam nog toe. Het publiek ging echter vooral voor de bekroningen, eerder dan voor de titels uit de toplijst (shortlist) en de tiplijst (longlist) – met dank aan de AKO-jury voor de vernederlandsing. Vlaamse auteurs waren sterk vertegenwoordigd in de top- en tiplijsten, maar de bekroningen gingen toch naar Nederlandse auteurs: De Gouden Uil postuum naar Henk van Woerden, de AKO Literatuurprijs verrassend naar Hans Münstermann en de Libris Literatuur Prijs naar K. Schippers. Stefan Brijs (driemaal op een toplijst) kreeg van de lezers De Gouden Uil Publieksprijs en van de KANTL de Vijfjaarlijkse Prijs voor Proza. Hugo Claus ontving in februari de Cultuurprijs voor Algemene Culturele Verdienste en Paul Verhaeghen de Cultuurprijs voor Proza voor *Omega Minor*. Er was geen Debuutprijs wegens onvoldoende kwalita-

tieve inzendingen, volgens organisator Boek.be. De Boekenleeuw voor het beste jeugdboek ging naar *Jonkvrouw* van Jean-Claude van Rijckeghem en Pat Van Beirs. Isabelle Vandenaabeele ontving de Boekenpauw voor het mooist geïllustreerde jeugdboek, *Mijn schaduw en ik*.

Naast de prijzen voor gevestigde waarden, was er ook aandacht voor de opleiding van nieuwe auteurs. Het dagblad *Trouw* lanceerde een internetcursus voor beginnende auteurs en uitgeverij Querido beloofde een masterclass aan de besten onder hen. In Vlaanderen lanceerde Creatief Schrijven het tijdschrift *Volzin*.

Vroegen dan weer zelf om aandacht: de Nederlandse illustratoren. Zij klopten op de deur van het Nederlandse Fonds voor de Letteren (NFvDL) om, net zoals in Vlaanderen, in aanmerking te komen voor werkbeurzen. Een uitbreiding van de opdracht van de adviserende commissie bij het Fonds voor Beeldende Kunst zorgde voor het antwoord. Door de instelling van een oeuvreprijs voor illustratoren van kinderboeken vanuit de P.C. Hooftstichting, werd de inbreng van illustratoren in het literaire segment bevestigd.

In maart presenteerde de Nederlandse Taalunie het eerste en laatste (zevende) deel van de *Geschiedenis van de Nederlandse Literatuur*.

Het Boekenweekgeschenk van Arthur Japin haalde een recordoplage van 813.000 exemplaren. In het kader van de leesbevorderingsactie *Nederland Leest* werden via de bibliotheken 725.000 exemplaren van *Dubbelspel* van Frank Marinus Arion gratis verdeeld.

Standaard Boekhandel opende haar honderdste winkel in Vlaanderen en ontwikkelde een shop-in-shop-formule voor de FUN-speelgoedwinkels. FNAC België vierde zijn 25 jaar aanwezigheid in België. *De Morgen* lokte lezers met de reeks *Wereldpoëzie in 20 delen* en *De Standaard* koos voor toptitels in het genre vertaalde *Literaire Thrillers*.

In opmars: het luisterboek. In Nederland werd de eerste Week van het luisterboek georganiseerd en ging de Prijs van het Beste Luisterboek 2006 naar *Het satijnen hart* van Remco Campert. Het Vlaams-Nederlands Huis *deBuren* bracht de Radioboeken: nieuwe verhalen die door de auteurs worden voorgelezen, uitgezonden op Klara, via podcast downloadbaar, maar nooit op papier beschikbaar.

Het Andere Boek verhuisde naar het Zuiderpershuis en het publiek volgde. Eind september betrok Boek.be zijn nieuwe kantoren in Borgerhout.

In Nederland kwamen de adviestarieven voor literaire vertalingen – een minimum-regeling in afspraak tussen vertalers en uitgevers – onder druk van de Nederlandse Mededingingsautoriteit. In de aanloop naar de verkiezingen werd een ballonnetje opgelaten over de BTW op boeken: of die niet verhoogd moest worden van 6 naar 19%. Alle boekbetrokkenen protesteerden hevig. Ook het idee om schoolboeken gratis te maken werd verketterd.

De nieuwe generatie literaire Vlaamse auteurs kreeg erkenning in Vlaanderen en Nederland; de steun van de media was daarbij een voorname factor. Niet zozeer in de boekenbijlagen, overigens, maar op de algemene nieuwspagina's of in de lifestyle- en cultuurbijlagen van de kranten, radio- en tv-zenders. Literatuur en zijn/haar actoren moeten mee in de realitydrang van de emo-maatschappij waarin *wat* verdrongen wordt door *wie*.

VFL-jaaroverzicht 2006

Laten we niet vergeten de eigen activiteiten te vermelden. Wat nu volgt is een beknopt verslag in 5 delen.

De dotatie 2006 bedroeg € 3.443.000: een verlaging met € 285.000, omdat het Focuspunt Behoud de Begeerte en de manifestatie Poëziezomers van Watou gesubsidieerd werden in het kader van het Kunstendecreet. Extra werden twee projecten voor € 33.000 gesubsidieerd.

De commissiewerking

De kern van de VFL-werking is het zorgvuldig afwegen van de subsidie-aanvragen, het toetsen ervan aan de criteria en het reglement, het uitspreken van kwaliteitsoordelen en het vergelijkenderwijs adviseren, binnen de beschikbare financiële middelen.

De Adviescommissies proza, poëzie en essay, kinder- en jeugdliteratuur en theater adviseerden over 127 ontvankelijke aanvragen voor een werkbeurs. Bijna 3 op 4 aanvragers of 92 auteurs (80 Vlamingen en 12 Nederlanders) ontvingen een werkbeurs van gemiddeld 4,4 eenheden of € 9.700. 13 aanvragers ontvingen voor het eerst een werkbeurs. 17 van deze beurzen zijn toegekend met continuering over meerdere jaren. Auteurs en illustratoren van kinder- en jeugdboeken (28) en oeuvre-auteurs (25) waren het meest vertegenwoordigd. Het totale beschikbare bedrag voor deze regeling bedroeg € 751.000.

De commissieleden werden ingeschakeld als (schriftelijke) beoordelaars voor de 42 aanvragen voor een stimuleringsbeurs (14 Vlamingen en 28 Nederlanders, allen debuterend).

De commissie theater besprak ook de dossiers van Schrijverspodium (een auteursvereniging) en Tijdschrift (een elektronisch tijdschrift met theaterteksten).

De Adviescommissie literaire tijdschriften stelde het Tijdschriftenrapport 2005 op en discussieerde tijdens het Tijdschriftenforum over de digitalisering van tijdschriften. 9 literaire tijdschriften ontvingen de basissubsidie, voor sommigen aangevuld met een kwaliteits- en beheerstoelage. Twee tijdschriften ontvangen een startsubsidie. Het totale budget was € 281.500.

De Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten evalueerde de werking 2005 van de focuspunten Het Beschrijf en Poëziecentrum. De nieuwe locatie van het Focuspunt Jeugdliteratuur werd bezocht in september, de beleidsplannen 2006-2009 werden besproken en beoordeeld in functie van een geactualiseerd advies aan het Beslissingscollege. 25 aanvragen van literaire manifestaties werden behandeld en 22 aanvragen van verenigingen, inclusief genootschappen. Totaal budget: € 170.000 + € 753.100 voor de Focuspunten.

In 2 aanvraagrondes behandelde de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands 14 aanvragen. 13 werden gehonoreerd voor in totaal € 95.700. Door cofinanciering was het reëel uitgekeerde bedrag lager.

Aanvragen uit de stripwereld werden behandeld door de Adviescommissie strips. Van de 21 ontvankelijke aanvragen voor een werkbeurs werden er 18 gehonoreerd voor in totaal € 103.400. Voor het eerst werden debutanten in contact gebracht met een mentor. 10 dossiers voor productiesubsidies strips werden inhoudelijk beoordeeld. Het Fondssecretariaat bekeek de ingediende calculatie, het Beslissingscollege besliste over de definitieve toekenning. Deze werkwijze werd gevolgd voor alle aanvragen voor 14 productiesubsidies: de betrokken commissie formuleerde een inhoudelijk oordeel, en in een tweede fase bereidde het Fondssecretariaat een financieel advies voor op basis van de door de uitgeverij ingediende calculatie. Aanvragen voor tekstedities werden door de Adviescommissie poëzie en essay kritisch getoetst aan de minimumeisen die voor deze publicaties gesteld werden.

Het Beslissingscollege vergaderde 5 keer, Het besliste over de aanvragen op basis van de adviezen en hield 4 besluitvormende mailrondes over specifieke dossiers. Beleidsgerichte thema's werden behandeld als denktankpunt. Kwamen o.a. aan bod: evaluatie van het e-zine en *VFL-Bulletin*, werkbeurzensystematiek, groeiscenario 2006-2009, aanzetten en nabeschouwingen voor het intern forum.

Bij de Beroepscommissie werden 21 bezwaarschriften ingediend. 4 dossiers werden op basis van een aanvullende motivering ingetrokken. 1 dossier is nog in behandeling in afwachting van aanvullende gegevens. 7 indieners werden op hun vraag gehoord. 6 beslissingen werden herzien.

Het Fondsbestuur vergaderde 10 keer. Vaste agendapunten waren: opvolging begroting (engagementen en betalingen) en interne budgetterschikking in juni en oktober, projecten en projectsubsidies, rapportering uit Adviescommissies, Beslissingscollege en Beroepscommissie, informatie vanuit het beleid, en samenstelling van commissies en bestuur. Specifieke thema's in 2006 waren o.a. de Vlaamse literaire canon, de dossiers van NCJ en Passa Porta, het buitenlandbeleid, het voorbereidend traject Boekenoverleg, de beheersovereenkomst 2006-2010, het budget 2007, interculturaliteit en nieuwe regelingen.

Regelmatig overleg met de vele actoren in het literaire veld zorgt er voor dat de vinger aan de pols wordt gehouden. Alleen op die manier kan je maatwerk leveren, afgestemd op reële behoeften. Het constructieve overleg met minister van Cultuur Bert Anciaux en zijn kabinetsmedewerker letteren heeft een ambitieus en kansenbiedende beheersovereenkomst opgeleverd.

totalen met de Taalunie kwamen we tot nieuwe ontwikkelingspistes: een onderzoek naar de haalbaarheid van een gemeenschappelijke site voor literaire tijdschriften, een gericht beleid ten aanzien van deskundigheidsbevordering van vertalers in en uit het Nederlands, beleidsontwikkeling ten aanzien van grensoverschrijdend boekenverkeer,

het verhogen van de aanwezigheid van Vlaamse auteurs op Nederlandse literaire podia en vice versa, en ten slotte de ondersteuning van grensoverschrijdende projecten.

Sturende werking

De beheersovereenkomst 2006-2010 werd in verschillende fasen besproken tussen bestuur en kabinet, en goedgekeurd door de Vlaamse regering op 20 juli. Basis is het meerjarenbeleidsplan *Omzien en vooruitblikken* en het daarin opgenomen financiële groeipad. Een dotatie van minstens € 3.443.000 werd toegezegd, inclusief een jaarlijkse indexerings van personeelsuitgaven en werking. Het VFL kan van de Vlaamse regering aanvullend bijkomende opdrachten ontvangen. De administratie evalueert jaarlijks de zakelijke werking van het VFL; de inhoudelijke werking wordt jaarlijks beoordeeld door het Vlaams Parlement in samenspraak met de Minister van Cultuur.

Ter voorbereiding van een structureel Boekenoverleg met organisaties uit de letteren- en boekenwereld, is een heel traject doorlopen. Op een strategiedag onderzocht het Fondsbestuur hoe de werking van het VFL verder geprofessionaliseerd kan worden. In het intern forum met (ex-)commissieleden werden hete hangijzers uit het VFL-beleid bediscussieerd. Op de vierde editie van Fond voor het Fonds in maart 2007 wordt in overleg met de sectorpartners een actieprogramma opgemaakt, gericht aan de federale en Vlaamse overheid.

In 2006 werd de basis gelegd voor een representatieve, professionele en aanspreekbare vereniging van auteurs. Voor het VFL is de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) een volwaardige gesprekspartner in thema's die auteurs betreffen.

De subsidie-aanvraag van het Louis Paul Boon-documentatiecentrum voor de editiecosten van het Verzameld Werk van L.P. Boon in de tweede jaarhelft van 2006, was de directe aanleiding om een basisnota Vlaamse literaire klassiekers op te maken. Begin 2006 realiseerden we in samenwerking met NCJ en Stichting Lezen (die overigens, begeleid door het VFL, fuseerden in de loop van 2006) de internationale illustratoren tentoonstelling *Colouring outside the lines*. Alle informatie over dit mooie project annex boek leest u in 1.10.3. en 4.5.6. Met de tentoonstelling en het boek willen we de vertaling en internationale verspreiding van Vlaamse geïllustreerde boeken actief ondersteunen.

Een analyse van de huidige buitenlandwerking toonde aan dat er een versnippering van krachten en middelen is. Op uitnodiging van het Fondsbestuur was er een eerste ontmoeting met organisaties en andere betrokkenen over een geconcentreerd buitenlandwerking.

Het VFL werkt mee aan de voorbereiding van CultuurInvest, het investeringsfonds voor de Vlaamse cultuurindustrieën onder de koepel van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen. In het mappingonderzoek Boeken wordt de expertise van het VFL mee verwerkt.

Medewerkers

Het Fondssecretariaat werd in oktober uitgebreid met Els Aerts, die de opdracht om onze kinder- en jeugdboeken en strips in het buitenland te promoten, op zich nam. Lara Rogiers nam vanaf 1 februari de plaats in van Els Steegmans die een nieuwe uitdaging in de cultuursector aanging. Michiel Scharpé verving tot half maart Tine Van den Heuvel. Georgia De Winter, met loopbaanonderbreking, beviel in augustus van dochter Stella.

Imke Hanssen werd als projectmedewerker ingeschakeld voor de presentatie van Vlaamse kinder- en jeugdboeken op het Salon du Livre de Jeunesse in Namen. Jobstudenten hielpen mee 2 projecten realiseren: de codering en verwerking van de enquêteformulieren over literaire tijdschriften en de verzameling van tekstmateriaal voor auteursdossiers en brochures voor de internationale beurzen.

9 nieuwe commissieleden startten in 2006. Guido Vereecke nam het voorzitterschap van de Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten op zich. Stijn Geudens leidt de Adviescommissie literaire tijdschriften sinds 1 juli. Guy Posson ten slotte nam het voorzitterschap van de Adviescommissie vertalingen over op 1 oktober. Jürgen Pieters was het nieuwe lid van de Beroepscommissie en Bob van den Broeck zit deze commissie voor sinds 1 januari 2006.

Aan het Fondsbestuur werden Rik Vande Caveye (vanaf 1 januari) en Jos Geysels (vanaf 1 september) toegevoegd.

We begeleidden stages die studiemateriaal en concrete publicaties opleverden. Een studente van Cultuurmanagement UA bracht in beeld hoe en met welke middelen in enkele landen het buitenlandbeleid werd gevoerd. Daarnaast leverden drie stagiaires (Culturele Studies, KULeuven en Hogeschool Gent) en een tijdelijke medewerker zeer gewaardeerde hulp bij diverse projecten van onze buitenlandwerking. Een tweede tijdelijke medewerker verwerkte de lezersenquête van de literaire tijdschriften.

Het vele buitenland

Vertalingen genereren en Vlaamse auteurs op buitenlandse podia brengen ter bekendmaking en ondersteuning van hun (vertaalde) werk, waren de primaire doelstellingen in 2006. We namen deel aan de vakbeurzen van Bologna, Londen, Warschau en Frankfurt. De Marché de la Poésie in Parijs, Poetry International in Rotterdam, Lyrikline en Poetry International Web waren de meest directe kanalen voor de promotie van Vlaamse dichters in het buitenland.

De vele persoonlijke contacten met buitenlandse uitgeverijen, organisatoren, festivals, lectoren, vertalers en media werden ondersteund door infodossiers van nieuw verschenen prozaititels, brochures en tijdschriften over Vlaamse schrijvers, fragment- of integrale vertalingen en adviezen aan lectoren en vertalers. De illustratoren tentoonstelling reisde door Europa, langs een in detail geplande route, met specifieke activiteiten per tentoonstellingsplek.

In samenwerking met het Steunpunt Literair Vertalen werden cursussen, bijscholingen en mentoraten opgezet in het kader van deskundigheidsbevordering van vertalers in en uit het Nederlands.

We tonen wat we deden

De in 2005 opgezette communicatiemedia werden in 2006 inhoudelijk verder verbeterd en uitgebreid. Er verschenen 7 elektronische nieuwsbrieven met gedetailleerde informatie over alle toekenningen, regelingen, activiteiten en relevante informatie voor de letterensector. *VFL-Bulletin* nummer 3 had de digitale media als centraal thema. Nummer 4 behandelde de positie van de literaire vertalers in Vlaanderen. Nummer 5 (in de pijplijn) beschrijft een tiental niet-klassieke literaire realisaties die door het VFL zijn betoelaagd.

Persberichten werden verstuurd naar aanleiding van afgeronde beslissingsrondes, realisaties of projecten.

Het jaarverslag 2005 verscheen al eind mei en werd uitgebreid met toelichtingen door de voorzitters op de werkwijzen en reflecties van de commissies, en met informatie over projecten, realisaties en plannen van het VFL. Geen van die zaken ontbreekt in dit nieuwe jaarverslag. We wilden niet onderdoen voor de 154 bladzijden transparantie van beleid die we vorig jaar schreven.

De commissie Cultuur van het Vlaams parlement ontving op 22 juni Minister Bert Anciaux en een afvaardiging van het VFL voor een toelichting over de beheersovereenkomst, het groeiscenario, het jaarverslag 2005 en de plannen voor 2006 en volgende jaren. De aanwezige commissieleden waren erg positief over het jaarverslag, de werking en plannen van het VFL.

Intern zorgde het maandelijks communiqué van het Fondsbestuur voor een snelle bekendmaking van de beslissingen en behandelde beleidspunten. Het wekelijkse secretariaatsoverleg maakte een vlotte informatiedoorstroming tussen tweede en derde verdieping mogelijk. Het tweewekelijkse stafoverleg was het platform voor de uitwisseling van de hoofdlijnen van dossiers-in-behandeling, de opvolging van de Adviescommissies, beleidsvoorbereidend denkwerk, inhoudsbepaling van *VFL-Bulletin* en Nieuwsbrief, en informatie-uitwisseling over de vele contacten in het veld. In de tussenliggende week vond het buitenlandoverleg plaats, waar (binnen de mandaatregeling) beslist werd over de aanvragen voor vertaalsubsidies en auteursbezoeken. Daarnaast diende dit overleg voor de bespreking van buitenlandse beurzen, het maken van keuzes m.b.t. de infodossiers voor buitenlandse prospectie en ten slotte de opvolging van de illustratorentoonstelling.

Bij de lezers van de gesubsidieerde literaire tijdschriften werd in het voorjaar van 2006 een uitgebreide schriftelijke enquête gehouden. De resultaten zijn verwerkt in een conceptrapport dat besproken is met de Adviescommissie en voorgelegd werd aan de tijdschriftredacties op het Tijdschriftenforum in februari 2007.

En uiteraard waren we aanwezig op tientallen literaire manifestaties, perspresentaties, *Vers voor de pers*'en, vergaderingen en colloquia, formele en informele ontmoetingen – om de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van het VFL te vergroten, maar ook uit heel veel *goesting* voor de literatuur.

Een vol bord voor 2007

Voor 2007 is het budget verhoogd met € 250.000, plus een indexering van € 40.000. Het totaalbedrag wordt daardoor € 3.738.000. In het budget voor Internationaal Cultuur Beleid 2006 is een bedrag van € 64.000 voorzien voor letterenprojecten 2007. De extra projecten zijn gericht op de versterking van de buitenlandwerking. Helemaal achterin dit jaarverslag leest u meer over de uitdagingen die ons te wachten staan in 2007. U zal merken: het is een vol bord dat we voor ons hebben staan. Maar als u eerst de rest van het jaarverslag leest, over wat we deden in 2006, zal u ook merken dat we uitstekend op die uitdagingen voorbereid zijn. Met 7 jaar ervaring achter de rug kan het VFL zijn rol binnen de letterensector actief en prominent blijven spelen.

Carlo Van Baelen

1. Ondersteuning per doelgroep

1.1. Regelingen en reglementen 2006

Auteurs

Werkbeurzen voor literaire auteurs
 Stimuleringsbeurzen voor literaire auteurs
 Projectbeurzen voor het schrijven van literaire biografieën
 Reisbeurzen voor literaire auteurs

Strips

Werkbeurzen voor stripauteurs
 Productiesubsidies voor uitgevers van strips
 Subsidies voor striptijdschriften
 Subsidies voor stripmanifestaties
 Subsidies voor striporganisaties
 Reisbeurzen voor stripauteurs

Vertalers

Projectbeurzen voor literaire vertalers
 Stimuleringsubsidies voor vertaald literair werk
 Reisbeurzen voor literaire vertalers

Literaire tijdschriften

Subsidies voor literaire tijdschriften
 Projecten

Uitgevers

Productiesubsidies voor uitgevers van literair werk

Verenigingen, Manifestaties, Focuspunten

Subsidies voor auteursgenootschappen
 Subsidies voor literaire organisaties en auteursverenigingen
 Subsidies voor literaire manifestaties
 Subsidies voor focuspunten

Buitenland

Vertaalsubsidies voor buitenlandse uitgevers
 Productiesubsidies voor buitenlandse uitgevers
 Subsidies voor auteursbezoeken op buitenlandse uitnodiging / in opdracht van het VFL
 Subsidies voor buitenlandse literaire manifestaties

Deskundigheidsbevordering

Subsidies voor deskundigheidsbevordering

1.2. Auteurs

1.2.1. Werkbeurzen literaire auteurs

Een werkbeurs is een subsidie aan een auteur van literair werk met als doel hem/haar economische ruimte te bieden voor het schrijven van kwalitatief hoogstaand literair werk. Een werkbeurs is geen prijs voor literaire verdiensten, noch een achterafsubsidie voor een gepubliceerd boek, geen financiële tegemoetkoming in materiële werkomstandigheden. Een werkbeurs wil de auteur financiële ruimte bieden om aan zijn/haar schrijfproject te werken. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in 2 tot 10 eenheden en kan gelden voor 1 of meerdere jaren. In 2006 staat een eenheid gelijk aan € 2.200. Voor deze regeling geldt een individuele inkomensgrens van € 35.000; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd.

Sinds 1 januari 2004 is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen door de erkenning van het VFL als instelling die binnen bepaalde voorwaarden prijzen en subsidies belastingvrij kan toekennen (toepassing van artikel 90, 2°, tweede lid van het WIB 1992 – artikel 53 KB/WIB 92-BS 08.03.05).

De formele voorwaarden, de algemene beoordelingscriteria en de specifieke criteria voor proza, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie, essayistiek, prentenboeken/illustraties en theaterteksten zijn te vinden op de website van het VFL.

Een auteur die meerdere genres beoefent, dient 1 aanvraag in. Het volledige dossier met de ingediende publicaties en de deelwerkplannen wordt naargelang het genre door de desbetreffende adviescommissie gelezen en beoordeeld. De voorzitters van deze Adviescommissies formuleren een geïntegreerd advies voor het Beslissingscollege.

127 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in: 30 auteurs met een werkplan proza; 17 auteurs met een werkplan poëzie, essay; 10 auteurs met een werkplan theater; 40 auteurs met een werkplan kinder- en jeugdliteratuur; 30 auteurs dienden een meervoudige aanvraag in (met een werkplan voor 2 of meer genres).

411 eenheden werden toegekend aan 93 auteurs: 69 eenheden voor 19 proza-auteurs; 65 eenheden voor 13 auteurs met een werkplan poëzie, essay; 28 eenheden voor 7 auteurs met een werkplan theater; 125 eenheden voor 29 kinder- en jeugdauteurs en 124 eenheden voor 25 auteurs met een meervoudige aanvraag.

17 toekenningen gebeurden in het kader van een continueringregeling voor meerdere jaren. 29 auteurs ontvingen ook een projectbeurs van de Nederlandse Stichting Fonds voor de Letteren (NFvDL) voor hetzelfde werkplan. De toegekende werkbeurs wordt dan gefinancierd door beide Fondsen: het gemeenschappelijk toegekende bedrag wordt gedeeld, de extra toezegging wordt betaald door het betreffende Fonds. Het aandeel van de cofinanciering had in 2006 betrekking op een bedrag van € 131.517.

Proza

Het is niet gemakkelijk voor een beperkte Adviescommissie om jaarlijks de grote oogst aan dossiers voor literaire werkbeurzen sereen te behandelen, vooral wanneer de gevraagde middelen het beschikbare budget telkens ver overtreffen. Hoewel literaire kwaliteit vanzelfsprekend een centraal beoordelingscriterium vormt voor elke aanvraag, heeft de commissie zich nadrukkelijk niet opgesteld als een soort van literaire jury, die uit de jaarlijkse oogst 1 of 2 hoogtepunten wil bekronen. Wij vinden het integendeel belangrijk om de waardevolle Vlaamse literatuur zoveel mogelijk in haar verscheidenheid te stimuleren.

*Ook dit werkjaar kijkt de commissie met tevredenheid terug op de literaire productie die voorligt. Het Vlaamse proza geeft al enige jaren blijk van een opmerkelijke dynamiek, die zich zowel uit in de sterke verscheidenheid als in de hoge kwaliteit van de gepubliceerde boeken. Enkel bij wijze van voorbeeld kan men, voor het afgelopen jaar, verwijzen naar de verschijning van de langverwachte experimentele roman *Zwerm* van Peter Verhelst én de meer klassiek opgebouwde roman *De engelenmaker* van Stefan Brijs. Beide boeken konden overigens terecht rekenen op een ruime interesse van zowel de literaire kritiek als het lezerspubliek. Zij vormen echter slechts de top van een fraaie ijsberg. Het is onze overtuiging dat het Vlaamse proza ook de volgende jaren een aantal opmerkelijke titels zal opleveren, van zowel gevestigde als beginnende auteurs. De vele dossiers die uiteindelijk resulteren in een cofinanciering met Nederland sterken ons alvast in die mening.*

De Adviescommissie heeft ernaar gestreefd om die veelheid van tendensen in de actuele literatuur zoveel mogelijk te ondersteunen. Zogenaamde ‘postmoderne’ en meer ‘intellectualistische’ schrijvers prijken dan ook in de werkbeurzenlijst moeiteloos naast auteurs van meer ‘toegankelijke’ teksten. Ook zijn de opeenvolgende generaties in onze letteren ruim vertegenwoordigd. Jongere auteurs kunnen zonder meer de vergelijking doorstaan met gevestigde waarden.

Sterker nog, wij hebben de indruk dat de jongste jaren een belangrijke nieuwe generatie (in feite zelfs meer dan 1 generatie) is opgestaan die het proza in Vlaanderen mee op een hoger peil heeft gebracht. Het gaat daarbij om stilistisch en compositorisch gave teksten die zich echter geenszins afsluiten van de wereld en de actualiteit. Ook ontbreekt het de Vlaamse literatuur niet aan harts-tocht en passie, eigenschappen die haar ook boven de Moerdijk doen opvallen in gunstige zin. Ten slotte valt de vruchtbare wisselwerking op tussen de verschillende genres: in het oeuvre van heel wat auteurs, maar ook binnen een en dezelfde tekst. Verhalende episodes wisselen functioneel af met meer lyrische passages (en omgekeerd). In dat opzicht is het treffend hoeveel auteurs opteren voor een ‘meervoudige aanvraag’ en zo te kennen geven dat zij hun literaire oeuvre binnen uiteenlopende genres willen realiseren. Het lijkt er dan ook op dat de categorie van de ‘oeuvre-auteur’, die zich doelbewust niet wil beperken tot 1 type literatuur maar voortdurend (en vaak met wisselend succes) nieuwe paden wil verkennen, een sterke heropleving beleeft.

De commissie is er dan ook van overtuigd dat de jaarlijkse investeringen via werkbeurzen een belangrijke ondersteuning kunnen bieden aan schrijverstalenten. Aan hen bieden ze de kans om tijd vrij te maken voor hun literaire werk, aan de maatschappij de kans om kennis te maken met uitmuntende culturele prestaties. Onderstaande lijst bevat uiteraard enkel de namen van auteurs die daadwerkelijk om steun vanwege het VFL hebben verzocht. Heel wat schrijvers werken naarstig voort zonder een werkbeurs, met eigen middelen, of wachten de publicatie van nieuw werk af vooraleer een nieuwe aanvraag bij het Fonds in te dienen. Er is, met andere woorden, veel meer gaande in de literatuur dan uit onze besluitvorming valt af te lezen.

Tot slot een korte persoonlijke noot van een afscheidnemende voorzitter. De afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk samenwerking binnen een Adviescommissie is. Het komt er niet op aan

eigen meningen door te drukken maar samen constructief een balans op te maken van de literaire situatie en te zoeken naar impulsen om de kwaliteit daarvan zoveel mogelijk te ondersteunen. Geanimeerde en leerrijke gesprekken over literatuur zijn daarbij aardig meegenomen. Ik ben mijn collega's dankbaar voor hun inzet en hun idealisme. Voor de toekomst kan ik hen (en mijn opvolger) niet meer toewensen dan meer van hetzelfde.

Dirk De Geest
Adviescommissie Proza

Poëzie en essay

Zoals dat in de andere commissies het geval was, heeft ook de Adviescommissie poëzie en essay ernaar gestreefd om, binnen de beperkingen van de aanvragen, de hele breedte van het literaire veld te ondersteunen, zonder daarom te vervallen in een louter gelijkmatige verdeling van de beschikbare middelen onder alle gegadigden.

Wat de poëzie betreft heeft de commissie zich laten leiden door het dubbele principe dat enerzijds de diversiteit van het poëzielandschap dient ondersteund te worden, maar dat anderzijds ook eigen accenten moeten worden gelegd. Wat het eerste betreft betekent dat concreet dat zowel vernieuwende dichters als werk dat zich inschrijft in een traditionele poëtica ondersteuning verdient, zowel eigenzinnige en hermetische poëzie als dichtkunst die eerder een breed publiek wenst te bereiken. Niet de poëtica, wel de manier waarop de dichters binnen het type waarvoor zij kiezen sterk en overtuigend voor de dag komen, bijzondere accenten leggen en blijk geven van een eigen stem, gedragen door gedegen vakmanschap, is daarbij doorslaggevend.

Met dat laatste wordt al de overgang gemaakt naar het tweede criterium. Dat houdt in dat dichters die, binnen welke poëzieopvatting dan ook, er in slagen om de lezer te verrassen, aan te grijpen, in verwarring te brengen of te ontroeren, die ontsnappen aan voorspelbaarheid en die de taal en de poëtische vorm hanteren op zo'n manier dat er onvermoede perspectieven ontstaan, hoger gewaardeerd worden. Zij kunnen dan ook op ruimere ondersteuning aanspraak maken. Op die manier wordt de verdelende rechtvaardigheid gecorrigeerd door een kwalitatieve profilering. Het blijft natuurlijk mensenwerk en uiteindelijk heeft de commissie geen andere criteria dan haar inzichten, ervaring en eigen smaak. Maar de diversiteit van die smaken binnen de commissie, de openheid en grondigheid van de gevoerde discussies staan garant voor een evenwichtig resultaat.

Dit jaar was de taak van de commissie relatief eenvoudig. De meeste aanvragen waren afkomstig van dezelfde auteurs als het vorige jaar en de meeste voorgelegde publicaties bevestigden het eerder in deze dichters gestelde vertrouwen. De commissie stelt daarnaast ook met voldoening vast dat de kwaliteit van de meeste ingediende werkplannen jaar na jaar toeneemt, waaruit onder meer blijkt dat ook dichters, die toch het minst voorspelbare en planbare genre beoefenen, op een zeer bewuste manier met hun werk omgaan.

Die planmatigheid is veel gemakkelijker te realiseren in het genre van het essay. Daar heeft de commissie zich dan ook vooral laten leiden door de overtuigingskracht van de voorgelegde werkplannen. Als belangrijkste criteria voor die overtuigingskracht gelden de keuze van onderwerp en invalshoek, de vertrouwdheid van de auteur met het onderwerp, de concreetheit van het voorstel, de realiseerbaarheid ervan binnen het voorgestelde tijdsbestek en de relevantie van het

voorstel binnen de literatuur, de cultuur en de samenleving. Vanzelfsprekend is daarbij ook terdege rekening gehouden met de bewezen essayistische vaardigheid van de indieners. De commissie is verheugd te mogen vaststellen dat er dit jaar meerdere zeer interessante, originele en beloftevolle plannen voor essays werden ingediend, zowel over specifiek literaire onderwerpen als over maatschappelijke, filosofische en historische kwesties.

Hugo Brems

Adviescommissie Poëzie en essay

Theater

Bij de beoordeling van aanvragen voor werkbeurzen bleek dat het begrip toneeltekst in veel gevallen niet meer helemaal samenviel met de klassieke idee van een 'toneelstuk in bedrijven' met personages, een decor en regieaanwijzingen. Er worden steeds meer teksten voorgesteld die het resultaat zijn van improvisatie of sampletechniek. Maar ook teksten waaraan typografisch niet meer af te lezen valt dat het om toneel gaat, behoren tegenwoordig tot de steeds uitdijende dramatische schriftuur. Daarom heeft de Adviescommissie theater dit jaar een nieuw criterium aan het reglement toegevoegd: ook de opvoeringspotentie van een tekst is van belang bij de beoordeling. Vandaar dat 'de tekst als partituur voor de voorstelling' eveneens wordt beoordeeld. Dit heeft sterk doorgewogen bij minstens de helft van de nieuwe aanvragen voor een werkbeurs theater.

Het ging daarbij om aanvragen waarvan de teksten op grond van hun literaire kwaliteit minder hoog aangeslagen werden, maar die als opvoeringstekst adequaat zijn, al betwijfelt de commissie soms of ze heropvoerbaar zijn door derden. Het literair arbitraire karakter van deze teksten onderstreept het unieke en authentieke van de dramatische tekst als materiaal voor een encenering, een interessant aspect van de ontwikkeling van de toneelschrijfkunst in dit postdramatisch tijdperk.

Te meten naar de hoeveelheid ingediende dossiers viel een opmerkelijke overeenkomst te bespeuren met de vorig ronde. De 10 enkelvoudige en 11 meervoudige aanvragen, waren in balans met de aantallen van vorig jaar. Ook de verhouding tussen de werkbeurzen voor jeugdtheater en de werkbeurzen voor regulier theater is dezelfde gebleven.

Al waren de aanvragen zeer uiteenlopend, ze stelden de commissie niet voor al te grote problemen, want het meeste ingezonden werk had een behoorlijk niveau, al was er eigenlijk geen echte uitschieter bij. Het landschap van bekende auteurs (zeker bij de enkelvoudige aanvragen) is niet zo heel erg groot. Opvallend is dat een flink aantal van deze auteurs ook in het buitenland hoge ogen gooit, hetgeen tot voor kort niet zo gebruikelijk was. Van de in totaal 21 (enkel- en meervoudige) aanvragen voor theater werden er 10 die ook vorig jaar een beurs ontvingen gehonoreerd met een werkbeurs op basis van een vertrouwenwekkend werkplan. Deze resultaten wijzen op een goede inschatting van het VFL aan de bestaande behoefte in het veld. De commissie stelt overigens vast dat er naast teksten van zeer uiteenlopend karakter, nog steeds plaats is voor het well made play. In een enkel geval wil een auteur het voor hem beproefde genre (proza, poëzie) verlaten ten faveure van nieuwe uitdagingen.

Overigens is het opvallend dat de 3 genomineerden voor de Taalunie Toneelschrijfprijs niet voorkomen op de lijst van aanvragers van werkbeurzen. Niettemin is het verheugend vast te stellen dat het alle 3 Vlamingen waren.

De commissie zou in de toekomst graag meer aanvragen van jongere auteurs willen ontvangen. Het door het VFL ondersteunde initiatief Hotel Dramatik blijkt een aantrekkelijke stimulans voor het toneelschrijven en maakt een buitengewoon actieve indruk. Maar jongere auteurs die in het hotel aan het werk zijn, hebben vooralsnog niet aangeklopt bij het VFL.

Arthur Sonnen
Adviescommissie Theater

Kinder- en jeugdliteratuur

In haar criteria om aanvragen te honoreren toont de Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur een brede diversiteit aan argumenten. Zowel inspanningen om literaire en artistieke vernieuwing te bereiken als de beheersing en perfectionering van een eigen herkenbare stijl, worden door de commissie gewaardeerd en fungeren als argumenten voor de toekenning van een werkbeurs. Hierbij wordt het nieuwe werk van een auteur zowel beoordeeld binnen zijn of haar eigen oeuvre, als binnen de actuele productie van jeugdliteratuur in Vlaanderen en het buitenland. Zowel 'recente' jeugdauteurs met slechts enkele kinder- of jeugdboeken op hun palmares als gevestigde aanvragers komen in aanmerking voor een werkbeurs, waarbij het opvallend is dat zelden hoge aantallen maandeenheden aan deze eerste categorie werden toegekend. Redenen voor een negatieve beoordeling waren onder andere een sterk moraliserende of betuttelende toon, ideologische clichés, verhaaltechnische slordigheden en ongeloofwaardigheden. In enkele gevallen was het langdurig uitblijven van beloofde nieuwe publicaties een reden voor een negatief advies. Vertrouwen in het potentieel van een auteur op basis van een waardevol, solide en haalbaar werkplan enerzijds en de waardering voor geleverd werk anderzijds worden beide in rekening gebracht bij de beoordeling van de werkbeursaanvragen.

De commissie is enthousiast over de kwaliteit van het illustratieve werk in de kinder- en jeugdliteratuur. Niet alleen worden verhoudingsgewijs de grootste beurzen toegekend aan illustratoren, ook het merendeel van de continueringen die in 2006 lopende zijn, worden toegekend aan illustratoren (die soms ook hun eigen teksten schrijven). De commissie drukt haar waardering uit voor hun productiviteit en de niet aflatende inspanning voor vernieuwing. De tendens dat de sterkste producties te vinden zijn op het gebied van illustratief werk, vormgeving en jeugdromans zet zich verder. De commissie hoopt op een versterking van de kwaliteit van de literatuur voor kinderen uit de lagere school (7-11). Het valt met name in deze leeftijdscategorie op dat sommige jeugdauteurs graag op veilig spelen: in de werkplannen duiken verschillende vervolgv verhalen op, waarbij de plot soms een flauw afkooksel is van het succesvolle eerste deel. Daartegenover staat dat verschillende prentenboeken eigenlijk deze leeftijdscategorie beogen; we zien duidelijk een verhoging van de lezersleeftijd van geïllustreerd werk.

De meervoudige aanvragen leiden vaak tot een opmerkelijke discrepantie tussen de beoordeling van het werk als jeugdauteur en het werk dat door een andere commissie (meestal theater) beoordeeld wordt. Een aantal aanvragen was afkomstig van auteurs die primair in een andere discipline werkzaam zijn en daarnaast de productie van een kinder- of jeugdboek realiseerden of in hun werkplan opnamen. De commissie stelt vast dat van deze meervoudige aanvragen slechts een kleine minderheid in aanmerking kwam voor een werkbeurs als jeugdauteur. Dit versterkt de hypothese dat jeugdauteurschap een apart metier is. Ook omgekeerd is het eerder uitzonderlijk te noemen als jeugdauteurs ook in andere commissies hoog scoorden bij een meervoudige aanvraag.

Het merendeel van de positieve adviezen zijn voortzettingen van het vorige jaar: ook dit jaar tellen we slechts enkele nieuwelingen onder de positief geadviseerde auteurs. De schommelingen in het aantal geadviseerde eenheden is minimaal.

De vorig jaar van 3 naar 2 eenheden teruggebrachte minimale werkbeurs was oorspronkelijk bedoeld als aanmoediging voor kwaliteitsvolle scenario's voor prentenboeken. Deze zijn echter nog steeds een zeldzaamheid. Toch werd dit type werkbeurs aan 8 kinder- en jeugdauteurs toegekend, waarvan 6 op basis van andere motivaties dan de bovenstaande. De commissie markeerde tussen de categorie van 2 eenheden en die van 3 eerder een kwaliteitsverschil in geleverd werk, of kende de kleinste beurs toe aan auteurs die (nog) niet veel actueel werk konden inzenden maar aan wie de commissie wel een bepaalde kunde toeschrijft.

Vanessa Joosen

Adviescommissie Kinder- en jeugdliteratuur

Schema werkbeurzen literaire auteurs

Auteur	Nat.	Genre	Aantal eenheden
Frank Adam	B	Theater	3
Kristien Aertssen	B	Kinder- en jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	6
Lies Bate	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Els Beerten	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2*
Sacha Blé	B	Proza, Poëzie	3
Paul Bogaert	B	Poëzie	6
Marijs Boulogne	B	Theater	3
Stefan Brijs	B	Proza	5*
An Candaele	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Paul Claes	B	Proza, Essay	8
Sabien Clement	B	Kinder- en jeugdliteratuur	6
Carll Cneut	B	Kinder- en jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2007)	10
Erika Cotteleer	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Job Creighton	NL	Proza	2
Geertrui Daem	B	Proza	3*
Pieter De Buysser	B	Theater (continuering t.e.m. 2006)	6
Saskia De Coster	B	Proza	3
Jan De Kinder	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Geert De Kockere	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Jan De Leeuw	B	Kinder- en jeugdliteratuur	5
Paul De Moor	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Gerda De Preter	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2*
Marita De Sterck	B	Kinder- en jeugdliteratuur	6*
Gerda Dendooven	B	Theater, Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2007)	10
Goele Dewanckel	B	Kinder- en jeugdliteratuur	5
Christine D'Haen	B	Poëzie	5

Arjen Duinker	NL	Poëzie	(continuering t.e.m. 2006)	8*
Tom Dupont	B	Theater		2
Pieter Gaudesaboos	B	Kinder- en jeugdliteratuur		5
Ingrid Godon	B	Kinder- en jeugdliteratuur		6
Hans Groenewegen	NL	Essay	(continuering t.e.m. 2008)	6*
Luuk Gruwez	B	Proza, Poëzie		6*
Rozalie Hirs	NL	Poëzie		3
Peter Holvoet-Hanssen	B	Proza, Poëzie	(continuering t.e.m. 2008)	5*
Pol Hoste	B	Theater, kinder- en jeugdliteratuur		5
Leen Huet	B	Proza		3
Lucas Hüsgen	NL	Poëzie, Essay		6
Hanna Kirsten	B	Poëzie		2
Hester Knibbe	NL	Poëzie		4*
Bart Koubaa	B	Proza		4*
Marc Kregting	B	Proza, Essay	(continuering t.e.m. 2008)	6
Erik Lindner	NL	Poëzie		3*
Mariët Meester	NL	Proza		3*
Paul Mennes	B	Proza		2
Bart Meuleman	B	Poëzie, Essay, Theater	(continuering t.e.m. 2006)	6
Rudi Meulemans	B	Theater		4
Brigitte Minne	B	Kinder- en jeugdliteratuur		2
Bruno Mistiaen	B	Proza		3
Bart Moeyaert	B	Theater, Kinder- en jeugdliteratuur	(continuering t.e.m. 2006)	10
Arjen Mulder	NL	Proza, Essay		5*
Tom Naegels	B	Proza		3
David Nolens	B	Proza		3
Leonard Nolens	B	Poëzie	(continuering t.e.m. 2006)	10*
Jeroen Olyslaegers	B	Proza, Theater	(continuering t.e.m. 2006)	4
Hanneke Paauwe	NL	Proza		3*
Elvis Peeters	B	Proza, Theater		4*
Pascale Platel	B	Theater		4
Leo Pleysier	B	Proza	(continuering t.e.m. 2006)	8*
Bart Plouvier	B	Proza		3*
Marc Reugebrink	B	Proza, Essay		4*
Tom Schamp	B	Kinder- en jeugdliteratuur		5
Arne Sierens	B	Theater		5
André Sollie	B	Kinder- en jeugdliteratuur		6*
Hedwig Speliers	B	Poëzie		3
Peter Terrin	B	Proza		4*
Jeroen Theunissen	B	Proza, Poëzie		3*
Peter Theunynck	B	Poëzie		3
Marc Tritsmans	B	Poëzie		3

Dirk van Bastelaere	B	Poëzie	10
Pat van Beirs	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Henri Van Daele	B	Kinder- en jeugdliteratuur	6*
Sebastiaan Van Doninck	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Geert van Istendael	B	Poëzie, Essay	4*
Annie Van Keymeulen	B	Proza	4
Peter Van Kraaij	B	Theater	4
Monika Van Paemel	B	Proza	4*
Do Van Ranst	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
David Van Reybrouck	B	Essay (continuering t.e.m. 2008)	6
Jean-Claude van	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Mark Van Tongele	B	Poëzie	2
Sylvia Vanden Heede	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Isabelle Vandenabeele	B	Kinder- en jeugdliteratuur	5
Hilde Vandermeeren	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Margot Vanderstraeten	B	Proza	3
Dirk Verbruggen	B	Proza	3
Peter Verhelst	B	Proza, Poëzie, Theater (continuering t.e.m. 2006)	8*
Dimitri Verhulst	B	Proza	5
Klaas Verplancke	B	Kinder- en jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2008)	10
Paul Verrept	B	Kinder- en jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	6
Erik Vlaminck	B	Proza	4*
Kaat Vrancken	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Julien Weverbergh	B	Essay	2
Aya Zikken	NL	Proza	2*

* Cofinanciering met het NFvdL

1.2.2. Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Een stimuleringsbeurs is bedoeld om een gedebuteerde schrijver extra te motiveren. In die zin gaat het om een aanmoediging, om een expliciet signaal naar aankomend talent, eerder dan om een soort van literaire bekroning. Het toegekende bedrag van minimaal € 3.500 en maximaal € 10.000 is immers bedoeld om de realisatie van een tweede boek mee mogelijk te maken. Dat opzet heeft tot gevolg dat deze vorm van subsidiëring pas op langere termijn haar nut ten volle bewijst, via de verdere literaire carrière van de opgemerkte auteurs. Ze is bestemd voor de genres proza, poëzie, essay, literaire non-fictie, toneelliteratuur en kinder- en jeugdliteratuur. Ze wordt gezamenlijk uitgevoerd door het VFL en het NFvdL. Het NFvdL financiert 2/3 en het VFL 1/3. Het NFvdL verstrekt ook stimuleringsbeurzen aan recent gedebuteerde talentvolle schrijvers in het Fries; het VFL kent ook stimuleringsbeurzen toe aan Vlaamse illustratoren. De volledige reglementering is te vinden op de website van het VFL.

De ingediende dossiers worden behandeld door een gemeenschappelijke Vlaams-Nederlandse Adviescommissie die zich laat leiden door de kwaliteiten van het voorliggende eerste boek, de leesoordelen van deskundigen en het werkplan en de synopsis voor een volgend literair werk. Daarbij wordt gestreefd naar kwaliteit en naar literaire diversiteit.

In 2006 werd de regeling voor de vijfde keer uitgevoerd. 42 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in: 14 bij het VFL en 28 bij het NFvDL. In totaal werden 14 beurzen toegekend voor een totaal van € 95.500: 3 beurzen van € 3.500, 3 beurzen van € 5.000 (waarvan 1 beurs gedeeld werd over 2 co-auteurs), 4 beurzen van € 7.500 en 4 beurzen van € 10.000.

Gezien het feit dat stimuleringsbeurzen zich uitsluitend richten tot debutanten is de jaarlijkse oogst vanzelfsprekend erg heterogeen, zowel qua genre als qua stijl. Maar ook wat betreft de literaire kwaliteit gaat het telkens om sterk uiteenlopende inzendingen. Daarbij komt nog de onevenredige verdeling van Vlaamse en Nederlandse auteurs en de interesse voor uiteenlopende genres: proza, poëzie maar ook literaire non-fictie en jeugdboeken.

Ook dit jaar valt op hoe proportioneel veel meer Nederlandse debutanten dan Vlamingen een aanvraag tot financiële stimulering hebben ingediend. Het aantal ingediende dossiers is ondertussen exponentieel toegenomen: in 2002 waren het er nog 'maar' 32, in 2003 en 2004 reeds 42 en 43, in 2005 werden niet minder dan 71 aanvragen ingediend en in 2006 opnieuw 42. Een aantal Vlaamse debutanten heeft de weg naar deze stimuleringsbeurzen nog niet gevonden. Vooral dichters (en hun uitgevers) laten na om zich voor deze subsidie kandidaat te stellen. Daartegenover staat echter dat de Vlaamse aanvragen proportioneel beter scoren. Afgelopen jaar wisten bijvoorbeeld de prozadebutanten Toon van Mierlo en Chika Unigwe op een overtuigende wijze te debuten, net zoals de dichteres Els Moors en de essayiste Ann Meskens. Net de samenwerking met het Nederlandse Fonds maakt het mogelijk om hun verdiensten hoog in te schatten, doordat op die manier een ruimer en breder referentiekader van debuten wordt gehanteerd.

Dirk De Geest

Adviescommissie Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Net als voor de andere literaire genres gebeurde de toekenning van de beurzen voor debutanten van kinder- en jeugdliteratuur in samenwerking met het Nederlandse Fonds voor de Letteren. Hierbij viel het op dat er beduidend meer Nederlandse auteurs een aanvraag indienden, maar dat de kwaliteit van de Vlaamse debuten binnen de kinder- en jeugdliteratuur hoger ingeschat werd. De enige 2 werkbeurzen die voor jeugdauteurs toegekend werden gingen dan ook allebei naar Vlamingen. Het betrof hier in beide gevallen een adolescentenroman – net als bij de werkbeurzaanvragen blijkt dit het genre waarin Vlaamse jeugdauteurs nog steeds de hoogste literaire kwaliteit realiseren.

In tegenstelling tot Nederland subsidieert Vlaanderen ook illustratoren, en heeft zij ook voor hen een debutantenregeling. Er werd 1 beurs toegekend, aan de beloftevolle illustrator Ann Kestens.

Vanessa Joosen

Adviescommissie Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Schema stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Auteur	Nat.	Beurs- bedrag	Titel en uitgeverij debuut	Genre	Werktitel en uitgeverij 2^e boek
Evelien De Vlieger	B	€ 10.000	<i>Blijven slapen</i> (Clavis)	K&J	<i>Lang weekend</i> (Clavis)
Waas Gramser	B	€ 2.500,00	<i>Republiek der dromen</i> (Comp. Marius)	Theater	<i>Manon van Jean van Florette</i> (Comp. Marius)
Ann Kestens	B	€ 7.500	<i>Wolf</i> (De Eenhoorn)	K&J	<i>De Ijskoningin</i> (De Eenhoorn)
Martijn Meijer	NL	€ 10.000	<i>Arthurs Apocalyps</i> (Nieuw Amsterdam)	Proza	<i>Rogier of de val van een foute man</i> (Nieuw Amsterdam)
Ann Meskens	B	€ 7.500	<i>Tati</i> (Lemniscaat)	Essay	<i>Zazie in Brussel</i> (Lemniscaat)
Thomas Möhlmann	NL	€ 7.500	<i>De vloeibare jongen</i> (Prometheus)	Poëzie	<i>Kranen open</i> (Prometheus)
Els Moors	B	€ 5.000	<i>Er hangt een hoge lucht boven ons</i> (Nieuw Amsterdam)	Poëzie	<i>Tomovski de movie</i> (Nieuw Amsterdam)
Vincent Overeem	NL	€ 10.000	<i>Novembermeisjes</i> (De Bezige Bij)	Proza	<i>In quarantaine</i> (De Bezige Bij)
Marilyn Simons	NL	€ 3.500	<i>Koorddansers</i> (De Geus)	Proza	<i>Een general pardon</i> (De Geus)
Florence Tonk	NL	€ 5.000	<i>Anders komen de wolven</i> (Nieuw Amsterdam)	Poëzie	<i>Wat er gebeurde in Hachodka</i> (Nieuw Amsterdam)
Chika Unigwe	B	€ 3.500	<i>De feniks</i> (Meulenhoff/ Manteau)	Proza	<i>Fata Morgana</i> (Meulenhoff/ Manteau)
Toon Van Mierlo	B	€ 10.000	<i>Het geluk van jonge vaders</i> (Querido)	Proza	<i>Zieltjeskoek</i> (Querido)
Kris Van Trier	B	€ 2.500	<i>Republiek der dromen</i> (Comp. Marius)	Theater	<i>Manon van Jean van Florette</i> (Comp. Marius)
John Van- dekerckhove	B	€ 7.500	<i>Sporen in het zand. Het verhaal van een nieuwe nomade.</i> (Davidsfonds/ Infodok)	K&J	<i>Sporen in het zand. Vervolg</i> (Davidsfonds/ Infodok)

Peggy Verzett	NL	€ 3.500	<i>Prijken die buik</i> (Van Oorschot)	Poëzie	<i>Nog niet</i> (Van Oorschot)
Totaal		€ 95.500			

* Aan deze illustrator werd een stimuleringsbeurs toegekend door het VFL.

1.2.3. Projectbeurzen literaire biografieën

Deze gezamenlijke regeling van het VFL en het NFvDL wil biografen ondersteuning bieden bij het schrijven van een biografie over een Nederlandstalige schrijver of letterkundige. Het NFvDL financiert 2/3 en het VFL 1/3. Het maximale bedrag van een werkbeurs bedraagt € 40.000 en wordt uitbetaald naargelang het project vordert. De volledige reglementering is te vinden op de website van het VFL.

De Vlaams-Nederlandse Adviescommissie literaire non-fictie behandelde 13 ontvankelijke aanvragen voor biografieprojecten. (1 aanvraag was onontvankelijk omdat ze in feite om productie-subsidie verzocht voor een al uitgevoerd project. Daarbij viel allereerst op dat het overgrote deel afkomstig was uit Nederland: slechts 2 aanvragen werden ingediend bij het VFL. Opmerkelijk was voorts het grote aantal aanvragers – 6 van de 13 – met een (vaak deeltijds) academisch werkverband. Dat lijkt erop te wijzen dat de waardering voor het genre van de biografie binnen de academische literatuurstudie toeneemt. Tegelijk geeft het wellicht aan dat de mogelijkheden voor financiering van een biografieproject via de gangbare wetenschappelijke kanalen gering blijven. Overeenkomstig het reglement heeft de commissie bij de beoordeling gezocht naar aanvragen die de keuze voor een belangwekkend onderwerp combineerden met een overtuigende en goed gestof-feerde projectomschrijving door een biograaf van wie de kennis en de schrijfvaardigheid duidelijk zijn. Daardoor vielen niet alleen enkele vooralsnog minder goed onderbouwde projecten rond nochtans interessante onderwerpen uit de boot, maar helaas ook – mede gezien het beschikbare budget – een aantal sterkere aanvragen met betrekking tot relatief minder belangrijke figuren. 4 van de ingediende aanvragen beantwoordden evenwel uitstekend aan de gestelde criteria en werden dan ook gehonoreerd met een maximumbeurs. In 2 gevallen gaat het om een dichter die onmiskenbaar tot de canon van de Nederlandse literatuur behoort: Marco Goud zal de biografie schrijven van P.C. Boutens (1870-1943) en Mieke Koenen die van Ida Gerhardt (1905-1997). De biografen hebben hun sporen als kenners van de betrokken auteurs ruimschoots verdiend. Allebei promoveerden ze op een proefschrift waarin interpretaties van het dichtelijke oeuvre samengingen met een biografische en cultuurhistorische situering, een benadering die ze ook in tal van andere publicaties gestalte hebben gegeven.

De 2 andere maximaal gehonoreerde aanvragen betreffen auteurs die wellicht niet dezelfde 'klassieke' status hebben verworven als Boutens en Gerhardt, maar van wie een biografie zonder meer wenselijk is wegens hun grote literair-historische belang. Jos Perry formuleerde een doordachte visie op het lange leven en het ongemeen omvangrijke, diverse en populaire oeuvre van Theun de Vries (1907-2005), en zal bij het schrijven van diens biografie ongetwijfeld profijt kunnen trekken uit zijn ervaring als biograaf van W.H. Vliegen en Victor de Stuers. Dieter Van-

denbroucke heeft zich de afgelopen jaren via verscheidene publicaties laten opmerken; hij is de geschikte biograaf voor Victor J. Brunclair (1899-1944), een als dichter, essayist en romancier boeiende tijdgenoot van Van Ostaijen en Burssens met een complex politiek engagement tijdens de 2 Wereldoorlogen.

Naast de 4 maximumbeurzen werd een kleinere beurs toegekend aan Jan van der Vegt voor de biografie van Jan G. Elburg (1919-1992). Van der Vegts eerdere biografieën van Hans Andreus, A. Roland Holst en Hendrik de Vries bieden de garantie dat hij ook deze dichter recht zal doen.

Koen Rymenants

Vlaams-Nederlandse Adviescommissie Literaire non-fictie

Schema projectbeurzen literaire biografieën

Biograaf	Nat.	Gebiografeerde	Uitgeverij	Beursbedrag
Dieter Vandenbroucke	B	Victor Brunclair	Meulenhoff/ Manteau	€ 40.000
Marco Goud	NL	P.C. Boutens	De Arbeiderspers	€ 40.000
Mieke Koenen	NL	Ida Gerhardt	Atheneum— Polak&Van Gennep	€ 40.000
Jos Perry	NL	Theun de Vries	Ambo/Anthos	€ 40.000
Jan van der Vegt	NL	Jan G. Elburg	Meulenhoff	€ 10.000
Totaal				€ 170.000

13 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

5 werkbeurzen biografieën werden toegekend.

1.2.4. Reisbeurzen literaire auteurs

De vergoeding van (een deel van de) reis- en verblijfskost voor een verblijf in het buitenland kan worden aangevraagd voor research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, verdieping van het literaire werk of reflectie daarop met het oog op de publicatie van nieuw werk of een vertaling die in boekvorm verschijnt of met het oog op de opvoering van een nieuw theaterstuk. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld.

Van de aanvragen voor een reisbeurs die afgelopen jaar werden ingediend, werden voor het proza 2 dossiers goedgekeurd. Johan de Boose zet zijn literaire verkenningsstochten in Oost-Europa verder, terwijl Geert Kimpen, na zijn opgemerkte debuut De Kabbalist, in Engeland een studiereis onderneemt voor zijn roman over Isaac Newton.

Dirk De Geest

Adviescommissie Proza

Aan Frank Albers werd een reisbeurs toegekend van € 800 voor een reis naar de Verenigde Staten. Vijftig jaar na het verschijnen van Jack Kerouacs roman *On the Road* (1957) volgt hij het spoor van de auteur doorheen de VS, met het oog op een essay/reisverslag, *Beatland*. *On the Road* vijftig jaar later.

Hugo Brems

voorzitter Adviescommissie poëzie en essay

De Adviescommissie honoreerde 1 aanvraag voor een reisbeurs. Marita De Sterck deed in Trinidad en Tobago onderzoek voor haar bundel met orale verhalen, *Bloei*. Ze voerde er verschillende gesprekken met Zuid-Afrikaanse vertelsters, gaf er workshops en woonde een congres bij.

Vanessa Joosen

Adviescommissie Kinder- en jeugdliteratuur

Schema Reisbeurzen literaire auteurs

Auteur	Bestemming	Werktitel	Genre	Subsidiebedrag
Frank Albers	Verenigde Staten	<i>Beatland</i>	Essay	€ 800
Johan de Boose	Rusland	<i>Het geluk van Rusland</i>	Proza	€ 2.684,64
Marita De Sterck	Trinidad en Tobago	<i>Bloei</i>	Kinder- en jeugdliteratuur	€ 1.517,11
Geert Kimpen	Engeland	<i>De geheime Newton</i>	Proza	€ 1.699

6 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

4 reisbeurzen werden toegekend.

1.3. Strips

Het VFL ondersteunt sinds 2002 het Vlaamse striplandschap met subsidies aan auteurs, uitgevers, manifestaties, tijdschriften en verenigingen. De Adviescommissie stuurde, na de evaluatie van de werkbeursaanvragen van 2006, een erg positieve boodschap de wereld in, want het gaat goed met de ontwikkeling van het beeldverhaal in Vlaanderen. Er heerst een ongekende dynamiek in het striplandschap. Zo kan de stripliefhebber kennismaken met een zeer gediversifieerd internationaal boekenaanbod, maar ook met een kwalitatief hoogstaande vorm van Vlaamse artistieke strippublicaties.

Na 5 jaar werking heeft het VFL zich zichtbaar gemanifesteerd met een infostand op het festival Strip Turnhout (december 2005), advertenties en persberichten in de vakpers en de investering in een duidelijke informatiefolder, specifiek voor stripauteurs.

Deze inspanningen werpen nu hun vruchten af. De werking en middelen van het VFL worden duidelijker en transparanter voor de Vlaamse stripauteurs en het aantal ingezonden dossiers neemt toe. In 2006 zien we over de hele lijn een stijging van de aanvragen van de werkbeurzen, maar ook een toename van de kwaliteit van de dossiers.

De 8 nieuwkomers (startbeurzen) zijn op zijn minst erg hoopgevend voor de Vlaamse strip te noemen. Niettegenstaande de sterke dossiers besliste de Adviescommissie om 2 auteurs, via een mentoraat bij auteur Ferry van Vosselen, aan enkele artistieke minpunten te laten sleutelen. De 5 toegekende aanmoedigingsbeurzen kan men op 2 manieren interpreteren: de auteurs die hier worden 'aangemoedigd' hun artistieke carrière verder te zetten zullen ook de lezer aanmoedigen in zijn geloof in de Vlaamse strip, met hun sfeervolle en kwalitatieve albums. Bij de 5 positief geëvalueerde scheppingsbeurzen ziet men een consequent doortrekken van voorafgaande beslissingen en toekenningen aan auteurs met een internationale toekomst.

De aanwerving van een medewerker voor buitenlandbeleid en promotie in het buitenland toont aan dat er concrete plannen zijn voor de internationale presentatie van de nieuwe generatie stripauteurs. Uiteindelijk blijft dat de ultieme droom: met het eigen talent internationale grenzen van ethiek, humor, religie, taal en grafiek doorbreken, in het zog van grensverleggende Belgen als William Vance, Hergé, Willy Vandersteen, Ever Meulen, Kamagurka, Franquin, Schuiten, Peyo, Charlier, Jacobs, Morris, e. a.

De doorbraak van een auteur wordt, naast het aanwezige talent, ook bepaald door mensen die in de authenticiteit en de kwaliteit van het werk geloven. De Vlaamse strip is volwassen geworden, de plaatjes mogen buiten de lijntjes dansen en de scenario's graven vaak diep in persoonlijke ervaringen of brengen maatschappijkritische of filosofische thema's in de kijker. Het is nu aan de uitgever, de klant, de lezer en de pers om de Vlaamse strip die volwassenheid te gunnen.

Overzicht aanvragen werkbeurzen: 14 in 2005, 21 in 2006, 24 in 2007.

De toegenomen kwaliteit van de Vlaamse strip kan aan het grote publiek getoond worden doordat het VFL uitgeverijen steunt met een productiesubsidie, een noodzakelijke marktcorrigerende ingreep die deze dynamiek op gang kan blijven houden. Het resultaat is een behoorlijke toename aan publicaties die de markt en het aanbod voor de lezer op een artistiek verantwoorde manier verrijken. De Vlaamse lezer had er heel lang geen idee van hoe groot de verscheidenheid aan strips was. Het ontstaan van nieuwe tendensen en stijlen werd lange tijd enkel maar opgemerkt via de insiderswereld van groepstentoonstellingen, soloprojecten en smallpress-uitgaven.

Ook bij de productiesubsidies zien we dit jaar een groei in aanvragen en weinig of geen zwakke schakels in de dossiers. Van de 12 ingediende dossiers werden er 9 goedgekeurd; 3 dossiers zijn nog in behandeling.

Overzicht toekenningen productiesubsidies: 4 in 2004, 6 in 2005, 9 in 2006.

Bij de aanvragen voor stripmanifestaties ontbraken de grote namen, zoals vzw Beeld/Beeld en Strip Turnhout, wegens geen tentoonstelling of festival dit jaar. Toch noteren we de 17de editie van het sympathieke familiefestival Stripfestival Ganshoren Brussel 2006 met een tweeduizendtal bezoekers en de uitreiking van de Carolus Quintusprijs 2006.

Vzw Ronse leeft gaf ruimte aan de auteurs van de geprezen strip De Bamburgers. De tentoonstelling De Bamburgers, een dynastie krijgt hopelijk nog een continuering op andere locaties.

De tentoonstelling Het nieuwe tekengeweld in Vlaanderen (waaraan 22 stripauteurs deelnamen) werd afgesloten na 8 exposities in België en 4 in het buitenland. We blijven zoeken naar nieuwe, aantrekkelijke middelen om Vlaamse auteurs te promoten in het buitenland. Zo gaan er stemmen op voor het maken van een documentaire die het Vlaamse striplandschap in kaart brengt. Dit moet, in combinatie met vertaalsubsidies voor buitenlandse uitgevers, subsidies voor auteursbezoeken, netwerking en aanwezigheid op vakbeurzen, de publicatie van vertalingen van Vlaamse stripauteurs een flinke boost geven en Vlaanderen op de internationale stripkaart plaatsen.

Linda Torfs

Adviescommissie Strips

Zie de site van het VFL voor de toelichting bij doelstellingen, beoordelingscriteria en toekenningsmodaliteiten van de bovengenoemde regelingen voor werkbeurzen, productiesubsidies en manifestaties.

1.3.1. Werkbeurzen stripauteurs

Naam	Soort beurs	Aantal eenheden
Erik Bongers	startbeurs	2
Randall Casaer	startbeurs	2
Conz	aanmoedigingsbeurs	(continuering t.e.m. 2006) 4
Pieter De Poortere	scheppingsbeurs	(continuering t.e.m. 2007) 6
Maarten De Saeger	startbeurs	2
Lode Devroe	startbeurs	1
Brecht Evens	aanmoedigingsbeurs	3
Jeroen Janssen	scheppingsbeurs	2
Marc Legendre	scheppingsbeurs	4
Yorick Martens	startbeurs	2
Philip Paquet	scheppingsbeurs	3
Kristof Spaey	aanmoedigingsbeurs	3

Simon Spruyt	startbeurs	2
Jan Truyens	startbeurs	2
Adriaan Van Aken	startbeurs	1
Gerolf Van De Perre	aanmoedigingsbeurs	2
Maarten Vande Wiele	aanmoedigingsbeurs	4
Michael Vincent	scheppingsbeurs	2

Totaal: 47 eenheden

21 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in.

47 eenheden werden toegekend aan 18 stripauteurs: er werden 8 startbeurzen, 5 aanmoedigingsbeurzen en 5 scheppingsbeurzen toegekend.

1.3.2. Reisbeurzen stripauteurs

Er werden geen aanvragen ingediend.

1.3.3. productiesubsidies voor uitgevers van strips

Uitgeverij	Auteur	Titel	Subsidie
Oogachtend	Brecht Evens	<i>Vincent</i>	€ 3.500
Oogachtend	Kristof Spaey	<i>Façade</i>	€ 3.200
Bries	Luc Cromheecke en Laurent Letzer	<i>Ben de Boswachter #1</i>	€ 3.800
Bries	Philip Paquet en Adriaan Van Aken	<i>Over naar jou – weer over naar jou</i>	€ 3.000
Bries	Reinhart Croon	<i>Just #1 Het Vlindernet</i>	€ 3.400
Bries	Olivier Schrauwen	<i>My Boy</i>	€ 3.850
Bries*	verschillende stripauteurs	<i>Hic sunt Leones #1</i>	€ 5.300
Stichting Sherpa	Geert De Weyer	<i>Stripjaar 2007</i>	Inhoudelijk goedgekeurd; bepaling subsidiebedrag uitgesteld
Bries	Pieter De Poortere	<i>Joe de eskimo</i>	€ 2.900
Bries	Willy Linthout	<i>Het jaar van de olifant</i>	In behandeling
Lannoo	Pieter De Poortere	<i>Eskimo gaat op reis</i>	In behandeling
Oogachtend	Gerolf Van de Perre	<i>Huishulp</i>	In behandeling

* De renteloze lening van € 7.500 voor het dossier 2002-2004 werd omgezet in een productiesubsidie van € 5.300.

Totaal: € 28.950

12 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.
9 subsidieaanvragen werden inhoudelijk goedgekeurd; 8 subsidiebedragen werden bepaald.

Productiesubsidies: dossiers 2005 met voortgang in 2006

Uitgeverij	Auteur/ Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Oogachtend	Conz	<i>De tweede kus</i> (drieluik – deel 2)	€ 2.875
Oogachtend	Conz	<i>De tweede kus</i> (drieluik – deel 3)	Inhoudelijk goedgekeurd; bepaling subsidiebedrag uitgesteld

1.3.4. Striptijdschriften

Er werden geen aanvragen ingediend.

1.3.5. Stripmanifestaties

Activiteit	Organisator	Subsidie
Stripfestival Ganshoren-Brussel 2006	Gemeenschapscentrum De Zeyp	€ 2.000
Tentoonstelling met catalogus: <i>De Bamburgers, een dynastie</i>	Vzw Ronse Leeft	€ 3.000
Maasland strip	Maasland Strip	Geen subsidie

Totaal: € 5.000

3 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.
2 subsidies werden toegekend.

1.3.6. Stripverenigingen

Organisatie	Subsidie
Beeldbeeld vzw	Geen subsidie

1 ontvankelijke aanvraag werd ingediend.
Er werd geen subsidie toegekend.
Zie ook 1.7.1.

1.4. Vertalers in het Nederlands

1.4.1. Projectbeurzen literaire vertalers

Een projectbeurs is een subsidie aan een literaire vertaler die hem de kans biedt te werken aan een literair vertaalproject dat in boekvorm zal verschijnen. De subsidie wordt uitgedrukt in eenheden van netto € 2.200. Zoals voor de werkbeurzen literaire auteurs (zie 1.2.1) zijn deze eenheden vrijgesteld van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen. Er zijn 2 aanvraagrondes per jaar. Bij de beoordeling is de kwaliteit van het recente vertaalwerk het hoofdcriterium. Verder worden ook bij de evaluatie van de aanvraag betrokken: de literaire kwaliteit van het huidige project, de haalbaarheid en kwaliteitsverwachting en de mate van realisatie van vroegere vertaalwerkplannen.

De Adviescommissie behandelde in 2 rondes 17 projectaanvragen. 12 aanvragers kregen voor 16 vertalingen een subsidie, wat het totaal op 43,5 eenheden brengt. Elke eenheid staat voor € 2.200 of € 95.700 in totaal. Dat bedrag komt niet alleen uit Vlaamse middelen: door de cofinanciering van € 19.075 met de toekenningen in Nederland is de reële budgettaire belasting € 76.625.

Op 2 na komen alle vertalers uit Vlaanderen. In 2005 was de verhouding minder afgetekend: 17 tegen 7. Zoals vorig jaar zijn Frans (6) en Spaans (4) koplopers. Dan volgen Duits (2), Portugees (1) en Russisch (1). Niet-Europese talen zijn blijkbaar minder in trek: Chinees en Japans hebben elk 1 vertaling.

Een aparte vermelding verdient het project van de Vlaming Jos Vos. Hij vertaalde in het verleden onder meer werk van Basho, en de beoordelingen daarvan door gerenommeerde Vlaamse en Nederlandse japanologen zijn haast lyrisch te noemen. Nu heeft hij een enorm project aangevat: Gentj Mondgatari, een klassieke roman, begin 11de eeuw geschreven door Murasaki Shikibu, een hooggeplaatste hofdame in de toenmalige Japanse hoofdstad Kyoto. Dit werk, dat op de Japanse cultuur een invloed had die vergelijkbaar is met die van Don Quijote of van de Divina Commedia, was al beschikbaar in de belangrijkste Europese talen, maar nog niet in het Nederlands. Deze roman heeft zowat de omvang van Oorlog en Vrede, en is dus niet in 1 jaar te voltooien. Er staan ook nog achthonderd tanka's (korte gedichten) in. Daar komt nog een uitgebreid, op grondige research gebaseerd nawoord bij, omdat zonder uitleg de Nederlandse lezer achtergronden en betekenissen mist. De vertaler geeft zelf aan dat hij er 6 jaar voor nodig zal hebben. Omdat deze vertaler een belangrijke bijdrage levert aan ons cultureel patrimonium en omdat de Adviescommissie het volste vertrouwen heeft in zijn capaciteiten, besliste ze de vertaler de komende 6 jaar telkens 4,5 eenheden toe te kennen.

De commissie heeft veel aandacht voor de te verwachten kwaliteit van de vertalingen. Ze baseert zich daarvoor op beoordelingen van recent werk van de vertalers. De rapporten, die stelselmatig aan externe beoordelaars worden gevraagd, zijn erg instructief. Meestal bevestigen ze het vertrouwen dat de commissie in de inmiddels bij haar welbekende vertalers stelt, maar af en toe blijken zelfs gerenommeerde vertalers (te) veel steken te laten vallen. (Misschien is dit te wijten aan de werkdruk: wie van vertalingen moet leven, kan niet eindeloos blijven prakkiseren over vertaalproblemen.) De commissie besluit dan niet meteen tot afwijzing; de betrokkenen krijgen een toelich-

ting, waarin de opmerkingen zijn vermeld, met de vraag er bij de komende vertaling rekening mee te houden. Zo komt er een continuë vorm van kwaliteitsbewaking tot stand.

De literaire kwaliteit van het te vertalen werk wordt uiteraard mee in rekening genomen. Behalve de al vermelde klassieke roman van Shikibu, zijn nog een aparte vermelding waard: de vertaling uit het Chinees van de roman *De pauw huilt*, van HongYing, en Arden las *pérdidas*, van de Spaanse dichter Antonio Gamoneda, die onlangs de Cervantesprijs kreeg voor zijn hele oeuvre.

Guy Posson

Adviescommissie Vertalingen in het Nederlands

Schema projectbeurzen literaire vertalers

Vertaler	Nat.	Ron- de	Titel, auteur en uitgever	Bron- taal	Aantal eenheden
Marijke Arijs	B	2	Amélie Nothomb <i>Journal d'Hirondelle</i> (Manteau)	Frans	1*
Hilde Keteleer	B	2	Jenny Erpenbeck <i>Wörterbuch</i> (Van Gennepe)	Duits	0,5
Harrie Lemmens	B	1	António Lobo Antunes <i>Fado Alexandrino</i> (Ambo/Anthos)	Portu- gees	7*
Jan Mysjkin	B	2	Yves Bonnefoy <i>Ce qui fut sans lumière / Début et fin de la neige / La où retombe la fleche</i> (Poëziecentrum)	Frans	5
		2	Constantin Abaluta <i>Intrusul</i> (Uitgeverij P)	Roe- meens	2,5
Els Snick	B	1	Norbert Gstrein <i>Einer</i> (Cossee)	Duits	2
Martine Torfs	B	2	HongYing <i>Kongque de Jiaohan</i> (De Geus)	Chinees	3*
M. Vanderzee	NL	2	Ramón Gómez de la Serna <i>Senos</i> (Ijzer)	Spaans	2
Trijne Vermunt	B	2	Eduardo Barrios <i>El nino que enloquecio de amor</i> (Ad. Donker)	Spaans	0,5
Jan Versteeg	NL	1	Pierre Assouline <i>Lutetia</i> (Gallimard)	Frans	3*
		1	Boualem Sansal <i>Harraga</i> (Gallimard)	Frans	2*
		2	Bernard du Boucheron <i>Coup-de-Fouet</i> (De Geus)	Frans	1,5*
Bart Vonck	B	1	Diverse dichters <i>De tuin der muzen – deel III</i> (Uitgeverij P)	Spaans	3

Bart Vonck (vervolg)		1	Abdellatif Laâbi <i>Bloemlezing poëzie</i> (Uitgeverij P)	Frans	4
		2	Antonio Gamoneda <i>Arden las péridas</i> (Uitgeverij P)	Spaans	2
Jos Vos	B	2	Murasaki Shikibu <i>Gentj Mondgatari</i> (Athenaeum- Polak&Van Gennepe)	Japans	4,5**
Totaal					43,5

* Cofinanciering met NFvDL

** 27 eenheden over 6 jaar

17 ontvankelijke aanvragen van 12 vertalers werden ingediend.

16 projectbeurzen werden toegekend.

1.4.2. Stimuleringsubsidies vertaald literair werk

Een stimuleringsubsidie is een publicatiesubsidie voor gedebuteerde literaire vertalers van vreemdtalig literair werk in het Nederlands. De subsidie kan worden toegekend voor de eerste 2 literaire vertalingen verschenen in boekvorm of in literaire tijdschriften en bedraagt minimaal € 1.000 en maximaal € 5.000 per vertaalde titel. De hoogte van de subsidie is gerelateerd aan de kwaliteit van de vertaling en de vertaalinspanning, waarbij kwaliteit van de brontekst, het genre, de moeilijkheidsgraad en de omvang van het project verdisconteerd zijn. In het begintraject van een literaire vertaler blijken vertaalbijdragen aan literaire tijdschriften belangrijke eerste opdrachten te zijn. Daarom werd in 2005 de drempel voor een eerste aanvraag verlaagd naar minimaal 2 vertalingen van literaire tijdschriftartikelen met een minimale lengte van 10 bladzijden of 7 gedichten in 2 verschillende erkende literair-culturele tijdschriften of in verzamelbundels. De debuutperiode werd eenmalig verlengd tot 2,5 jaar. Het is een gezamenlijke regeling van het VFL en het NFvDL, die talentvolle beginnende vertalers willen stimuleren bij hun literair vertaalwerk. Het VFL draagt 1/3 van de kosten, het NFvDL 2/3.

De gemeenschappelijke Adviescommissie die over de aanvragen moest oordelen bestond uit 2 Vlamingen en 2 Nederlanders, onder wie de voorzitter.

Zoals vorig jaar bedroeg het totale budget € 60.000. In 2005 postuleerden 26 vertalers voor 28 aanvragen, maar dit jaar ontving de commissie 40 ontvankelijke aanvragen van 37 vertalers. Vorig jaar honoreerde de commissie 22 aanvragen, voor een bedrag van € 59.400. Dit jaar kende de commissie 27 stimuleringsubsidies toe, voor een bedrag van € 78.500, of een ruime overschrijding van het initiële budget.

Dit verdient een nadere toelichting.

Voor elke aanvraag worden 2 beoordelingsrapporten opgemaakt, 1 van een Vlaamse en 1 van een Nederlandse deskundige. Vooreerst rangschikte de commissie de vertalingen op grond van de ge-

bleken kwaliteit, in de gebruikelijke categorieën A, B en C. Ze hield daarbij ook rekening met het genre, het belang en de omvang van de brontekst, en met de bijdrage die de vertaling levert aan onze cultuur. Opvallend was de ruime mate van overeenstemming tussen Nederlandse en Vlaamse beoordelaars, vooral waar het om topkwaliteit ging. Niet minder opvallend was de overeenstemming tussen de commissieleden, die in bijna alle gevallen tot een unanieme appreciatie kwamen. 10 vertalingen die B-C of C scoorden, vielen na de eerste ronde af. De scores voor uitstekende of goede vertalingen werden vervolgens omgerekend in richtbedragen, wat het totaalbedrag van € 78.500 opleverde, ruim boven het budget dus. Hier stond de commissie voor een verscheurende keuze: ofwel moest zij de criteria verstrengen en de hele beraadslaging overdoen, of het bedrag per woord (voor proza) of per versregel (voor poëzie) verlagen. De aangelegde criteria waren echter al behoorlijk selectief, zodat een verstrenging demotiverend zou werken voor de verdienstelijke vertalers. Uiteindelijk besliste de commissie unaniem haar eindoordeel te handhaven en het bestuur van de Fondsen te verzoeken het bedrag te verhogen. De besturen hebben deze aanbeveling gevolgd.

Een nadere analyse van de beslissingen levert enkele opmerkelijke resultaten op. Een nadere analyse van de beslissingen levert enkele opmerkelijke resultaten op. Dit jaar waren aanzienlijk meer Vlamingen onder de aanvragers dan in 2004 of 2005. Dit gaat enigszins in tegen de veel gehoorde mening dat vertalers van beneden de Moerdijk niet aan de bak komen.

Vervolgens zien we dat de constante van een meerderheid van vertalingen uit Europese talen zich doorzet: Frans (5); Engels (5); Duits (5); Italiaans (3); Spaans (2); Zweeds (2); Pools (1); Russisch (1). Maar er was ook 1 vertaling uit het Arabisch bij, 1 uit het Georgisch en 1 uit het Japans. Tot slot weze vermeld dat er 6 covertalingen bij zijn (en 1 van een vertalerscollectief), 4 meer dan in 2005. Deze werkwijze, die kennelijk steeds vaker wordt gevolgd, staat vaak garant voor kwalitatief hoogstaand werk.

Guy Posson

Gemeenschappelijke Adviescommissie Stimuleringsubsidies vertaald literair werk

Schema stimuleringsubsidies vertaald literair werk

Vertaler		Titel, auteur en uitgever	Taal	Beursbedrag
Kim Andringa	NL	Éric Suchère <i>Oppervlakte(s)</i> (Slibreeks/CBK Zeeland)	Frans	€ 1.800
Djamila Bekkour	B	François Lelord <i>De geheimen van de liefde</i> (Manteau)	Frans	€ 2.500
Dineke Bijlsma	NL	Irmgard Keun <i>Het kunstzijden meisje</i> (Van Genneep)	Duits	€ 2.100
Maarten Bogaert	B	Christoph Peters <i>Nachtweefsel</i> (De Arbeiderspers)	Duits	€ 3.600

Mary Bresser	NL	Béa Gonzalez <i>De bitterzoete smaak van tijd</i> (Sirene)	Engels	€ 2.700
Patrick Castelijns	NL	Marquis A.G. de Pelleport <i>De Bohemiens</i> (Bert Bakker) (covertaling)	Frans	€ 2.100
Ingrid Degraeve	B	Erlom Achvlediani <i>De man die zijn hoofd verloor en andere verhalen</i> (Voetnoot)	Geor- gisch	€ 1.000
Gabriëlle Dekker	NL	Rosetta Loy <i>De bomen van de geest</i> (Meulenhoff) (covertaling)	Italiaans	€ 3.400
Bernard Dewulf	B	Ted Hughes <i>Alkestis</i> (Atlas)	Engels	€ 1.000
Marleen Eijgenraam	NL	Pablo Simonetti <i>Moeder die in de hemelen zijt</i> (Sythoff)	Spaans	€ 3.800
Gents collectief van Poëzievertalers	B	Aleksandr Puskin <i>De mooiste van Poesjkin</i> (Lannoo) / Dmitri Prigov, Olga Sedankova – Gedichten uit <i>De taal vervoert de dichter heel ver weg</i> (Poëziekrant)	Russisch	€ 1.000
Joris Iven	B	Sujata Bhatt <i>Naaktzwemmen in de geschiedenis</i> (Uitgeverij P) (covertaling)	Engels	€ 3.100
Onno Kusters	NL	Samuel Beckett <i>Watt</i> (IJzer)	Engels	€ 5.000
Rosemary Kraakman	NL	Liselott Willén <i>De vuurvlek</i> (Ambo/Anthos)	Zweeds	€ 3.000
Rosemary Kraakman	NL	Liselott Willén <i>Steen voor steen</i> (Ambo/Anthos)	Zweeds	€ 3.400
Aart Leemhuis	NL	Johann Wolfgang Goethe & Friedrich von Schiller <i>Briefwisseling</i> (Damon)	Duits	€ 4.000
Mieke Maassen	NL	Catherine Clément <i>De nieuwe reis van Theo</i> (Ambo/Anthos) (covertaling)	Frans	€ 2.600
Trisnawati Noto Soeroto	NL	Harriet Beecher Stowe <i>De hut van oom Tom</i> (Athenaeum—Polak&Van Gennep)	Engels	€ 5.000
Frank Olbrechts	B	Hazim Kamaledin <i>De tochten</i> (Cactusbloem)	Ara- bisch	€ 1.000
Elke Parsa	NL	Ottavio Cappellani <i>Wie is Lou Sciortino</i> (Querido) (covertaling)	Italiaans	€ 1.600
Corry van Bree	NL	Eva Menasse <i>Vienna</i> (Ambo/Anthos)	Duits	€ 4.000

Ewa María van den Bergen-Makala	B	Ryszard Kapuscinski <i>Reizen met Herodotus</i> (De Arbeiderspers)	Pools	€ 1.500
Leen Van den Broucke	B	Ottavio Cappellani <i>Wie is Lou Sciortino?</i> (Querido) (covertaling)	Italiaans	€ 1.600
Pepijn van Doesburg	NL	Hector Berlioz <i>Avonden met het orkest</i> (Atlas)	Frans	€ 5.000
Luk Van Haute	B	Yasunari Kawabata <i>Schoonheid en verdriet</i> (Meulenhoff)	Japans	€ 5.000
Jacqueline Visscher	NL	Elvira Lindo <i>Een woord van jou</i> (Sirene)	Spaans	€ 2.700
Anna Maria Vlaming	NL	Andrea Maier <i>Kirillov of de zin van het bestaan</i> (Ambo/Anthos)	Duits	€ 5.000
Totaal				€ 78.500

40 ontvankelijke aanvragen van 37 vertalers werden ingediend.
27 stimuleringsubsidies werden toegekend.

1.4.3. Reisbeurzen vertalers

De vergoeding van reis- en verblijfkosten voor een verblijf in het buitenland kan worden aangevraagd voor (een deel van de) research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, contact met de auteur, verdieping van het literaire werk of reflectie erop. De relevantie van de reis voor het vertaalproject wordt beoordeeld.

Voor haar vertaling van de autobiografische roman Einer, van Norbert Gstrein, kreeg Els Snick een reisbeurs. Ze kon in Vent, het geboortedorp van de auteur, 5 dagen doorbrengen in Hotel Gstrein, dat door de ouders van de auteur werd uitgebaat, en dat de belangrijkste coulisse van het verhaal vormt. Zo kon ze voor haar onbekende realia leren kennen en betekenisnuances achterhalen die de auteur onmogelijk per brief uit kon leggen.

Guy Posson

Adviescommissie Vertalingen in het Nederlands

Schema reisbeurzen literaire vertalers

Vertaler	Bestemming	Vertaling	Subsidiebedrag
Els Snick	Oostenrijk	Norbert Gstrein <i>Einer</i>	€ 650

1.5. Literaire tijdschriften

1.5.1. Subsidieregeling

In 2005 werd de bestaande regeling voor literaire tijdschriften grondig geëvalueerd en geactualiseerd. De regeling geldt voor de periode 2005-2009 en werd dus in 2006 ongewijzigd toegepast.

De doelstelling is dubbel: een gedifferentieerd literair tijdschriftenlandschap mogelijk maken door een minimale economische basis te bieden aan tijdschriften die aan deze diversiteit een kwalitatieve bijdrage leveren – en aansluitend de inhoudelijke kwaliteit aanmoedigen binnen de gekozen positionering, door het toekennen van een aanvullende subsidie gebaseerd op kwaliteitsoordelen en dit binnen de voorwaarden van een evenwichtig economisch beheer.

De concretisering van deze doelstellingen gebeurt aan de hand van volgende uitgangspunten:

- enveloppenfinanciering steunend op een productiesubsidie van 50% van de directe productiekosten gebaseerd op standaardbedragen voor lay-out en drukwerk;
- een bedrag per gepubliceerde pagina bestemd voor tussenkomst in de auteursshonoraria;
- mogelijke aanvullende subsidie, toegekend op basis van de evaluatie van de meest recente jaargang die kan bestaan uit een beheersbonus (gelinkt aan de reële eigen inkomsten) en een kwaliteitstoelage (gelinkt aan relevantie in het landschap en realisatie van de redactionele ambities).

Voor de basissubsidie – productie en auteurshonoraria – geldt een engagement voor 5 jaar, op voorwaarde dat het tijdschrift blijft voldoen aan de formele criteria en minimale kwaliteit blijft bieden. De aanvullende subsidie – beheersbonus en/of kwaliteitstoelage – kan na een negatieve evaluatie verminderen met maximaal 1/3 van de laatste toegekende subsidie.

In het jaarlijkse *Tijdschriftenrapport* worden de kwaliteitscriteria getoetst aan de voorbije jaargang (zie bijlage 1).

Beginnende literaire tijdschriften komen in aanmerking voor een startsubsidie. De beoordeling gebeurt vooral op basis van het ‘verrijkingcriterium’ van het literaire tijdschriftenlandschap.

Schema literaire tijdschriften

Tijdschrift	Subsidie
De Brakke Hond	€ 25.500
Deus ex Machina	€ 22.000
DWB	€ 69.500
Gierik & NVT	€ 6.000 (startsubsidie)
Het trage vuur	€ 22.500

Met Andere Zinnen	€ 4.000 (startsubsidie)
Nieuwzuid	€ 15.500
Revolver	€ 36.500
Spiegel der Letteren	€ 14.500
Tiecelijn	Geen subsidie
Yang	€ 55.000
ZL	€ 14.500
Totaal	€ 285.500

Literaire tijdschriften: dossiers 2005 met voortgang in 2006

Tijdschrift	Subsidie
Spiegel der Letteren*	€ 12.000

* Het subsidiebedrag 2005 werd toegekend na afwerking van de jaargang 2004.

1.5.2. CeLT vzw

De literaire en culturele tijdschriften hebben hun krachten sinds eind 2000 gebundeld in de vzw CeLT. Sinds 2002 wordt de gemeenschappelijke distributie ondersteund (verzending, retourverwerking, facturatie aan de boekhandel, verrekening met de tijdschriften), in de praktijk uitgevoerd door distributiecentrum EPO. 22 tijdschriften zijn op die manier beschikbaar voor de lezers bij ruim 50 Vlaamse en 3 Nederlandse boekhandels.

De collectieve promotieacties worden deels opgezet met eigen middelen van de tijdschriften, deels met de toegekende subsidie. In 2006 werd gestart met een nieuw advertentiesysteem in *De Standaard* en *De Morgen*. De tijdschriftenladder werd vervangen door een “vignet” met een citaat uit een van de tijdschriften en een verwijzing naar de gemeenschappelijke website. CeLT was aanwezig op de Antwerpse Boekenbeurs en Het Andere Boek.

De website www.detijdschriften.be signaleerde de nieuw verschenen nummers en koppelde door naar de websites van de respectieve tijdschriften, waar veelal een archief functie een ruimere kennismaking mogelijk maakte.

In 2006 werden de acties die tussen het VFL en de raad van bestuur van CeLT in 2005 werden afgesproken naar aanleiding van het nieuwe actieplan, in een gesprek geëvalueerd. Sinds 2006 wordt CeLT volledig ondersteund door het VFL en niet langer 50/50 samen met het IVA Kunsten en Erfgoed.

Toekenning: € 26.150

1.5.3. Tijdschriftenrapport

Jaarlijks neemt de Adviescommissie tijdschriften de voorbije jaargang onder de loep van de literaire tijdschriften die door het VFL gesubsidieerd werden. Het rapport vormt de basis voor de beoordeling van de aanvragen voor een nieuw publicatiejaar. De bevindingen worden aan de redacties bezorgd en zijn over de jaargang 2006 in de bijlage integraal opgenomen (zie hiervoor blz. XX).

1.5.4. Tijdschriftenforum

Sinds zijn ontstaan organiseert het VFL jaarlijks een Tijdschriftenforum. Met het Tijdschriftenforum wil het VFL een ontmoeting tussen de leden van de Adviescommissie en de redacties van de gesubsidieerde tijdschriften stimuleren. Op 28 januari vond in de Nottebohmzaal van de Stadsbibliotheek Antwerpen het Tijdschriftenforum 2006 plaats met als thema *Digitalisering*. Volgende gastsprekers gaven een aanzet voor de discussie: Dirk Van Eylen (webredacteur *De Brakke Hond*), Menno Hartman (redacteur van *Literairnederland.nl* en stafmedewerker van het NFvdL), en Corine Vloet (tot kort voor het Tijdschriftenforum redacteur van Poetry International Web).

In de discussie werden de volgende thema's aangesneden:

- Papieren en/of digitale tijdschriften: wat zijn de voor- en nadelen van een dubbele publicatie?
- Moeten digitale tijdschriften voor iedereen gratis toegankelijk zijn of kunnen er systemen ontwikkeld worden om inkomsten te blijven verzekeren?
- Bestaat bij digitalisering een risico van kwaliteitsverlies?
- Welke invloed heeft digitalisering op het publicatieritme?
- Hoe is het gesteld met het internetleesgedrag van de gebruikers?

Tot slot van het Tijdschriftenforum werd een update gegeven van de voorbereidingen voor de lezersenquête, werd gepeild naar de interesse van de tijdschriftenredacties voor het volgende forum en werd aan de tijdschriftenredacties de kans gegeven voor een kort overleg met CeLT.

1.5.5 Lezersenquête literaire tijdschriften

In 2006 hield het VFL een enquête bij de lezers van literaire tijdschriften. De enquête werd opgezet om het profiel, leesgedrag, de receptie en verwachtingen van de lezers van literaire tijdschriften te leren kennen. De vragenlijst bestond uit een algemene vragenlijst (van toepassing op alle literaire tijdschriften) en een specifieke vragenlijst (van toepassing op de individuele literaire tijdschriften). In de algemene vragenlijst werd met behulp van open en gesloten vragen gepeild naar het lees- en koopgedrag van de lezer, de zichtbaarheid en beschikbaarheid van literaire tijdschriften, de inhoud en functie van literaire tijdschriften.

Het VFL verspreidde 10.200 gedrukte enquêtes met de hulp van de door het VFL gesubsidieerde literaire tijdschriften. In elk tijdschrift werd een exemplaar van de

enquête gestoken. Ze werden ook uitgedeeld op literaire manifestaties. Uiteindelijk werden 549 exemplaren volledig ingevuld terugbezorgd. Via internet werden 77 vragenlijsten gedownload en ingevuld terugbezorgd. De enquêteresultaten werden gecodeerd en via SPSS verwerkt door een jobstudent, die ook de eerste versie van het algemene rapport opmaakte en de deelrapporten over de specifieke vragenlijsten van de tijdschriften. Een uitgebreide analyse en voorbereiding van het rapport met de resultaten gebeurde in het najaar. Het rapport met de resultaten zal in 2007 besproken worden met de redacties van de literaire tijdschriften. Een samenvatting wordt gepubliceerd in het jaarverslag 2007.

1.6. Uitgeverijen

Productiesubsidies voor uitgevers van literair werk en strips

De productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse of Nederlandse) uitgevers van het werk van Vlaamse auteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties van literair werk mee mogelijk te maken. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkoopspotentieel waarvoor een marktcorrigerende financiële bijdrage wenselijk is. Naast het mee mogelijk maken van deze producties, laat een productiesubsidie het toe de verkoopprijs te drukken om zo tot een grotere verspreiding van de uitgave te komen.

In 2006 werden 10 dossiers voor inhoudelijke beoordeling voorgelegd aan de Adviescommissie poëzie en essay, 10 dossiers aan de Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur en 12 dossiers aan de Adviescommissie strips. In de advisering voor een aantal tekstedities viel de Adviescommissie poëzie en essay de discrepantie op tussen de hoge relevantie van de editie en de zwakke editietechnische kwaliteiten.

Het zakelijke luik werd beoordeeld door het Fondssecretariaat. De productiesubsidie gaat uit van het verwachte verlies en kan maximaal 50% van de directe productiekosten bedragen.

Er werden 32 ontvankelijke aanvragen ingediend. 7 dossiers zijn nog in behandeling; 1 dossier is inhoudelijk goedgekeurd, maar de bepaling van het subsidiebedrag is uitgesteld in afwachting van een calculatie door de uitgeverij. Over de aanvragen 2006 werden 19 dossiers goedgekeurd inclusief 8 stripproducties; 5 overlopende aanvragen uit 2005 werden in 2006 afgerond. In totaal werd aan productiesubsidies € 82.225 toegekend, waarvan € 31.825 voor stripproducties en € 50.400 voor de genres proza, poëzie en essay en kinder- en jeugdliteratuur.

Algemeen kan men stellen dat proza minder nood heeft aan aparte productiesubsidies dan commercieel moeilijke genres. De aanvragen in deze categorie hebben vooral betrekking op duurdere, meer omvangrijke projecten, vaak met een expliciet literair-historisch belang.

Dirk De Geest
Adviescommissie Proza

Er kwamen 6 aanvragen binnen voor poëzie. Daarvan werden er 3 gehonoreerd, met name een speciaal nummer van het poëzietijdschrift Het Liegend Konijn, een editie van de verzamelde gedichten van Paul Snoek en de verzamelbundel Muziek voor de overtocht. Gedichten 1975-2005 van Stefan Hertmans. 1 aanvraag werd niet gehonoreerd en 2 andere werden uitgesteld omdat de aanvragen onvolledig en/of onvoldoende onderbouwd en gemotiveerd waren.

Voor essay werden 3 aanvragen ingediend. 2 daarvan werden gehonoreerd: Literaire hellevaarten van Bart Vervaeck en de biografie van Anton Bergmann door Ludo Stynen, De taal was gans het volk. 1 aanvraag werd afgewezen.

Ondanks het relatief geringe aantal aanvragen heeft de Commissie zowel de levende poëzie als het poëtisch erfgoed, de literatuur-historische essayistiek en de biografie ondersteund.

Hugo Brems

Adviescommissie Poëzie en essay

De Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur boog zich over 11 aanvragen voor een productiesubsidie. Het ging hierbij vrijwel uitsluitend om geïllustreerde werken. Iets minder dan de helft van de productieaanvragen werd afgewezen, meestal op basis van de lage kwaliteit van de ingestuurde teksten of scenario's. Productiesubsidies worden opvallend vaak aangevraagd voor heruitgaven van klassiekers: het is niet evident om hiervoor een breed publiek te vinden, maar de commissie vindt het waardevol dat kinderen en jongeren met dit deel van het culturele erfgoed kunnen kennismaken. Bovendien leidt de ontmoeting tussen een klassiek verhaal en een creatieve auteur of illustrator soms tot literaire en artistieke hoogstandjes.

Via de productiesubsidies bleek de Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur ook in staat om enkele debuterende illustratoren aan te moedigen: de sterke dossiers met prenten van beloftevol jong talent versterken het vertrouwen in de toekomst van de Vlaamse illustratiekunst.

Vanessa Joosen

Adviescommissie Kinder- en jeugdliteratuur

Voor strips: zie 1.3.

Schema productiesubsidies voor uitgevers van literair werk en strips

Uitgeverij	Auteur/ Samensteller	Genre	Titel manuscript	Subsidie
Oogachtend	Brecht Evens	Strips	<i>Vincent</i>	€ 3.500
Oogachtend	Kristof Spaey	Strips	<i>Façade</i>	€ 3.200
De Eenhoorn	Bart Meuleman en Paul Verrept	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>Bedankt, Mijnheer- tje Kokhals</i>	Geen subsidie
De Eenhoorn	Tomas Nollet	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>Anna houdt van dansen</i>	€ 2.000
De Eenhoorn	Geert De Kockere en Sabien Clement	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>Koe en kalf</i>	€ 1.400
De Eenhoorn	Geert De Kockere en Isabelle Vandenabeele	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>Voorspel van een gebroken liefde</i>	€ 3.000
Querido	Frank Adam	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>Alle versjes van Frank Adam. (+CD)</i>	Geen subsidie

Uitgeverij P	Diverse dichters (samenstelling Jos Smeyers, e.a.)	Poëzie	<i>Zo zal ik dan worden</i>	Geen subsidie
Vantilt	Bart Vervaeck	Essay	<i>Literaire helle- vaarten</i>	€ 4.400
Van Halewijk	Diverse dichters (samenstelling Jozef Deleu)	Poëzie	<i>Het Liegend Ko- nijn (2007/1) 'Veranderlijk'</i>	€ 5.500
Pelckmans	Maurice Gilliams en Emmanuel de Bom (ed. Stijn Vanclooster)	Essay	<i>De rest is nog veel erger. De briefwis- seling</i>	Geen subsidie
Bries	Luc Cromheecke en Laurent Letzer	Strips	<i>Ben de Boswachter #1</i>	€ 3.800
Bries	Philip Paquet en Adriaan Van Aken	Strips	<i>Over naar jou – weer over naar jou</i>	€ 3.000
Bries	Reinhart Croon	Strips	<i>Just #1 Het Vlin- dernet</i>	€ 3.400
Bries	Olivier Schrauwen	Strips	<i>My Boy</i>	€ 3.850
Lannoo	Paul Snoek (ed. Christophe Van der Vorst e.a.)	Poëzie	<i>Gedichten</i>	€ 12.400
Meulenhoff- Manteau	Ludo Stynen	Biografie	<i>De taal was gans het volk. Een bio- grafie van Anton Bergmann</i>	€ 2.200
Bries	Diverse stripauteurs	Strips	<i>Hic sunt Leones #1</i>	€ 5.300*
Querido	André Sollie	K&J	<i>Een Raadsel voor Roosje</i>	€ 2.800
Querido	Heide Boonen en Kristien Aertssen	K&J	<i>Hongerrrrr</i>	Geen subsidie
Manteau	Henri Van Daele en Klaas Verplancke	K&J	<i>Reinaart de vos</i>	€ 6.200
Stichting Sherpa	Diverse auteurs (samenstelling Geert De Weyer)	Strips	<i>Stripjaar 2007</i>	**
Bries	Pieter De Poortere	Strips	<i>Joe de eskimo</i>	€ 2.900

Meulenhoff/ Manteau	Peter Verhelst (ed. Bart Vervaeck)	Poëzie	<i>Dichters van de Lage Landen (poëziersreeks)</i>	€ 2.500
Meulenhoff/ Manteau	Maurice Gilliams (ed. Annette Portegies)	Poëzie	<i>Dichters van de Lage Landen (poëziersreeks)</i>	€ 2.500
Van Halewijk	Jozef Deleu (ed. Dirk De Geest)	Poëzie	<i>Het gaat voorbij. Poëzie, lyrisch proza en redevoeringen</i>	In behan- deling
Ludion	Hugo Claus en Roger Raveel (ed. Katrien Jacobs)	Essay	<i>Brieven 1947- 1962</i>	In behan- deling
Bries	Willy Linthout	Strips	<i>Het jaar van de olifant</i>	In behan- deling
Lannoo	Pieter de Poortere	Strips	<i>Eskimo gaat op reis</i>	In behan- deling
Oogachtend	Gerolf Van de Perre	Strips	<i>Huishulp</i>	In behan- deling
Manteau	Henri Van Daele en Klaas Verplancke	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>Tijl Ulenspiegel</i>	In behan- deling
Manteau	Roel Verniers en Leen Van Hulst	Kinder- en jeugdliteratuur	<i>De hoed van vos</i>	In behan- deling
Totaal				€ 73.850

*De renteloze lening van € 7.500 voor het dossier 2002-04 werd omgezet in een productiesubsidie van € 5.300.

** Inhoudelijk goedgekeurd, bepaling subsidiebedrag uitgesteld

32 ontvankelijke dossiers werden ingediend.

19 subsidies werden toegekend.

7 dossiers zijn in behandeling.

1 dossier werd uitgesteld.

Productiesubsidies: dossiers 2005 met voortgang in 2006

Uitgeverij	Auteur/Samen- steller	Genre	Titel manus- cript	Subsidie
Oogachtend	Conz	Strips	<i>De tweede kus II</i>	€ 2.875
Oogachtend	Conz	Strips	<i>De tweede kus III</i>	**
Uitgeverij P	Diverse dichters (samenstelling Dirk Christiaens)	Poëzie	<i>Parnassus Retro- reeks</i>	Uitgesteld

Davidfonds	Diverse auteurs en Klaas Verplancke	Kinder- en Jeugdliteratuur	<i>De mooiste opeverhalen</i>	Uitgesteld
Davidfonds	Hilde Vandermeersch en Jan Bosschaert	Kinder- en Jeugdliteratuur	<i>Verhalen uit de Decamerone</i>	Geen subsidie
De Arbeiderspers	Louis Paul Boon (ed. Kris Humbeeck, e.a.)	Proza	<i>Verzameld werk. Deel 5: Te oud voor kamperen? en andere verhalen</i>	Geen subsidie
De Bezige Bij	Stefan Hertmans	Poëzie	<i>Muziek voor de overtocht. Gedichten 1975-2005</i>	€ 5.500
Clavis	Daniel Billiet en Heide Boonen	Kinder- en Jeugdliteratuur	<i>Wat van de liefde niet gezegd kan worden</i>	**
CoLibro	Diverse dichters (samenstelling Ann Meskens)	Poëzie	<i>Vurige Tongen</i>	Uitgesteld
De Arbeiderspers	Louis Paul Boon (ed. Kris Humbeeck, e.a.)	Proza	<i>Verzameld werk. Deel 14: De liefde van Annie Mols, Het nieuwe onkruid, Als het onkruid bloeit</i>	Geen subsidie
Totaal				€ 8.375

** Inhoudelijk goedgekeurd, bepaling subsidiebedrag uitgesteld

1.7. Verenigingen, manifestaties, focuspunten

Naast een beleid dat gericht is op de professionalisering en ondersteuning van de creatie en productie van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk en van vertalingen van literair werk in en uit het Nederlands, vormen voor het VFL de presentatie en omkadering van de Vlaamse letteren evenwaardige doelstellingen. Die worden gerealiseerd door de ondersteuning van initiatieven en organisaties die de verspreiding bevorderen van de Nederlandstalige literatuur en hun creators en de (financiële) hulp aan instellingen en verenigingen die een bovenlokale literair-maatschappelijke of literair-culturele functie vervullen.

Concreet wordt dit vertaald in regelingen voor literaire verenigingen, literaire manifestaties en zogenaamde focuspunten.

1.7.1. Verenigingen

De subsidieregeling voor verenigingen onderscheidt een drietal types van organisaties. Ze hebben een aantal punten gemeenschappelijk: de ontplooiing van een permanente werking, het gericht zijn op continuïteit en het vervullen van een literair-maatschappelijke of literair-culturele functie die minstens bovenlokaal is.

Het specifieke bij literaire organisaties is hun relevante aanbod van literaire activiteiten. Bij auteursgenootschappen gaat het om de studie en de bekendmaking van de persoon en het werk van een literair auteur. Een auteursvereniging behartigt voornamelijk de belangen van de aangesloten leden.

In het van oudsher versnipperde en soms weinig slagvaardige veld van auteursverenigingen werd in 2006 een opmerkelijke doorbraak bereikt. De basis is gelegd voor een representatieve en professionele vereniging van auteurs. De Vlaamse Auteursvereniging richt zich nu tot auteurs van proza, poëzie, toneel, scenario's, kinder- en jeugdliteratuur, literaire non-fictie, illustratoren en literaire vertalers. Ze heeft zichzelf een drievoudige opdracht gesteld: ondersteuning bieden aan individuele auteurs, optreden als collectieve belangenbehartiger, en snel en gepast reageren als woordvoerder van de auteurs op actuele gebeurtenissen. Sommige vroegere verenigingen hebben zichzelf intussen opgeheven. Met de Stripgilde, de Vlaamse Illustratorenclub en de VVL zijn besprekingen lopende over een convenant.

Inzake een aangepaste regeling voor auteursgenootschappen heeft het Fondsbestuur het advies van de commissie niet gevolgd. De commissie koos ervoor om grote nadruk te leggen op de dynamiek en het publieksbereik van de genootschappen. Een voornamelijk introverte werking is voor de commissie geen optie. Volgens de commissie schuilt de dynamiek van een auteursgenootschap in het (her)vinden van de maatschappelijke relevantie van de (overleden) auteur. Een dynamisch genootschap neemt geregeld nieuwe initiatieven, hervalt niet elk jaar in dezelfde activiteiten. Het beslissingscollege evenwel, hierin gevolgd door het Fondsbestuur, is van mening dat een auteursgenootschap dat een inhoudelijk relevante publicatie uitgeeft én presenteert op een ledenbijeenkomst waar behoorlijke belangstelling voor is, voldoende inspanningen levert om een basissubsidie te ontvangen. Wie verder inspanningen doet om de dynamiek te verhogen kan een extra subsidie krijgen. De regeling zal vanaf 2007 worden opgesplitst in een basissubsidie en een projectsubsidie.

Een literaire organisatie wordt beoordeeld op haar professionaliteit, de doelmatigheid van haar functionele werking en op de kwaliteit van de literaire activiteiten. Het inspelen op de actualiteit en het dynamisch omgaan met het hedendaags literaire landschap worden als zeer belangrijk beschouwd. Bereikt publiek en schaalgrootte spelen eveneens een rol.

In de visie van de commissie zou er idealiter over gewaakt moeten worden dat er voldoende creatieve initiatieven een soort middenveld bespelen tussen losstaande literaire manifestaties en de Focuspunten. Initiatieven zoals, bijvoorbeeld, de vzw NOK, die de commissie beschouwt als een van de organisaties met groeipotentieel.

Guido Vereecke

Adviescommissie Verenigingen, manifestaties en focuspunten

Theatervereniging

Er heeft een uitgebreid monitorgesprek plaatsgevonden met Het Schrijverspodium over Hotel Dramatik. De commissie kreeg een goede indruk van het werk dat door de organisatie van Hotel Dramatik verricht werd.

Het Schrijverspodium kreeg voor de ontwikkeling van de website Hotel Dramatik eind 2004 een startsubsidie van € 25.000. Het project ontwikkelt technologie die mogelijk van toepassing kan zijn in het hele literaire veld. De site werd in 2005 circa 32 keer per dag actief gebruikt, door in totaal ongeveer 10.000 bezoekers (voornamelijk specialisten en studenten). Ze komen via zoekmachines van VTi, TIN of een link met NTGent. Een periodieke nieuwsbrief intensiveerde in 2006 het aantal bezoekers. Er zijn meer dan 2000 teksten en 3500 exemplaren van het elektronische tijdschrift gedownload.

Nieuwe samenwerkingsvormen

Een coachingsproject met Theaterwerk.nl ligt in het vooruitzicht. Met Open Doek wordt onderhandeld over vrijwilligers om aan de site te werken. Het TIN onderzoekt hoe hun bibliotheek aan die van Hotel Dramatik kan worden gelinkt. Het uitbouwen van een heuristische bibliotheek met het TIN is de grootste uitdaging voor Het Schrijverspodium.

Nieuwe subsidiestromen

Het Nederlandse FAPK (Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten) heeft € 95.000 toegezegd om verzelfstandiging mogelijk te maken. Het Schrijverspodium is in gesprek met de Nederlandse Taalunie, die € 5.000 ter beschikking wil stellen voor de chatsessies.

Internationale samenwerking

Hotel Dramatik zorgde ervoor dat Pieter De Buysser in Franstalig België wordt opgevoerd. Er hebben chatsessies plaatsgevonden met Vietnamese auteurs. Uitwisseling met Duitse auteurs hoort tot de meer dagelijkse praktijk. Zelfs Wit-Rusland vertoonde interesse in het concept.

Arthur Sonnen

Adviescommissie Theater

Schema auteursgenootschappen

Guido Gezelle Genootschap vzw	Geen subsidie
Louis Paul Boon Genootschap vzw	€ 3.500
Internationale Vriendenkring Anton van Wilderode vzw	Geen subsidie
Cyriel Buysse Genootschap vzw	€ 1.000
Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica 'De Fontaine' vzw	€ 1.000
Felix Timmermans Genootschap vzw	Geen subsidie
Guido Gezellekring vzw	€ 500
Willem Elsschot Genootschap vzw	€ 5.000
Gerard Walschap Genootschap vzw	€ 1.500
Ernest Claes Genootschap vzw	* € 750
Stijn Streuvels Genootschap vzw	€ 500
Reynaert Genootschap vzw	€ 1.000
Totaal	€ 14.750

* subsidiebedrag na beroep

Schema literaire organisaties en Auteursverenigingen

Haikoe-kern Antwerpen vzw	Onontvankelijk
Het Schrijverspodium Vlaanderen vzw	* € 19.488
P.E.N.-centrum voor Vlaanderen vzw	€ 10.000
NOK vzw	€ 38.000
Literaire Culturele Kring Apollo-Diest vzw	** € 1.900
Vereniging van Schrijvers voor de Jeugd vzw (VSVJ)	Geen subsidie
Vereniging van Vlaamse Letterkundigen vzw (VVL)	Geen subsidie
Passa Porta	Manifestatiesubsidie
Beeldbeeld vzw (strips)	Geen subsidie
Vlaamse Illustratoren Club (VIC)	€ 4.500
Totaal	*** € 54.400

* theaterbudget

** subsidiebedrag na beroep

*** totaal exclusief toekenning Het Schrijverspodium Vlaanderen vzw

1.7.2. Manifestaties

Een literaire manifestatie is een eenmalig literair evenement met een regionale of landelijke uitstraling. Dit blijkt uit het concept en het publieksbereik. Het initiatief getuigt van dynamiek en heeft een herkenbaar profiel. Een literaire manifestatie kan over verscheidene momenten ge-

spread verlopen of kaderen in een reeks van gelijkaardige activiteiten. Wanneer de aanvraag enkel auteurslezingen of voorleesmomenten betreft, wordt verwezen naar de subsidievorm literaire lezingen van Stichting Lezen.

De commissie hecht veel belang aan de kwaliteit van het voorgestelde programma, het inspelen op de dynamiek in het literaire veld, de literaire meerwaarde en de creativiteit van het voorgestelde concept. Boekpresentaties, wetenschappelijke symposia, bekroningen, literaire wedstrijden e.d. komen niet in aanmerking.

Het aantal literaire manifestaties vertoont een duidelijk dalende trend. In 2006 werden 26 aanvragen behandeld, waarvan 18 gehonoreerd. In 2005 waren dat nog 30 aanvragen en in 2003 zelfs nog 47. Meerdere redenen verklaren wellicht deze evolutie: verfijning van de criteria, verwijzing naar andere overheden en subsidiënten, niet-cumuleerbaarheid met andere regelingen... Als opmerkelijke nieuwkomer heeft zich een middelgroot initiatief gemeld: Lezersshow van de Gentse vzw Feel Estate, dat onderdak vond bij het NTGent. Het is een tweemaandelijks literair evenement waarin telkens 2 centrale gasten de keuze krijgen tot het uitwerken van een aantal items. De commissie verwacht veel van dit vernieuwende initiatief met een fijne werking en zijn keuze voor een originele aanpak.

De 3 bekende en grotere evenementen die nog overblijven – de poëziezomers van Watou kregen een festivalsubsidie via het Kunstendecreet – hebben hun stek in Antwerpen: Het Andere Boek, ZuiderZinnen en De Nachten. Van de commissie vereisten zij in 2006 alledrie verhoogde waakzaamheid.

Voor Het Andere Boek was het uitkijken of deze manifestatie met een respectabele staat van dienst ook effectief een nieuw elan zou realiseren op de nieuwe locatie – wat ook aardig gelukt lijkt. In het dossier van De Nachten stelde zich de vervlechting met Villanella (gesubsidieerd als kunstencentrum in het kader van het Kunstendecreet). Na onderzoek van het dossier vond de commissie voldoende argumenten die een onderscheid tussen De Nachten en de structurele werking van Villanella verantwoordden. Wat ZuiderZinnen betreft stelde de commissie zich steeds meer vragen over de professionaliteit en de organisatie. Het initiële aanvraagdossier van ZuiderZinnen – een waardevol festival in de ogen van de commissie – bleek ondermaats, onvoldoende uitgebouwd en te weinig vernieuwend in verhouding tot het beoogde subsidiebedrag. Na het stranden van de toenadering tussen Behoud de Begeerte en ZuiderZinnen vzw nam Antwerpen Boekenstad het voortouw om ZuiderZinnen vzw verder tot de nodige vernieuwing in bestuur en professionele organisatie aan te sporen.

De commissie gelooft in het engagement van Antwerpen Boekenstad om het vernieuwingsproces te begeleiden en wil daarom de ontwikkeling van een nieuwe organisatie mede mogelijk maken. Zij benadrukt evenwel dat zij ZuiderZinnen in de toekomst niet verder gunstig wenst te adviseren indien de vernieuwde organisatie er niet komt.

Guido Vereecke

Adviescommissie Verenigingen, manifestaties en focuspunten

Schema literaire manifestaties

	Activiteit	Organisator	Subsidie
1	Meetingpoint Lichtervelde	Klik vzw	€ 3.500
2	DRUKsel 2006, Gent	Druksel vzw	€ 2.100
3	Gent dicht, een rondje poëzie	Productiehuis Platform	Geen subsidie
4	Het Andere Boek, Antwerpen	Het Andere Boek vzw	€ 20.000
5	Lezen in de lente, Herzele	't Uilekot vzw	Geen subsidie
6	Gekleurde letteren, diverse steden	Kif Kif vzw	€ 3.000
7	Poëziecircus DineZpluZ: Vlaams Vers, Utrecht	Stichting Het Poëziecircus	Onontvankelijk
8	Jeugdauterfestival <i>De sage van de Biesenburcht</i> , Bilzen	VTB-VAB vzw	Geen subsidie
9	Poëziezomer Watou 2006: <i>Extiem</i>	Poëziezomers-kunstmomers vzw	Geen subsidie
10	Honderdstedentocht (stadsgedichten), Antwerpen	P.E.N.-centrum voor Vlaanderen vzw	Geen subsidie
11	ArtsElingen 2006	Kunstencentrum Mansveld vzw	€ 3.000
12	Poëzie Beauvoorde - Laat alle deuren op een kier	Opbouwwerk IJzerstreek vzw Beauvoorde	€ 1.500
13	ZuiderZinnen, Antwerpen	ZuiderZinnen vzw	€ 6.250
14	TAZ talk, Oostende	TarTarT vzw	€ 4.500
15	Literair banket (Letterbekken – Week van de Smaak), Leuven	Salsa! vzw	€ 2.000
16	BuSo (ge)dichterb(l)ij, Merchtem	Jeugd en Poëzie	€ 1.500
17	Schrijfdag Vlaanderen, Antwerpen	Creatief Schrijven	€ 1.500
18	West-Vlaamse Gedichtenslag, diverse locaties	Compagnie de URN	Onontvankelijk
19	Ik ben een ruïne van de zee – Herdenking Paul Snoek, Gent	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde	€ 2.400
20	Green Light Literair, Brussel	BeCAME	€ 2.500
21	Lezersshow, Gent	Feel Estate vzw	€ 7.500
22	De Nachten 2007, Antwerpen	Villanella	€ 18.000
23	Irony and Beyond, Leuven	Dietsche Warande & Belfort	€ 2.000
24	Literaire lounge in muziekclub Petrol, Antwerpen	5voor12 vzw	€ 6.000

25	Viering 100 jaar VVL	Vereniging van Vlaamse Letterkundigen	Geen subsidie
26	Manifestaties Passa Porta 2006, Brussel	Passa Porta	€ 15.000

Totaal: € 102.250

26 aanvragen werden ingediend.

18 subsidies werden toegekend.

1.7.3. Focuspunten

Een Focuspunt is een organisatie met een permanente en professionele werking, gespecialiseerd op een relevant werkterrein van de Letteren. Ze treedt op als intermediair tussen het literaire veld en het letterenbeleid van het VFL. Een Focuspunt vervult zijn functie vanuit de opgebouwde expertise, knowhow en de contacten met het literaire veld. Een Focuspunt biedt literaire producten en diensten aan, en fungeert als partner van het VFL.

Door de erkenning als Focuspunt en het verlenen van een meerjarensubsidie op basis van een overeenkomst, wil het VFL een substantiële financiële basis verschaffen aan het Focuspunt om gedurende de subsidieperiode haar werking te bestendigen en te optimaliseren.

De subsidieperiode is in principe 4 jaar, teneinde het focuspunt toe te laten haar beleidsplan op langere termijn uit te bouwen.

Reeds in het eerste jaar van de nieuwe beleidsplanperiode vallen opmerkelijke verschuivingen te noteren in het veld van de Focuspunten. 2 van de 4 ondergaan een beleidsmatige mutatie: Behoud de Begeerte geniet voortaan een erkenning binnen het Kunstendecreet en het Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur vzw heeft zich begin 2006 als autonome juridische organisatie opgeheven en als Focuspunt onderdak gevonden bij Stichting Lezen. Met name deze laatste evolutie heeft de commissie op de voet gevolgd.

Met de bedoeling om de verworven expertise binnen het genre kinder- en jeugdliteratuur maximaal te behouden en optimaal te ontwikkelen, heeft de commissie in de voorgaande jaren impulsen gegeven tot herprofilering als Focuspunt om de kernopdrachten uit de verf te laten komen.

Meer in concreto heeft de commissie het focuspunt aangespoord om zich hoofdzakelijk te richten op mediatoren en professionelen en om de groeimogelijkheden van de gespecialiseerde vakbibliotheek te maximaliseren. Verder heeft de commissie er voor gepleit om de promotie van de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur naar een breed publiek volledig over te dragen aan Stichting Lezen, aangezien dit eerder aansluit bij de werking en doelstellingen van Stichting Lezen, dan bij die van het Focuspunt Jeugdliteratuur. De nieuwe locatie van het Focuspunt Jeugdliteratuur werd bezocht in september met het oog op een bijgesteld advies. In het kader van het samengaan met

Stichting Lezen heeft het Fondsbestuur beslist het negatieve saldo van 2005 ten laste te nemen om de toekomstige werking van het Focuspunt Jeugdliteratuur niet te hypothekeren.

In opvolging van een vroeger advies van de commissie over Het Beschrijf, waaruit met name nogal wat verwarring bleek over de werking en financiering van Passa Porta en Het Beschrijf, besprak de commissie een werknoot (dd. 18/05/06) De Klare Lijn, waarin gepoogd werd een onderscheid te maken tussen beide organisaties op het gebied van werking, organisatiestructuur, doelstellingen e.d.

Guido Vereecke

Voorzitter Adviescommissie Verenigingen, manifestaties en focuspunten

Schema focuspunten

Het Beschrijf vzw	€ 243.100
Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur vzw	€ 209.000
Poëziecentrum vzw	€ 301.035
Totaal	€ 753.135

1.8. Buitenland

Het prioritaire doel van het buitenlandbeleid van het VFL is sinds 2002 de exportbevordering van de literatuur uit Vlaanderen. In wezen valt dit samen met een vertaalbeleid. Het VFL heeft in 2006 de reeds verworven positie van actieve aanbieder en onafhankelijke, objectieve informatiebron versterkt.

Een vertaalbeleid is méér dan enkel vertaalsubsidies toekennen. Wil het efficiënt zijn en op lange termijn vruchten afwerpen, dan moet het worden geschraagd door een geheel van complexe en in elkaar hakende activiteiten en katalysatoren. De voorname zijn:

- Onderzoek en kennisverwerving van de buitenlandse markten en hun literatuur.
- Advies verstrekken als neutraal aanspreekpunt.
- Verspreiding van informatie over Vlaamse auteurs en hun exporteerbare titels onder buitenlandse uitgevers en vertalers.
- Investeren in persoonlijke contacten met uitgevers, vertalers, docenten Nederlands in het buitenland...
- Aanwezig zijn op vakbeurzen.
- Vertaalde boeken ondersteunen door het bevorderen van publieke optredens van auteurs.

De prioriteiten in het buitenlandbeleid van het VFL komen voort uit een langetermijnvisie. Het blijft noodzakelijk en belangrijk om in de eerste plaats te werken aan het genereren van vertalingen in de grote Europese taalgebieden (Duitsland, Engeland, Frankrijk en Spanje), omdat hierdoor de boeken toegankelijk worden voor vele andere taalgebieden. Door de stelselmatige uitbreiding van informatieverspreiding en netwerken, stellen we vast dat er meer aanvragen gebeuren. Het aantal goedgekeurde dossiers is evenwel ongeveer hetzelfde als vorig jaar.

De door het VFL actief aangeboden titels worden geselecteerd op hun literaire kwaliteit en op hun veronderstelde vermogen om een buitenlands uitgevers- en lezerspubliek te boeien. Er wordt rekening gehouden met de thematiek, de stijl en originaliteit, de verkoop en het onthaal in de pers in Vlaanderen en Nederland.

Door de langverwachte verhoging van de middelen, kon het VFL in oktober eindelijk een stafmedewerker voor de promotie van onze kinder- en jeugdliteratuur en strips in het buitenland aanwerven. De rondreizende tentoonstelling van Vlaamse topillustratoren van prentenboeken, *Buiten de lijntjes gekleurd*, met bijhorende Engelstalig boek (zie 1.10.2 en 1.10.3), deed in 2006 verschillende steden en landen aan en zorgt voor verhoogde aandacht voor dit genre. Wordt vervolgd in 2007.

Internationale vakbeurzen en grote festivals bieden uitgelezen kansen om de literatuur uit Vlaanderen op het podium te brengen. Met een vertaald werk in de hand, zorgt deelname van een auteur aan een festival, beurs, grote of kleine manifestatie, voor verhoogde publieksinteresse.

1.8.1. Vertaalsubsidies

De subsidie is bedoeld om voor de investerende buitenlandse uitgever de financiële drempel te verlagen voor het vertalen van literatuur van Vlaamse auteurs. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt rekening gehouden met de relevantie van het te vertalen werk voor de beeldvorming en uitstraling van literair werk uit Vlaanderen, de positie van de uitgever in de plaatselijke markt en zijn fondslijst, de kwaliteit van de voorgestelde vertaler (zo nodig wordt een proefvertaling gevraagd) en een redelijke vergoeding voor de vertaler. Het subsidiebedrag is in principe 2/3 van de reële vertaalkost. Van poëzievertalingen en klassiekers wordt in principe de volledige vertaalkost gesubsidieerd om deze commercieel moeilijk verkoopbare genres extra te ondersteunen.

In totaal werden 52 aanvragen ingediend. 2 daarvan hadden betrekking op niet-literaire titels en de betreffende uitgevers werden doorverwezen naar de regeling voor algemeen-culturele projecten van de Administratie Cultuur die vanaf 1 januari 2006 over een regeling voor vertaalsubsidies voor niet-periodieke publicaties beschikt. 1 dossier was onontvankelijk omdat het niet voldeed aan de formele voorwaarden. 1 dossier werd ingetrokken. 3 aanvragen werden niet gehonoreerd. Over 1 aanvraag ingediend vorig jaar werd op basis van aanvullende gegevens in 2006 beslist. 1 aanvraag ingediend in 2004 werd in 2006 afgehandeld. De beslissing over 4 aanvragen wordt uitgesteld tot in 2007, omwille van ontbrekende gegevens.

In totaal werd voor 41 projecten een vertaalsubsidie toegekend voor een totaalbedrag van € 68.575.82 of gemiddeld € 1.672,58 per project.

Verdeling naar brontaal en genre van de goedgekeurde vertaalprojecten

Taal/genre	Proza	Poëzie	LNf**	K&J***	Toneel	Strips	Totaal
Frans	0	1	0	1	1	0	3
Duits	4	1	0	5	1	0	11
Engels	1	3	0	0	1	0	5
Spaans	0	1	0	0	0	0	1
Italiaans	0	4	0	1	0	1	6
Andere*	7	5	1	2	0	0	15
Totaal 2006	12	15	1	9	3	1	41
Totaal 2005	19	10	3	7	4		43
Totaal 2004	17	6	3	5	1		32
Totaal 2003	12	9	4	11	3		39
Totaal 2002	14	4	7	8	-		33
Totaal 2001	8	1	4	11	1		25
Totaal 2000	13	4	1	16	1		35

* andere talen in 2006: Russisch (3), Hongaars (2), Roemeens (1), Afrikaans (3), Bulgaars (1), Portugees (2), Fins (2), Tsjechisch (1)

** Literaire non-fictie

*** Kinder- en jeugdliteratuur

Schema vertaalsubsidies

	Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever (plaats)	Doeltaal	Subsidie
1	Miriam Van hee	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Judith Wilkinson	Shoestring Press (Nottingham)	Engels	€ 1.850
2	Joris Van Parys	<i>Biografie Frans Masereel</i>		Archives et Musée de la Littérature (Brussel)	Frans	Administratie*
3	Luuk Gruwez	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Hennie van Coller	Praag (Dainfern)	Afrikaans	€ 800
4	Miriam Van hee	<i>Selectie gedichten</i>	Judith Wilkinson	Sirena (Carlisle)	Engels	€ 360
5	Diverse auteurs	<i>Themanummer Vlaamse literatuur</i>	Anetta Ivanova Danceva- Manolova	Plamak (Sofia)	Bulgaars	€ 1.780
6	Do van Ranst	<i>Mijn vader zegt dat wij levens redden</i>	Andrea Kluitmann	Carlsen (Hamburg)	Duits	€ 1.300
7	Jef Geeraerts	<i>Dossier K.</i>	Hans-Ulrich Jäckle	Unionsverlag (Zürich)	Duits	In behandeling
8	André Sollie	<i>Dubbel Doortje</i>	Goedele de Sterck	Fondo de Cultura Económica (México D.F.)	Spaans	Ingetrokken
9	Willem Rogge- man	<i>Blue Notebook</i>	Giovanni Nadiani	Mobydick (Faenza)	Italiaans	€ 411
10	Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Christiano Zwiesele do Amaral	José Olympio (Rio de Janeiro)	Portugees	€ 1.750
11	Miriam Van hee	<i>De bramenpluk</i>	Philippe Noble	Le Castor As- tral (Bordeaux)	Frans	€ 1.254
12	Diverse dichters	<i>Open days</i>	Fernando Venâncio	Culturgest (Lissabon) / ROMA (Amsterdam)	Portugees	€ 324
13	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Veronika Máthé	Jelenkor (Pecs)	Hongaars	€ 528
14	Stefan Brijs	<i>De engelen- maker</i>	Ilja Braun	Btb Verlag (München)	Duits	€ 5.550
15	Paul Claes	<i>De Zoon van de Panter</i>	Dmitri Silvestrov	Azbooka (Sint- Petersburg)	Russisch	€ 1.400
16	Hugo Claus	<i>De geruchten</i>	Elisabetta Svaluta Moreolo	Feltrinelli (Milaan)	Italiaans	€ 1.985

17	Diverse auteurs	<i>Vlaams Thema-nummer</i>	Judit Gera e.a.	Nagyvilág (Boedapest)	Hongaars	€ 1.600
18	Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Frank Dijkstra	Athenaeum – Polak & Van Gennepe (Amsterdam)	Fries	Geen subsidie
19	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Gheorghe Nicolaescu	Univers (Boekarest)	Roemeens	€ 1.250
20	Paul Verhaeghe	<i>Liefde in tijden van eenzaamheid</i>	Pavol Orlicky	Ing. Peter Sulej – Drewo a.s. (Banská Bystrica)	Slovaaks	Administratie*
21	Marita de Sterck	<i>Met huid en haar</i>	Rolf Erdorf	Patmos (Düsseldorf)	Duits	€ 2.800
22	Willem Rogge-man	<i>Het nut van de poëzie</i>	Heinz Schneeweiss	AT Edition (Münster)	Duits	Geen subsidie
23	Thierry Robbrecht & Philippe Goossens	<i>Sarah en haar spookjes</i>	Chantal Hansen	Zoolibri (Reggio Emilia)	Italiaans	€ 240
24	Geert Genbrugge	<i>Koffers op reis</i>	Eva Pieper	Theaterstückverlag (München)	Duits	€ 1.000
25	Guido Gezelle	<i>Als de ziele luistert</i>	Irina Michajlova	St. Petersburg University Publishing House (Sint-Petersburg)	Russisch	€ 2.000
26	Klaas Verplancke	<i>Reus</i>	Riana Scheepers	Praag (Dainfern)	Afrikaans	€ 60
27	Klaas Verplancke	<i>Nopjes</i>	Riana Scheepers	Praag (Dainfern)	Afrikaans	€ 60
28	Stan Laurysens	<i>Dalí en ik</i>		Harvill Secker (Londen)	Engels	Onontvankelijk
29	Kamiel Vanhole	<i>De nacht van Margaretha</i>	Kamiel Vanhole	Martin E. Segal Theatre Centre (New York)	Engels	€ 1.000
30	Miriam Van Hee	<i>Het verband tussen de dagen</i>	Gregor Sefereus	Korrespondenzen (Wenen)	Duits	€ 1.800
31	Geert Kimpen	<i>De kabbalist</i>	Titia Schuurman	Bazar Kustanus Oy (Helsinki)	Fins	€ 3.600
32	Aline Sax	<i>Wij, twee jongens</i>	Verena Kiefer	Arena (Würzburg)	Duits	€ 2.770

33	Dimitri Verhulst	<i>De helaasheid der dingen</i>	Rainer Kersten	Luchterhand (München)	Duits	€ 2.270
34	Jan de Leeuw	<i>Vederland</i>	Heidi Bern	Leo (Oslo)	Noors	In behandeling
35	Hugo Claus	<i>Vier gedichten</i>	Per Holmer	Horisont (Overmaric)	Zweeds	€ 274
36	Philip Paquet	<i>Louis Armstrong</i>	Francesca Ferrua	Scritturapura (Villa San Secondo)	Italiaans	€ 384
37	Hugo Claus	<i>De verwondering</i>	Michael Henry Heim	Archipelago Books (Brooklyn)	Engels	€ 4.721
38	Hade-wijch	<i>Mengeldichten</i>	Alessia Vallarsa	Marietti (Milaan)	Italiaans	€ 588
39	Dimitri Verhulst	<i>Problemski hotel</i>	Emöke Pécsi	Európa Könyvkiadó (Boedapest)	Hongaars	In behandeling
40	Diverse dichters	<i>DichtVorm: verfilmde gedichten</i>	Diverse vertalers	S.O.I.L. (Brussel)	Engels	€ 420
41	Herman de Coninck	<i>De lenige liefde</i>	Lode Van de Velde	Vlaamse Esperantobond (Antwerpen)	Esperanto	Geen subsidie
42	Lucienne Stassaert	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Fernando Garcia de la Banda	CEDMA (Malaga)	Spaans	€ 2.687,15
43	Pieter De Buysser	<i>Eekhoornbrood</i>	Anne Vander-schueren	L'Arche	Frans	€ 700
44	Marita de Sterck	<i>Met Huid en Haar</i>	Cynthia Laaland	Rouergue (Rodez)	Frans	€ 3.600
45	Paul de Moor	<i>Zo moet het gaan als er iemand is</i>	Eva Schweikart	S. Fischer (Frankfurt am Main)	Duits	€ 1.185
46	Erwin Mortier	<i>Marcel</i>	Maria Alice Villa Fabião	Caminho Editorial (Lissabon)	Portugees	In behandeling
47	Diane Broeckhoven	<i>Reiskoorts</i>	Isabel Hessel	C.H. Beck (München)	Duits	€ 1.200
48	Erwin Mortier	<i>Sluiterijd</i>	Ira Wilhelm	Suhrkamp (Frankfurt am Main)	Duits	€ 2.254,67
49	Jan de Leeuw	<i>Het Nachtdland</i>	Rolf Erdorf	Gerstenberg (Hildesheim)	Duits	€ 3.400
50	Hugo Claus	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Franco Paris	Crocetti	Italiaans	€ 3.200

51	Hubert Lampo	<i>Terugkeer naar Atlantis</i>	Svetlana Kniazkova	Azbooka-clas-sica	Russisch	€ 1.420
52	Geert van Isten-dael	<i>Mijn Nederland</i>	Jana Pellarová-Irmannova	Lidové Noviny Nakladatelstvi	Tsjechisch	€ 2.800

* bezorgd aan de Administratie Cultuur: is onontvankelijk bij het VFL.

Schema vertaalsubsidies: dossiers 2005 met voortgang in 2006

	Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever (plaats)	Doeltaal	Subsidie
4	Ivo Michiels	<i>Het afscheid</i>	Koenraad Tommissen	Comp'Act (Chambéry)	Frans	Ingetrokken

Schema vertaalsubsidies: dossiers 2004 met voortgang in 2006

	Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever (plaats)	Doeltaal	Subsidie
61	Stefaan van den Bremt	Bloemlezing uit de poëzie	Stefaan van den Bremt en Frans De Haes	Fédérop (Gardonne)	Frans	€ 1.500

1.8.2. Productiesubsidies

Sinds 2004 ondersteunt het VFL uitgeverijen in economisch zwakke landen bij de publicatie van Nederlandstalig literair werk, door het toekennen van een productiesubsidie voor het gebudgetteerde verlies tot een maximum van € 1.400. Deze regeling werd in 2005 uitgebreid tot vertaalde poëzie, een genre dat het zowel in de oorspronkelijke taal als in vertaling bij uitgeverijen economisch moeilijk heeft. Na gesprekken met en feedback van buitenlandse uitgevers en interne evaluatie, werden in de tweede helft van 2006 de criteria en de aanvraagprocedure verder verfijnd en vereenvoudigd. Een nieuwe regeling specifiek voor prentenboeken en beeldverhaal (met geïntegreerde subsidie voor tekst en beeld) werd toegevoegd.

Samen met de actieve inbreng van de stafmedewerker kinder- en jeugdliteratuur/ beeldverhaal, zorgde dit al meteen voor een gevoelige stijging van goedgekeurde aanvragen in vergelijking met de voorbije jaren.

In 2006 werden 23 aanvragen ontvangen. 18 werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 22.293 (gemiddeld € 1.238,50 per dossier). 4 dossiers werden afgewezen omwille van een gebudgetteerde winst; 1 werd ingetrokken.

Productiesubsidies buitenland

	Auteur	Titel	Uitgever buitenland (plaats)	Subsidie
1	Stefaan van den Bremt	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Fédérop (Gardonne)	€ 700
2	Miriam Van hee	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Shoestring Press (Nottingham)	€ 1.400
3	Diverse auteurs	<i>Lexicon Nederlandse en Vlaamse auteurs</i>	Partenon (Belgrado)	€ 700
4	Diverse auteurs	<i>Themanummer Vlaamse literatuur</i>	Plamak (Sofia)	€ 1.400
5	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Jelenkor (Pecs)	€ 863
6	Thierry Robberecht en Philippe Goossens	<i>Sarah en haar spookjes</i>	Zoolibri (Reggio Emilia)	Geen subsidie
7	Carll Cneut en Carl Norac	<i>Monster, eet mij niet op!</i>	Adelphi (Milaan)	€ 1.400
8	Guido Gezelle	<i>Als de ziele luistert</i>	St. Petersburg University Publishing House (Sint-Petersburg)	€ 930
9	Maurice Gilliams	<i>Verzamelde gedichten</i>	Green Integer (Los Angeles)	€ 1.400
10	Klaas Verplancke	<i>Reus</i>	Praag (Dainfern)	Geen subsidie
11	Klaas Verplancke	<i>Nopjes</i>	Praag (Dainfern)	Geen subsidie
12	Miriam Van hee	<i>Het verband tussen de dagen</i>	Korrespondenzen (Wenen)	€ 1.400
13	Geert De Kockere en Sabien Clement	<i>Jij lievert</i>	Donzelli (Rome)	€ 1.400
14	Philip Paquet	<i>Louis Armstrong</i>	Scritturapura (Villa San Secondo)	€ 1.400
15	Bart Moeyaert	<i>Olek shoot een beer</i>	Rouergue (Rodez)	Geen subsidie
16	Diverse auteurs	<i>Vlaams Themanummer</i>	Nagyvilág (Boedapest)	€ 1.400
17	Hugo Claus	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Crocetti (Milaan)	€ 1.400
18	Diverse dichters	<i>Sprache in Essenz. Niederländische Gegenwartlyrik</i>	Wallstein (Göttingen)	€ 1.400
19	Hadewijch	<i>Mengeldichten</i>	Marietti (Milaan)	Ingetrokken

20	Luuk Gruwez	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Praag (Dainfern)	€ 1.400
21	Edward van de Vendel en Ingrid Godon	<i>Kleinvader</i>	Carlsen (Hamburg)	€ 1.100
22	Hubert Lampo	<i>Terugkeer naar Atlantis</i>	Azbooka-classica (Sint-Petersburg)	€ 1.400
23	Frank Vande Veire	<i>Neem en eet, dit is je lichaam</i>	La Lettre Volée (Brussel)	€ 1.200

Productiesubsidies buitenland: dossiers 2005 met voortgang in 2006

	Auteur	Titel	Uitgever buitenland (plaats)	Subsidie
3	Anne Provoost	<i>Vallen</i>	Ezop, Warschau	geen subsidie

1.8.3. Auteursbezoeken

Buitenlandse literaire organisatoren die schrijvers, vertalers, illustratoren of stripauteurs uit Vlaanderen uitnodigen, kunnen in aanmerking komen voor de terugbetaling van de reiskosten. De lezing, de presentatie van de vertaling of de deelname aan een literaire manifestatie moet in principe betrekking hebben op een in het gastland beschikbare publicatie in de taal van het gastland. Met deze regeling wil het VFL het directe contact van de vertaalde Vlaamse auteur met de buitenlandse lezer, de media en het literaire milieu bevorderen.

Uitnodigingen kunnen uitgaan van organisatoren van literaire festivals, van uitgeverijen die vertalingen van literaire Vlaamse auteurs presenteren, van media en van lectoraten Nederlands in het buitenland, mits de beoogde doelgroep een algemeen lezerspubliek is.

Voor belangrijke internationale festivals, literaire manifestaties of eigen evenementen (zoals de illustratoren tentoonstelling van het VFL *Buiten de lijntjes gekleurd*, zie 1.10.3), kan het VFL Vlaamse auteurs uitzenden als literaire ambassadeurs om een bijdrage te leveren aan het programma dat in overleg met het VFL tot stand is gekomen.

Van de 76 behandelde dossiers zijn er 41 aanvragen van buitenlandse organisatoren voor een auteursbezoek. 6 aanvragen werden ingetrokken, 12 aanvragen werden niet gehonoreerd. 1 aanvraag werd uitgesteld. 23 aanvragen kregen een positief advies voor een totaalbedrag van € 12.225,59 (gemiddeld € 531,54 per auteursbezoek). 32 auteursbezoeken vonden plaats in opdracht van het VFL, in het kader van de illustratoren tentoonstelling. 3 bezoeken vonden plaats in opdracht van het VFL, in een gezamenlijk programma en in samenwerking met het NLPVF. In totaal werd er € 33.306,56 besteed aan auteursbezoeken in opdracht (gemiddeld € 323,04 per bezoek).

Uitzonderlijk werden in 2006 6 illustratoren/auteurs van kinder- en jeugdboeken afgevaardigd naar de internationale kinderboekenbeurs van Bologna – dit naar aanleiding van de illustratoren tentoonstelling, die in Bologna haar internationale première kende. Eveneens in verband met die tentoonstelling gingen 7 illustratoren/auteurs naar Rotterdam, 10 naar Namen, 6 naar München en 3 naar Saarbrücken.

Landen van bestemming (alle bezoeken): Argentinië (1), België, Namen (10), Bulgarije (1), Canada, Québec (4), Colombia (2), Duitsland (14), Groot-Brittannië (4), Italië (6), Mexico (2), Nederland (7), Polen (1), Portugal (1), Roemenië (1), Spanje (2), Slovenië (1), VS (2) en Zuid-Afrika (1).

Schema auteursbezoeken op uitnodiging / in opdracht

	Auteur	Plaats	Project / Festival	Subsidie
1	Pieter De Poortere	Angoulême, Frankrijk	Festival International de la BD d'Angoulême	Ingetrokken
2	Diane Broeckhoven	Berlijn, Duitsland	Werkbezoek aan de universiteit van Berlijn en openbare lezing	€ 680
3	Dimitri Verhulst	Kerkrade, Nederland	Euregio Literatuurprijs voor scholieren	Ingetrokken
4	Kamiel Vanhole	New York, USA	An evening with Belgian Play- wright Kamiel Vanhole	€ 428,89
5	Frank De Crits	Ljubljana, Slovenië	XIII Poetry Festival Trnovski Terceti 2006	€ 407,66
6	Kristien Dieltiens	Santa Cruz, Tenerife	Boekvoorstelling <i>La Pelota de Oro / De gouden bal</i>	Geen subsidie
7	Anne Provoost	New York, USA	PEN World Voices	€ 980
8	Stefaan Van Den Bremt	Medellín, Colombia	The XVI International Poetry Festival of Medellín	€ 1.096,37
9	Gerda Dendooven	Berlijn, Duitsland	Westwind – Flemish Weekend at Theater an der Parkaue	€ 175,14
10	Bart Moeyaert	Berlijn, Duitsland	Westwind – Flemish Weekend at Theater an der Parkaue	€ 232
11	Paul Bogaert	Cambridge, Groot- Brittannië	Cambridge Conference of Contemporary Poetry	€ 194,92
12	Benno Barnard	Morelia en Pátzcuaro, Mexico	Encuentro de Poetas del Mundo Latino	€ 654
13	Luuk Gruwez	Morelia en Pátzcuaro, Mexico	Encuentro de Poetas del Mundo Latino	€ 639,10

14	Miriam Van Hee	Londen, Groot- Brittannië	Stop the Clock-festival, poëzieavond	€ 1.684,33
15	Chika Unigwe	Frankfurt, Duitsland	Congres <i>Transcultural Modernities: Narrating Africa in Europe</i>	Geen subsidie
16	Dirk Van Bastelaere	Londen, Groot- Brittannië	Stop the Clock-festival, poë- zieavond	€ 1.684,33
17	Anne Provoost	Londen, Groot- Brittannië	Stop the Clock-festival, lezing	€ 1.801,33
18	Philip Meersman	Rosario, Argentinië	El XIV Festival Internacional de Poesía	Geen subsidie
19	Miriam Van Hee	Lissabon, Portugal	Lezingen in het kader van de ROMA Publications exhibition	€ 306,47
20	Anne Provoost	Oldenburg, Duitsland	Lezing Carl von Ossietzky Universitat	€ 178,40
21	Bart Moeyaert	Paramaribo, Suriname	Boekids Suriname 2006	Ingetrokken
23	Stefaan Van Den Bremt	Madrid, Spanje	Cyclus poëzie en muziek + voorstelling dichtbundel Boekenbeurs Madrid	€ 100
24	Luuk Gruwez	Madrid, Spanje	Cyclus poëzie en muziek	€ 100
27	Silvie Moors	Bologna, Italië	La Fiera del Libro per Ragazzi	€ 943,06
28	Kristien Aertssen	Bologna, Italië	La Fiera del Libro per Ragazzi	€ 676,46
29	Paul Verrept	Bologna, Italië	La Fiera del Libro per Ragazzi	€ 860,98
30	Carll Cneut	Bologna, Italië	La Fiera del Libro per Ragazzi	€ 692,46
31	Gerda Dendooven	Bologna, Italië	La Fiera del Libro per Ragazzi	€ 727,52
32	Klaas Verplancke	Bologna, Italië	La Fiera del Libro per Ragazzi	€ 591,98
33	Klaas Verplancke	Parijs, Frankrijk	Jurylid eindwerken opleiding Illustratie en prospectiebezoek uitgeverij Sabarcane	Geen subsidie
34	Kristien Hemmerechts	Utrecht, Nederland	Poëziecircus DineZpluZ: Vlaams Vers	Geen subsidie
35	Andy Fierens	Utrecht, Nederland	Poëziecircus DineZpluZ: Vlaams Vers	Geen subsidie

36	Eva Cox	Utrecht, Nederland	Poëziecircus DineZpluZ: Vlaams Vers	Geen subsidie
37	Geert Van Istendael	Münster, Duitsland	Kolloquium der Fachvereinigung Niederländisch e.V. <i>Wege Zeigen</i> – <i>Neues Wagen</i>	Geen subsidie
38	Bart Moeyaert	Turijn, Italië	Lezing stadsdichterschap	Ingetrokken
39	Anne Provoost	Warschau, Polen	Boekvoorstelling + Poolse dag der Neerlandici	€ 490
40	Philip Meersman	Buenos Aires, Argentinië / Metz, Frankrijk	Diverse poëziefestivals	Geen subsidie
41	Roel Richelieu Van Londersele	Boekarest, Roemenië	Presentatie Nederlandse bloemlezing	€ 450
59	Willem Roggeman	Sofia, Bulgarije	Presentatie Vlaams nummer <i>Plamak</i>	€ 294,54
60	Benno Barnard	Québec, Canada	Auteursprogramma Salon du Livre de Québec 2007	€ 840,80
61	Annelies Verbeke	Québec, Canada	Auteursprogramma Salon du Livre de Québec 2007	€ 808,20
62	Stefan Hertmans	Québec, Canada	Auteursprogramma Salon du Livre de Québec 2007	€ 1.430,20
63	Bart Moeyaert	Québec, Canada	Auteursprogramma Salon du Livre de Québec 2007	€ 655,90
64	Germain Droogenbroodt	Rosario, Argentinië	Internationaal Poëziefestival	Geen subsidie
65	Germain Droogenbroodt	Nicaragua	Internationaal Poëziefestival	Geen subsidie
66	Aline Sax	Frankfurt, Duitsland	Bezoek Frankfurter Buchmesse	Geen subsidie
67	Jan Mysjkin	Smederevo, Servië	Smederevo's Poet Autumn	Ingetrokken
68	Monika Van Paemel	Berlijn, Duitsland	Dubbellezing met Bettina A. Novak / vraaggesprek met studenten FU Berlijn	€ 145
69	Miriam Van hee	Medellín, Colombia	XVII International Poetry Festival of Medellín	In behandeling
70	Erwin Mortier	Stellenbosch, Zuid-Afrika	Spier Poetry Festival	€ 938

**Auteursbezoeken in opdracht van het VFL in het kader van de illustratoren-
tentoonstelling *Buiten de lijntjes gekleurd***

	Auteur	Plaats	Project / Festival	Subsidie
22	Gerda Dendooven	Saarbrücken, Duitsland	Europäische Kinder- und Jugendbuchmesse	€ 335,80
25	Anne Provoost	Saarbrücken, Duitsland	Europäische Kinder- und Jugendbuchmesse	€ 381,60
26	Brigitte Minne	Saarbrücken, Duitsland	Europäische Kinder- und Jugendbuchmesse	€ 526,71
42	Klaas Verplancke	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 200
43	Gerda Dendooven	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 200
44	Sabien Clement	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 351,59
45	Paul Verrept	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 355,40
46	Erika Cotteleer	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 355
47	Isabelle Vandenabeele	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 338,40
48	Pieter Gaudesaboos	Rotterdam, Nederland	Villa Zebra	€ 331,29
49	Paul Verrept	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 559,80
50	Brigitte Minne	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 605
51	Carll Cneut	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 255,80
52	Ed Franck	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	Ingetrokken
53	Gerda Dendooven	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 412
54	Ingrid Godon	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 547,60
55	Klaas Verplancke	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 548
56	Kristien Aertssen	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 548,60
57	Tom Schamp	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 701,67
58	Wally De Doncker	Namen, België	Salon du livre de Jeunesse	€ 603,18
71	Ingrid Godon	München, Duitsland	Illustratoren- tentoonstelling / International Youth Library	€ 716,73
72	Isabelle Vandenabeele	München, Duitsland	Illustratoren- tentoonstelling / International Youth Library	€ 706,60
73	Pieter Gaudesaboos	München, Duitsland	Illustratoren- tentoonstelling / International Youth Library	€ 694,00
74	Vanessa Joosen	München, Duitsland	Illustratoren- tentoonstelling / International Youth Library	€ 654,73

75	Sofie Van Sande	München, Duitsland	Illustratorentoonstelling / International Youth Library	€ 602,40
76	Iris Van Germeersch	München, Duitsland	Illustratorentoonstelling / International Youth Library	€ 603,41

1.8.4. Buitenlandse manifestaties

Salon du Livre de Jeunesse in Namen

Op het Salon du Livre de Jeunesse, een grote kinderboekenbeurs in het Waalse Namen, was Vlaanderen van 18 tot 22 oktober eregast. Dat is niet meteen het buitenland, maar toch een wereld van verschil. De beurs krijgt vooral leerkrachten en studenten, scholen, bibliothecarissen en uitgevers over de vloer. Het VFL kreeg van de Vlaamse minister van Cultuur Bert Anciaux een extra budget van € 30.000 om een mooi programma uit te bouwen rond kinder- en jeugdliteratuur.

Het VFL werd hartelijk ontvangen door Henry Ingberg, de secretaris-generaal van het ministerie van de Franse Gemeenschap. Hij was gecharmeerd door de Vlaamse aanwezigheid op de beurs, en begon zijn traditionele rondleiding bij de illustratorentoonstelling *Buiten de lijntjes gekleurd*, dé publiekstrekker van het VFL (zie 1.10.3).

De tentoonstelling was een hele week te zien in Namen, en trok veel volk naar de stand van het VFL. Daar konden bezoekers niet alleen al hun vragen over Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur afvuren, maar ook enkele, speciaal voor de gelegenheid gemaakte bladwijzers meenemen. Er was keuze uit 22 minikunstwerkjes van onze illustratoren. In een knus leeshoekje kon groot en klein zich verdiepen in de nieuwste boeken van de illustratoren, of grasduinen in enkele van hun vertaalde prentenboeken.

Franstalige schoolkinderen mochten in ateliers en workshops aan de slag met hun boekenidolen: Kristien Aertssen, Ingrid Godon, Tom Schamp, Paul Verrept, Brigitte Minne, Gerda Dendooven, Carll Cneut, Wally De Doncker en Klaas Verplancke.

Op de themastand van de kinderboekhandel Jeukibook waren Nederlandstalige boeken te koop: een succes, vooral bij leerkrachten, studenten Nederlands en bibliothecarissen.

Ten slotte organiseerde het VFL een debat over *Boekpromotie over de grenzen heen* voor een professioneel publiek, met sprekers van beide landshelften. Voor Vlaanderen waren dat Bart Desmyter, uitgever van De Eenhoorn, en Jelle Van Riet, journaliste en voorzitter van de Gouden Uil Jeugdliteratuur. Voor Wallonië namen Maurice Lomré, uitgever bij Pastel-Ecole des Loisirs, en Lucie Cauwe, journaliste bij Le Soir, deel aan het gesprek. Michel Defourny, een autoriteit op het gebied van kinder- en jeugdliteratuur in het Franse taalgebied, leidde het gesprek in goede banen. Op de receptie na afloop maakten Vlaamse en Waalse uitgevers alvast het voornemen wat vaker over de taalgrens te kijken.

Sprache in Essenz: Vlaams-Nederlandse poëziemaand in Berlijn

De Duitse literaire organisatie LiteraturWerkstatt Berlin organiseerde voorjaar 2006 (in samenwerking met de vakgroep Nederlands van de Universiteit Berlijn) het festival *Sprache in Essenz: Streifzüge durch die Niederländisch-Sprachige Gegenwartslyrik*. Gedurende 4 weken stond de Nederlandstalige poëzie na 1990 centraal in publieke debatten, vertaalworkshops en gastcolleges.

Deelnemende dichters aan Nederlandse zijde waren: Mark Boog, Anneke Brassinga, Arjen Duinker, Tonnus Oosterhoff en Ilja Leonard Pfeijffer. Deelnemende dichters uit Vlaanderen waren: Stefan Hertmans, Peter Holvoet-Hanssen, Erik Spinoy, Dirk van Bastelaere en Peter Verhelst. Bij de publieke lezingen werden telkens een Nederlands en een Vlaams dichter geconfronteerd.

Rond 2 Vlaamse en 2 Nederlandse dichters werd een vertaalworkshop georganiseerd, telkens in samenwerking met een Duitse dichter. Arjen Duinker werkte samen met Barbara Köhler; Peter Verhelst met Thomas Kunst, Peter Holvoet-Hanssen met Norbert Hummelt en Tonnus Oosterhoff met Ferdinand Schametz. De vertalingen zullen in 2007 verschijnen in een bloemlezing hedendaagse Vlaamse en Nederlandse poëzie bij de Duitse uitgeverij Wallstein Verlag.

Het VFL en de Nederlandse collega's van het NLPVF ondersteunden de publieke lezingen en vertaalworkshops van de Vlaamse c.q. Nederlandse dichters.

Vlaams-Nederlandse poëzieavonden in Londen

In maart vonden 2 Vlaams-Nederlandse poëzieavonden plaats in Londen, gepresenteerd door het VFL, het NLPVF en de Engelse Poetry Society. Begin maart las de Vlaamse dichter Dirk van Bastelaere samen met Arjen Duinker en Sarah Maguire in de London Review Bookshop. 2 weken later las Miriam Van hee met Esther Jansma en Penelope Shuttle in het Goodenough College. Beide avonden werden gemodereerd door de Engelse criticus Paul Binding. Dirk van Bastelaere las er naar aanleiding van *The last to leave*, de Engelse bloemlezing uit zijn werk die in 2005 bij Shearmans Books verscheen. Miriam Van hee las er uit haar in 2007 in Engelse vertaling bij Shoestring Press te verschijnen bundel. Het programma maakte deel uit van het door het NLPVF georganiseerde literatuurfestival *Stop the Clock*.

1.9. Deskundigheidsbevordering

Het VFL steunt initiatieven die tot doel hebben de deskundigheid van auteurs, vertalers en andere subsidiënten te bevorderen. Het kan gaan om eigen kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld in het kader van het Tijdschriftenforum), de financiële en organisatorische ondersteuning van vormingsactiviteiten van derden (bijvoorbeeld de jaarlijkse literaire vertaaldagen) om samenwerking met andere dienstverleners (bijvoorbeeld infosessies met het Kunstenloket) of om een geheel van vormings- en bijscholingsinitiatieven voor een specifieke doelgroep (bijvoorbeeld de activiteiten van het Steunpunt Literair Vertalen).

1.9.1. Cursussen literair vertalen (Steunpunt Literair Vertalen)

Aanvullend op de financiële middelen die het steunpunt ontvangt van de Nederlandse Taalunie, dragen de Fondsen (VFL, NLPVF en NFvdL) bij voor specifieke programma's en initiatieven die mee op hun initiatief genomen worden.

In 2006 gold dit voor de volgende cursussen:

- Zomercursus Literair Vertalen voor vertalers uit het Nederlands. Doeltalen zijn het Italiaans en het Zweeds.
- Intensieve Cursus Literair Vertalen 2006 voor vertalers uit het Arabisch, Hebreeuws of Turks in het Nederlands.

Zie ook 5.5.

1.9.2. Mentoraten

Om een eerste vertaalproject in boekvorm te realiseren, werd in 2004 aan beginnende Vlaamse vertalers de kans geboden om onder begeleiding van een ervaren mentor een vertaling te realiseren voor een Vlaamse uitgeverij. Het VFL vergoedde de vertaler en de mentor. In 2006 werd nog een laatste project afgewerkt:

vertaler: Anke Vandenbremt

mentor: Lisette Keustermans

vertaalproject: *Strandgeruis* van Harry Martinson

uitgever: Uitgeverij P

VFL-bijdrage: € 1007,50

1.9.3. Literaire Vertaaldagen

Oorspronkelijk opgezet als een eerder informele ontmoetingsactiviteit door de werkgroep vertalers van de Nederlandse Vereniging van Letterkundigen (VVL), zijn deze vertaaldagen intussen uitgegroeid tot een druk bijgewoonde bijscholingsactiviteit voor professionele literaire vertalers in Vlaanderen en Nederland. Een eerste dag

wordt een actueel thema uit de vertalerspraktijk uitgespit in plenaire sessies met specialisten, de tweede dag kunnen vertaalproblemen en -oplossingen besproken worden in workshops met collega-vertalers.

De achtste Literaire Vertaaldagen vonden plaats op vrijdag 15 en zaterdag 16 december 2006 in Utrecht.

De symposiumdag stond in het teken van het vertalen van humor. De dag werd geopend door vertaler Arthur Langeveld, die aan de hand van voorbeelden duidelijk maakte hoe humor verdween uit de vertalingen van klassieke Russische romans. Frits van der Heide, vertaler van de *Asterix*-strips in het Nederlands, sprak over het vertalen van de woordgrappen die Uderzo en Goscinny verstoppen in de namen van de personages, en de beperking in ruimte die het tekstballonnetje aan de vertaler laat. De ochtendsessie werd afgesloten door Geert Lernout die als literatuurwetenschapper opmerkte dat serieuze humortheorieën de vertalers maar weinig te bieden hebben. Na de lunch vertelden ondertitelaars Brigit Kooijman en Leo Reijnen over hun specifieke métier. Aan de hand van scènes uit *Monty Python* en de Britse serie 'Allo 'Allo! lieten ze bijvoorbeeld zien dat een ondertitelaar 1/3 tot 2/3 van het gesproken woord weg moet laten en nooit leuker mag zijn dan het origineel. Tijdens de rondetafel-discussie legde Elsschot-biograaf Vic van de Reijt vervolgens enkele lastige zinnen uit de roman *Kaas* voor aan vertalers Gerd Busse, Giorgio Faggin, Paul Vincent en Julio Grande. Met een lezing van Kees van Kooten en het uitreiken van de NLPVF Vertalersprijs en de NFvdL Vertalersprijzen werd de symposiumdag afgesloten. De zaterdag werd zoals gewoonlijk gevuld door workshops in de diverse talen. Bijzonderheid hierbij was dat voor het eerst workshops Nederlands-Pools en Pools-Nederlands werden gegeven, respectievelijk onder leiding van Zofia Klimaszewska en Karol Lesman.

Het VFL participeert actief aan de voorbereiding van het programma, door de inzet van Chris Van de Poel en Tom Van de Voorde. In het organisatiecomité zetelen daarnaast ook Peter Bergsma, Arthur Langeveld, Barbara den Ouden, Petra Schoenmaker, Rien Verhoef, Martine Vosmaer en Justyna Wrzodak.

Het VFL is medeorganisator van de Literaire Vertaaldagen en voorziet een garantstelling voor 10% van de begrote kosten, zijnde een maximaal bedrag van € 3.375.

De andere medeorganisatoren zijn de Stichting LIRA, het Vertalershuis/NLPVF, NFvdL, de Nederlandse Taalunie en de VVL. De praktische organisatie is in handen van het Vertalershuis, met facilitaire medewerking van de Universiteit Utrecht.

1.9.4. Postacademisch programma 'Vertalen op Europees niveau'

Een vervolmakingsprogramma van de faculteit Letteren van de KULeuven dat in 6 inleidende sessies en 8 praktijkseminaries het vertalen van fictie behandelt. Het VFL subsidieert de deelnemers die het certificaat behalen. Per *geslaagde* cursist is dat een bedrag van € 180 (gelijk aan de helft van het inschrijvingsgeld).

In 2005-2006 behaalden 14 deelnemers het certificaat en werd een subsidie toegekend van totaal € 2.520

1.9.5. Lyrikline

Lyrikline.org is een internetplatform waarop voordrachten van 20ste-eeuwse dichters kunnen worden beluisterd. Daarnaast heeft de site als ambitie om elk opgenomen gedicht in zoveel mogelijk talen aan te bieden. Het Beschrijf is met een projectsubsidie van het VFL al 5 jaar de Belgische partner van Lyrikline. In het verleden bracht het vertalingen en geluidsfragmenten van o.m. Maurice Gilliams, Hugo Claus, Leonard Nolens en Dirk van Bastelaere. In 2006 werd het VFL de Belgische partner van Lyrikline.

Het VFL zal niet alleen Vlaamse dichters in andere talen op Lyrikline plaatsen, maar tevens anderstalige dichters in Nederlandse vertaling publiceren. Hiervoor werkt het VFL samen met beginnende Vlaamse vertalers die de afgelopen jaren een stimuleringssubsidie van het VFL hebben gehad en zich bekwamen in poëzievertalingen. De volgende vertalers hebben toegezegd om mee te werken aan dit project: Inge Arteel (Duits), Maarten Bogaert (Duits), Ingrid Degraeve (Georgisch) Joris Iven (Engels), Piet Joostens (Frans), Frank Olbrechts (Arabisch) en Jos Vos (Japans). De vertalingen moeten in de loop van 2007 online staan.

Budget voor de Nederlandse vertalingen: € 1.000

1.9.6. Paul Van Ostaijen-workshop in Londen

De Vlaamse dichter en Van Ostaijen-kenner Geert Buelens was in maart voor enkele dagen in Londen om er een vertaalworkshop te leiden rond Paul Van Ostaijen. Voor meer hierover bladert u naar 4.5.11.

Subsidie € 258

1.10. Projecten

De dynamiek in het letterenveld leidt tot nieuwe waardevolle initiatieven die niet onder een van de bestaande subsidieregelingen te catalogeren zijn. Dat varieert van experimentele voorstellen tot onderzoeksthema's, van eenmalige activiteiten tot uitzonderlijke plannen die een nieuw facet, doelgroep of publiek uit de literaire sector beogen. Het Fondsbestuur kan een eenmalige subsidie toekennen om deze dynamiek te ondersteunen en eventueel in een volgende fase tot een wederkerende activiteit of een vaste organisatiestructuur uit te groeien.

De voorstellen kunnen worden aangedragen door het Dagelijks Bestuur, de bestuursleden, het Fondssecretariaat of de Adviescommissies. Na goedkeuring van het project door het Fondsbestuur gebeurt de inhoudelijke opvolging door het secretariaat in overleg met de betrokken Adviescommissie, het Fondsbestuur of het Beslissingscollege voor commissieoverschrijdende thema's.

Op de begroting wordt jaarlijks een totaalbedrag ingeschreven voor projecten.

In 2006 werden onderstaande initiatieven als project goedgekeurd en begonnen. Gesteunde projecten die in de vorige jaren zijn opgestart werden verder opgevolgd en/of afgerond.

1.10.1. Oprichting Vlaamse Auteursvereniging

De oprichting van de Vlaamse Auteursvereniging werd sinds het najaar van 2005 voorbereid door een werkgroep onder leiding van Jos Geysels, die verder bestond uit Ingrid Vander Veken, Hilde Keteleer en Tom Naegels. Het VFL zorgde hierbij voor financiële en logistieke ondersteuning.

De Vlaamse Auteursvereniging verenigt auteurs van proza, poëzie, toneel, scenario's, kinder- en jeugdliteratuur, literaire non-fictie en strips, alsook illustratoren en literaire vertalers. Ze heeft een driedubbele opdracht: ondersteuning bieden aan individuele auteurs, optreden als collectieve belangenbehartiger, en snel en gepast reageren als woordvoerder van de auteurs op actuele gebeurtenissen.

De oprichtingsvergadering vond plaats op zaterdag 17 juni in het Zuiderpershuis te Antwerpen. Op de agenda stond de bespreking en goedkeuring statuten, de goedkeuring van het stemreglement en de verkiezing van de raad van bestuur. 118 auteurs waren aanwezig; 60 auteurs brachten hun stem uit per volmacht. Na enkele levendige discussies kozen zij met grote meerderheid voor het volgende bestuur: Ann De Bode (illustrator), Tom Naegels (literair auteur), Bram Renders (scenarist), Patrick De Rynck (vertaler), Koen Stassijns (dichter, vertaler en bloemlezer), Monica Triest (non-fictieauteur), Marc Verhaegen (stripauteur) en Erik Vlaminck (literair auteur).

De raad van bestuur verkoos vervolgens Erik Vlaminck tot voorzitter, Koen Stassijns tot ondervoorzitter en Tom Naegels tot secretaris.

De basis voor een representatieve, professionele en aanspreekbare vereniging van auteurs is gelegd. Voor het startjaar 2006 voorziet het VFL een projectsubsidie van €40.000.

Budget: €6.182 (oprichting) en €40.000 (projectsubsidie)

1.10.2. Project Verzameld werk Louis Paul Boon

Het VFL ontving een subsidieaanvraag van het L.P. Boon-documentatiecentrum voor een bijdrage – naast die van de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen – in de loonkost van de editoren van Louis Paul Boons *Verzameld werk*. Het VFL is principieel van oordeel dat de loonkosten gedragen moeten worden door het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie binnen de werking van de KANTL. Omdat anderzijds de beschikbaarheid van het oeuvre van een van de vooraanstaande Vlaamse auteurs uit de 20ste eeuw belangrijk geacht wordt, werden een deel van de editiekosten in 2006, ter overbrugging, door het VFL gehonoreerd.

Budget: € 25.854

1.10.3. Verhuizing Focuspunt Jeugdliteratuur

In augustus verhuisde Focuspunt Jeugdliteratuur naar een nieuwe locatie. Om de eigen boekencollectie van primaire en secundaire literatuur over kinder- en jeugdliteratuur optimaal te kunnen presenteren, is een extra investering in een bibliotheekruimte nodig met aangepast meubilair en extra ICT-materiaal. De naamsverandering en het nieuwe adres leidde tot een aangepaste huisstijl, die breed werd gecommuniceerd aan de sector.

Budget: € 25.850 (goedgekeurd in 2005, uitbetaald in 2006)

1.10.4. Continuering Focuspunt Jeugdliteratuur

Het ontslag van de directeur in oktober 2005 was voor de raad van bestuur van NCJ de aanleiding om de toekomst van het Focuspunt grondig te bekijken. Uiteindelijk werd het personeel en de aanwezige documentatie, samen met de opdrachten, overgedragen aan Stichting Lezen. De door de jaren heen opgebouwde verliezen (door niet gerealiseerde maar wel begrote inkomsten en te laag ingeschatte kosten) werden door het VFL overgenomen om de bestaande uitbouw van het vernieuwde Focuspunt Jeugdliteratuur niet te hypothekeren.

Budget: € 73.495 (definitieve afronding na opheffing vzw NCJ)

1.10.5. Project illustratoren tentoonstelling

In maart vond de nationale (in Leuven) en de internationale première (in Bologna) plaats van *Buiten de lijntjes gekleurd / Colouring Outside The Lines*. De illustratoren tentoonstelling werd door NCJ, later Focuspunt Jeugdliteratuur, en Stichting Lezen uitgewerkt, en toont een representatieve selectie van 17 Vlaamse illustratoren: Kristien Aertssen, Lieve Baeten, Sabien Clement, Carll Cneut, Erika Cotteleer, Gerda Dendooven, Goele Dewanckel, Sebastiaan van Doninck, Pieter Gaudesaboos, Guido van Genechten, Ingrid Godon, Tom Schamp, André Sollie, Isabelle Vandenabeele, Klaas Verplancke, Geert Vervaeke en Paul Verrept.

Het VFL wil met de expo de Vlaamse illustratoren op de wereldkaart zetten door hen te tonen aan professionelen uit de prentenboekenwereld, zoals uitgevers, critici, onderzoekers en docenten. Daarom reist *Buiten de lijntjes gekleurd* de wereld – en in eerste instantie Europa – rond.

In 2006 hield de tentoonstelling halt in Leuven (Tweebronnen), Bologna (Fiera del Libro per Ragazzi), Saarbrücken (Galerie Liel), Rotterdam (Villa Zebra), Mechelen (Stedelijke Openbare Bibliotheek), Namen (Salon du Livre de Jeunesse), en München (Internationale Jugendbibliothek). Telkens werd voor een uitgebreid randprogramma gezorgd: illustratoren reisden mee voor debatten en panelgesprekken, workshops, masterclasses en ateliers en contacten met de sector. Daarvoor werd in de eerste plaats een publiek van uitgevers, pers en andere kinderboekenspecialisten uitgenodigd. Zie ook 1.8.4. en 4.5.6. De kosten zijn opgenomen in het budget buitenland.

Buiten de lijntjes gekleurd begint met een situering van de Vlaamse illustratoren in het Nederlands, Duits, Engels en Frans. Vervolgens wandelt de bezoeker langs originele illustraties (2 kaders per illustrator), met een tekenend citaat in 4 talen, en een verwijzing naar de boeken waarvoor de illustrator de prenten heeft gemaakt. Die boeken, allemaal recent Nederlandstalig werk, vindt de toeschouwer terug op een van de 2 toontafels. In een apart bibliotheekkastje kan hij bladeren door vertaalde prentenboeken.

O-PUS bvba, het bedrijf van Hilde Van Cauwelaert, verzorgde de vormgeving en de technische uitvoering van de tentoonstelling. Om de risico's bij het transport te beperken, zijn aangepaste kisten gemaakt. De organisatoren krijgen een gedetailleerde technische handleiding voor de opbouw van de tentoonstelling, en een meertalige basistekst voor hun tentoonstellingsgids. Op verzoek maakt het VFL affiches, flyers en uitnodigingen om de tentoonstelling aan te kondigen.

Budget: € 29.120 (uitvoering tentoonstelling – presentatie in Leuven en Bologna – vervoer – receptie Leuven en Bologna – inleiders en gastsprekers)

Omkaderend programma Saarbrücken, Rotterdam, Mechelen en München: € 12.581 (voor € 14.126 ten laste van het project illustratoren tentoonstelling, voor € 14.994 ten laste van buitenlandbudget)

1.10.6. Project illustratorenboek

Bij de tentoonstelling hoort de catalogus *Buiten de lijntjes gekleurd – Uitgelezen Vlaamse illustratoren in de kijker*. Het boek, een co-editie van het VFL met Lannoo, is geschreven door Marita Vermeulen. Zij beschrijft en verbeeldt de eigenheid en de ontwikkeling van 22 illustratoren, en tekent zo een staalkaart van de Vlaamse illustratoren. Dit is geen gewone catalogus, maar een handleiding. Geen overzicht, maar een dieptezicht. Het boek is verkrijgbaar in de betere boekhandel en op de verschillende tentoonstellingslocaties.

Het VFL maakte samen met de auteur de selectie van de illustratoren en de opgenomen illustraties, nam het honorarium ten laste en kende een productiesubsidie toe aan uitgeverij Lannoo voor de Nederlandstalige editie.

Budget: € 16.595 waarvan € 7.159 als productiesubsidie; € 9.436 voor de aankoop van 930 exemplaren – de verkoop van 595 exemplaren leverde € 8.525 opbrengst.

Er werd ook een Engelstalige editie gemaakt, *Colouring Outside the Lines – Flemish Illustrators Making their Mark*. Die is niet alleen te koop als catalogus bij de tentoonstelling, maar vormt ook het ideale visitekaartje om achter te laten bij buitenlandse uitgevers. Voor hen is het een eerste kennismaking met deze Vlaamse illustratoren, en hopelijk ook een eerste stap naar een vertaling en publicatie in het buitenland. Het boek is ook een *teaser* om buitenlandse uitgevers uit te nodigen de tentoonstelling te bezoeken, als ze bij hen in de buurt staat. Of om deel te nemen aan het randprogramma, en zo illustratoren of medewerkers van het VFL te ontmoeten.

De vertaling werd door het VFL begeleid en bekostigd en het boek werd in een oplage van 1.566 exemplaren gedrukt. Het is alvast ruim verspreid op de vakbeurs in Bologna en wereldwijd verstuurd aan uitgevers van prentenboeken. Het is ook te koop op de tentoonstellingsplekken in het buitenland.

Budget: € 8.964 (opgenomen in budget buitenlandwerking) – de verkoop van 65 exemplaren bracht € 1.025 op; de voorraadwaarde per 31.12.06 bedroeg € 8.828.

1.10.7. Kwaliteitsverbetering beoordelingen

Het VFL doet geregeld een beroep op externe beoordelaars in het kader van de voorbereiding van beslissingen in concrete dossiers. Gewerkt wordt met een uitgebreid beoordelingsschema dat van de beoordelaar extra zorg en nauwkeurigheid vereist in het formuleren van het oordeel en aanwijzingen voor eventuele verbetering. Zie ook 3.1.2.

Budget: € 4.800

1.10.8. Portaal site Vlaamse Jeugdliteratuur

De portaal site Vlaamse Jeugdliteratuur, beheerd door Focuspunt Jeugdliteratuur, bevat een selectie uit het dagelijks nieuws m.b.t. jeugdliteratuur, auteurs, illustratoren en uitgeverijen, nationaal en internationaal. Het VFL cofinanciert jaarlijks de redactiekosten voor dit luik samen met Stichting Lezen. Willy Schuyesmans ontvangt een beurs voor de informatievergaring.

Budget: € 6.600 (opgenomen in budget werkbeurzen)

1.10.9. Enquête literaire tijdschriften

Voor de invoer en verwerking van de 626 ontvangen enquêteformulieren is de jobstudent Pieter Verbeke aangetrokken die gebruik gemaakt heeft van SPSS om de resultaten maximaal te kunnen interpreteren. In 2007 zal het rapport in brochurevorm worden verspreid. Zie ook 1.5.5.

Budget: € 4.366

2. Financieel overzicht 2006

2.1. Beschikbare middelen

De dotatie 2006 bedroeg € 3.443.000. Er was geen overgedragen overschot van vorige boekjaren.

Het VFL ontving van minister Anciaux een projectsubsidie van € 30.000 in het kader van internationaal cultuurbeleid voor de presentatie van de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur op het *Salon du Livre de Jeunesse* in Namen.

In december werden vijf buitenlandse projecten goedgekeurd voor realisatie in 2007 en 2008 voor een totaalbedrag van € 64.000

De Nederlandse Taalunie kende een subsidie toe van € 3.000 voor de Vlaams-Nederlandse ontmoetingsdag van illustratoren in Rotterdam.

Uit terugbetalingen van productiesubsidies, cofinanciering werkbeurzen 2005 en andere subsidies toegekend in vorige jaren, werd in totaal € 164.671 aan middelen toegevoegd. De verkoop van het illustratorenboek (Nederlandstalige en Engelstalige editie) leverde € 9.550 op. Via de verzekering werd € 3.086 aan herstellingskosten gerecupereerd.

Op de huurwaarborg werd een opbrengst aan intrest van € 186 geboekt.

Uitzonderlijke opbrengsten werden geboekt voor een bedrag van € 265 uit de verkoop van afgeschreven ICT-materiaal.

De betalingsruimte bedroeg dus in totaal € 3.684.763.

Per 31 december 2006 waren er vorderingen voor een totaal bedrag van € 106.710 waarvan € 94.841 op de IVA Kunsten & Erfgoed, € 7.525 op cofinancieringen met het Nederlandse Fonds voor de Letteren, € 3.000 op de Nederlandse Taalunie en € 1.345 overigen.

2.2. Aangegane verbintenissen

De meeste subsidieregelingen van het VFL houden een gefaseerde uitbetaling in, gelijklopend met de uitvoering van het gesubsidieerde dossier.

In 2006 werden engagementen aangegaan voor een totaalbedrag van € 2.738.465 (€ 2.598.767 aan subsidieregelingen; € 153.398 aan projecten). Op de aangegane nieuwe subsidieverplichtingen en de opgestarte projecten in 2006 werd € 2.513.298 of 91% uitbetaald.

De openstaande schuld aan aangegane engagementen in 2006 en vorige jaren in het kader van subsidieregelingen en projecten is einde december met € 27.184,75 gedaald tot € 498.355,10. 6,6 % van deze openstaande engagementen (of een bedrag van € 33.066,04) heeft betrekking op beslissingen van 2000 tot en met 2003.

2.3. Betalingen

Subsidieregelingen

Over de in 2006 aangegane engagementen voor subsidiëring en projecten werd € 2.340.798 uitbetaald (zie 2.4.). Voor subsidie-engagementen aangegaan in 2005

en vroeger met betalingsverplichtingen gespreid in de tijd en projecten opgestart in 2005 en vroeger met betalingsverplichtingen gespreid in de tijd, werd in 2006 in totaal € 277.778 uitbetaald, inclusief recuperaties uitbetaalde subsidies in vorige jaren. Op subsidieverplichtingen van 2007 is een voorschot van € 104.800 uitbetaald aan de focuspunten in 2006.

Projecten

Voor meerjarige projecten opgestart in 2006 werd in totaal € 148.398 uitbetaald. Op doorlopende projecten uit 2005 en vroegere jaren werd in 2006 voor een bedrag van € 97.264 uitbetaald.

De in 2006 opgestarte en gerealiseerde projecten voor *Foire du livre de jeunesse* in Namen en de Vlaams-Nederlandse ontmoetingsdag voor illustratoren in Rotterdam werden extra projectsubsidies toegekend van € 30.000 (internationaal cultuurbeleid, minister Anciaux) en € 3.000 (Nederlandse Taalunie). De totale uitgaven bedroegen € 36.312.

Werkingskosten

Aan werkingskosten werd € 748.119 betaald (€ 478.574 aan personeelskosten; € 269.545 aan overige kosten en diensten).

Het totaal aan afschrijvingen bedroeg € 25.087. De voorziening vakantiegeld werd verhoogd tot € 53.606.

Investerings

In ICT en kantoormeubilair werden € 17.200 geïnvesteerd.

2.4. Details subsidies en projecten

Subsidieregeling	Aangegane verplichtingen in 2006	Betalingen op aangegane verplichtingen in 2006	Betalingen op aangegane verplichtingen in 2005 en vroeger
Werkbeurzen auteurs	665.518	664.500	2.200
Gemeenschappelijke regelingen NFvdL	36.833 (auteurs) 26.167 (vertalers) 56.667 (biografie)	36.833 (auteurs) 26.167 (vertalers) 36.700 (biografie)	- - 7.500
Theater	80.069	77.500	-
Projectbeurzen vertalers	70.575	33.000	-
Literaire tijdschriften	323.850	278.100	38.239
Productiesubsidies	42.150	32.900	14.286
Focuspunten	753.135	542.300 *	116.215
Literaire manifestaties	96.000	91.000	15.556

Buitenlandwerking	228.400**	197.200	35.913
Literaire verenigingen	71.009	58.000	3.200
Strips	133.900	108.300	7.455
Reisbeurzen auteurs en vertalers	7.351	6.900	
	7.143	2.000	6.433
TOTAAL	2.598.767	2.191.400	246.997

* De focuspunten ontvingen in december 2005 een voorschot van € 148.500 voor hun werking in 2006.

** Buitenlandwerking engagements aangegaan in 2006: overzicht van de belangrijkste deelposten:

- vertaalsubsidies: € 62.842
- productiesubsidies: € 18.593
- auteursbezoeken: € 23.287
- publicaties: € 9.842
- beurzen: € 34.891 (Bologna, Frankfurt, Londen, Warschau) (standgeld, standinrichting, vervoer, drukwerk, reis en verblijf)
- auteursfiches en fragmentvertalingen: € 18.192
- illustratorentoonstelling: € 38.701 (inbegrepen randprogramma's 2006)
- Poetry International Web: € 4.833
- illustratorenboek Engelstalige editie: € 8.964
- vertalersprijzen: € 4.757
- overige: € 3.498 (werkingskosten, documentatie, vertalingen...)

Overzicht projecten	Aangegane verplichting in 2006	Betalingen op aangegane verplichtingen in 2006	Betalingen op aangegane verplichtingen in 2005 en vroeger
Auteursvereniging	46.182	42.182	
Verzameld werk L.P. Boon	25.854	25.854	
Distributie literaire tijdschriften	3.067	3.067	536
NCJ-verhuizing			25.850
Continuering NCJ	73.495	73.495	
Illustratoren- tentoonstelling			38.702 *
Illustratorenboek Nederlandstalig			16.596 **

Illustratorenboek			8.964 ***
Engelstalig			
Kwaliteitsbeoordeling	4.800	4.800	80
vertalingen			
Overige			300
Enquête literaire tijdschriften			4.366
Beginnende Vlaamse vertalers			1.870
TOTAAL	153.398	149.398	97.264

Foire du livre de jeunesse Namen 2006	33.712	33.712	
Vlaams – Nederlandse illustratoren­dag Rotterdam	3.000	3.000	

- * waarvan € 14.126 als projectbudget, € 14.994 uit buitenlandbudget
- ** recuperatie door verkoop Nederlandstalige editie: € 8.525
- *** recuperatie door verkoop Engelstalige editie: € 1.025 / voorraadwaarde per 31.12.06: € 8.828

3. Organisatorisch kader

3.1. Bestuurs- en adviesorganen

3.1.1. Adviescommissies

8 Adviescommissies brengen advies uit over ingediende subsidieaanvragen, elk binnen hun specifieke werkerrein. Een Adviescommissie bestaat uit 4 leden en een voorzitter. Zij worden bijgestaan door een stafmedewerker van het Fondssecretariaat zonder stemrecht. De voorzitter is tevens lid van het Beslissingscollege. Het Fondsbestuur benoemt de commissieleden voor een termijn van maximum 4 jaar.

Namen met een asterisk* zetelen sinds 2006 in een bestuurs- of adviesorgaan van het VFL; namen met een hekje# zijn commissie- of bestuursleden van wie het mandaat per einde december 2006 stopt, omdat ze de maximale 4 jaar hebben meegewerkt of omwille van ontslag om tijdsredenen.

Adviescommissie proza

Voorzitter: Dirk De Geest#

Leden: Jos Borré#, Koen Rymenants*, Geert Swaenepoel, Aagje Swinnen

Jos Borré (° 1948) volgde geruime tijd de Nederlandse en Vlaamse literatuur als recensent van *De Morgen*. Hij schreef ook voor o.m. het *NieuwWereldtijdschrift* en *Ons Erfdeel*. Van 1994 tot 1998 was hij hoofdredacteur van het literaire tijdschrift *De Vlaamse Gids*. Momenteel werkt hij aan de biografie van Gerard Walschap.

Dirk De Geest (° 1957) is werkzaam aan de KU Leuven, waar hij Moderne Nederlandse Letterkunde en Algemene Literatuurwetenschap doceert. Bovenal is hij echter een gepassioneerd lezer. Over die complexe ervaring met 20ste-eeuwse literatuur in Nederland en Vlaanderen publiceert hij in diverse tijdschriften.

Koen Rymenants (° 1977) is verbonden aan de subfaculteit Literatuurwetenschap van de KU Leuven, waar hij onderzoek verricht naar de literatuur in Nederland en Vlaanderen tijdens het interbellum.

Geert Swaenepoel (° 1953) is als bibliothecaris verbonden aan de lerarenopleiding van de Karel de Grote-Hogeschool in Antwerpen. Recenseert voor *De Leeswolf*, is redactiesecretaris van *ZL* en verantwoordelijke voor de rubriek 'Bibliotheek' in *Kunsttijdschrift Vlaanderen*.

Aagje Swinnen schreef *Het slot ontvlucht. De 'vrouwelijke' Bildungsroman in de Nederlandse literatuur* aan de vakgroep Nederlandse literatuur en Algemene & vergelijkende literatuurwetenschap van de Universiteit Gent. Momenteel zet ze haar onderzoek voort aan het Centrum voor gender en diversiteit van de Universiteit Maastricht met een Veni-subsidie van het NWO.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde na uitgebreid overleg over de werkbeurzen voor proza-auteurs (zie 1.2.1.), gaf inhoudelijk advies over de aanvragen voor productiesubsidies proza (zie 1.6.1.) en sprak zich ook uit over de reisbeurzenaanvragen van proza-auteurs (zie 1.2.4.). De commissieleden stelden schriftelijke beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland (zie 1.2.2.).

De Adviescommissie proza vergaderde 2 keer in 2006.

Adviescommissie poëzie en essay

Voorzitter: Hugo Brems

Leden: Anne Decelle, Matthijs de Ridder*, Erik Spinoy#, Stefan Van den Bossche

Hugo Brems (° 1944) is hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde aan de KU-Leuven. Hij is redacteur van *DWB* en van het *Kritisch Lexicon van de moderne Nederlandse literatuur*. Hij schreef over poëzie voor diverse kranten en tijdschriften en publiceerde begin 2006 *Altijd weer die vogels die nesten beginnen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1945-2005*.

Anne Decelle (° 1979) is wetenschappelijk medewerker aan de onderzoekseenheid Nederlandse literatuur van de KULeuven. Ze publiceert vooral over hedendaagse poëzie en werkt aan een proefschrift over het oeuvre van Stefan Hertmans.

Matthijs de Ridder (° 1979) is verbonden aan het Louis Paul Boon-documentatiecentrum van de Universiteit Antwerpen. Hij werkt binnen de GOA Literatuur, Vlaamse Beweging en Maatschappij (1914-1950) aan een proefschrift over de activistische tegentraditie in de Vlaamse letteren. Hij bezorgde de *Verzamelde verzen* van Gaston Bursens en publiceerde o.a. over L.P. Boon, Kurt Köhler, Paul Kenis en Willem Elsschot.

Erik Spinoy (° 1960) is docent Nederlandse letterkunde aan de Universiteit van Luik. Hij is tevens dichter, essayist en redacteur van *freespace Nieuw Zuid*. In de voorbije jaren publiceerde hij de dichtbundels *Boze wolven* (2002), *L* (2004) en *Ik* (2006).

Stefan van den Bossche (° 1962) is redacteur van *ZL* en adjunct-hoofdredacteur van *Kunsttijdschrift Vlaanderen*. Hij promoveerde in 2005 aan de Vrije Universiteit Amsterdam op een studie over leven en werk van de dichter Jan van Nijlen. Hij is directeur van het Studiecentrum Maurice Roelants van de KUBrussel en doceert literatuur van het interbellum aan de KUBrussel.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor dichters en essayisten (zie 1.2.1.), gaf inhoudelijk advies over de productiesubsidies poëzie en essay (zie 1.6.1.) en sprak zich ook uit over de reisbeurzenaanvragen van auteurs poëzie en essay (zie 1.2.4.). Daarnaast stelde de Adviescommissie nota's op rond tekstedities en rond poëzie in de samenleving. De Adviescommissieleden stelden tevens beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland (zie 1.2.2.). Ten slotte fungeert de Adviescommissie ook als denktank poëzie en essay. In die laatste hoedanigheid deed zij een voorstel aan het Fondsbestuur rond het in 2007 op te starten project *Defence of Poetry*.

De Adviescommissie poëzie en essay vergaderde 3 keer in 2006.

Adviescommissie theater

Voorzitter: Arthur Sonnen

Leden: Mark Cloostermans*, Paul De Bruyne, Matthias Dusesoi#, Els Van Steenberghe

Mark Cloostermans (°1977) werkt sinds 2002 als freelance journalist voor *De Standard*. Hij recenseert theater en Nederlandstalige literatuur, schreef het boek *De tak waarop wij zitten. Berichten uit de boekenbranche* (2005) en publiceerde o.a. in *Boekblad*, *Ons Erfdeel*, *Hollands Maandblad*, *Snoecks* en *Code*.

Paul De Bruyne (°1955) is docent Cultuurwetenschappen aan de Universiteit Maastricht en docent Regie aan de Fontys Hogeschool voor de Kunsten (Tilburg). Hij publiceerde in 2006 essays in *DWB*, *Rekto:Verso*, *Cultural Review Magazine Shanghai*, *Guangdong Art Magazine* (Guangzhou). In september 2006 produceerde de Guangzhou Modern Dance Company zijn tekst *THE MOMENT AFTER*.

Matthias Dusesoi (°1972) studeerde Germaanse Talen in Brussel en Antwerpen. Hij werkte als regie-assistent/dramaturg in Berlijn voor o.a. Sacha Walz (*Körper*), in Hamburg voor Luk Perceval (*Schlachten!*) en bij de KVS/De Bottelarij. Sinds 2005 werkt hij als dramaturg/coördinator van de publiekswerking bij NTGent.

Arthur Sonnen (°1946) studeerde Neerlandistiek en theaterwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Hij was jarenlang hoofd toneelprogrammering bij het Holland Festival en van 1986 tot 2004 directeur van het Nederlands-Vlaams Theaterfestival. Hij is medewerker van het SICA en docent dramaturgie aan de Toneelacademie van Maastricht.

Els Van Steenberghe (°1977) bereidt een proefschrift voor aan de Universiteit Gent over de ontwikkeling van het kindbeeld op de jeugdtheaterscène. Daarnaast is ze freelance dramaturge en verzorgde reeds de dramaturgie bij creaties van Jongerentheater *fABULEUS*, Toneelgroep NUNC, Wouter Deprez en Theater Larf! Ze publiceert over (jeugd)theater in boeken en tijdschriften als *De Leeswelp*, *De Leeswolf*, *Theater & Educatie* en *Documenta*.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor theaterauteurs (zie 1.2.1.) en over de vertaalsubsidieaanvragen voor theater (zie 1.8.1.). Op vraag van de Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten werd een preadvies uitgebracht over de werking van *Het Schrijverspodium*. De commissie volgde de werking van deze organisatie op door een evaluatiegesprek en reflecteerde over een actiever beleid rond toneelliteratuur. De commissieleden stelden beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland (zie 1.2.2.).

De Adviescommissie theater vergaderde 3 keer in 2006.

Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur

Voorzitter: Vanessa Joosen

Leden: Eva Devos*, Jürgen Peeters, An Schatteman*, Katrien Vloeberghs*

Eva Devos (°1974) studeerde Vergelijkende Cultuurwetenschappen. Na de graduaatsopleiding Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde ging zij in 2000 aan de slag bij het Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur. Sinds 2006 werkt zij bij Stichting Lezen, waar zij onder meer bibliothecaris is van het Focuspunt Jeugdliteratuur.

Vanessa Joosen (°1977) behaalde een diploma Germaanse Talen aan de Universiteit Antwerpen en een MA in Children's Literature aan de universiteit van Roehampton. Aan de UA doceert ze jeugdliteratuur en schrijft ze een proefschrift over sprookjesbewerkingen. Daarnaast recenseert ze jeugdboeken voor *De Standaard*.

Jürgen Peeters (°1981) studeerde Germaanse Talen aan de Universiteit Antwerpen. Momenteel is hij leerkracht Nederlands-Duits aan een middelbare school en recenseert hij jeugdliteratuur voor *De Leeswelp*, *Blikopener* en *iD*.

Ann Schatteman (°1965) is schoolbibliothecaris in de H.Familie-Secundair te Sint-Niklaas, waar zij als 'beroepsleesbevorderaar' in hart en nieren zo'n 800 leerlingen en leerkrachten aan het lezen tracht te krijgen. Beroepshalve al 15 jaar bezig met kinder- en jeugdliteratuur. Zowat alles wat in dit genre verschijnt wordt door haar verslonden.

Katrien Vloeberghs (°1976) is docent en onderzoeker jeugdliteratuur aan de Universiteit Antwerpen. Haar specialisatiegebieden zijn de analyse van kindbeelden in 20ste-eeuwse filosofische en literaire vertogen en de representatie van de Holocaust in de hedendaagse kinder- en jeugdliteratuur.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor kinder- en jeugdauteurs (zie 1.2.1.), gaf inhoudelijk advies over de productiesubsidies kinder- en jeugdliteratuur (zie 1.6.1.) en sprak zich ook uit over de reisbeursaanvragen van kinder- en jeugdauteurs (zie 1.2.4.). De commissieleden stelden beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland (zie 1.2.2.). De commissie hield een denkmoment over het verder uit te werken buitenlandbeleid voor kinder- en jeugdliteratuur en gaf inhoudelijk advies over aanvraagdossiers voor vertaal- en productiesubsidies van buitenlandse uitgevers kinder- en jeugdliteratuur.

De Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur vergaderde 3 keer in 2006.

Adviescommissie strips

Voorzitter: Linda Torfs

Leden: Jan Bex*, Willem Degraeve, Steven Dupré*, Erika Raven

Jan Bex (°1962) is een erkend beroepsjournalist die schrijft voor *Het Belang van Limburg* en *Gazet van Antwerpen*. Naast vele andere interesses dateert zijn fascinatie voor het beeldverhaal al van heel vroeg. Toen hij op een blauwe maandag in 1989 bij zijn toenmalige hoofdredacteur vertelde dat de stripverslaggeving in de krant ondermaats was, antwoordde die: 'Dan volg jij dat voortaan maar op.' Met *Kluifjes* verscheen vanaf 1991 de eerste regelmatig verschijnende striprecensierubriek in de Vlaamse pers.

Willem Degraeve (°1975) studeerde Romaanse talen aan de Universiteit Gent. Van kindsbeen af gefascineerd door strips, koos hij als thema voor zijn eindejaarsverhandeling de literaire analyse van een stripverhaal: *De Poorten van de hel* (Lefranc) door Jacques Martin. Hij werkt sinds 1999 in het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal als adjunct-directeur en verantwoordelijke voor Public Relations.

Steven Dupré (°1967) is sedert 1987 voltijds stripauteur, maker van onder meer de reeksen *Wolf, Sarah & Robin*, *Coma*, tekenaar van *Pandora Box* en *Kaamelott*.

Erika Raven (°1963) is actief als striptekenaar en –scenarist, auteur van romans, schilder (olieverf en aquarel) en het uitgeven van (totnogtoe eigen) boeken.

Linda Torfs (°1958) is al 25 jaar zaakvoerder van een stripspecialzaak in Antwerpen. Ze is organisator van tentoonstellingen, workshops en evenementen rond het beeldverhaal. Ze houdt de vinger aan de pols van de evoluties in de stripwereld en volgt zowel het commerciële aanbod, de grafische evoluties als het jonge artistieke talent.

Werking en agendapunten

zie ook 1.3.

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor stripauteurs en gaf inhoudelijk advies over de productiesubsidies strips. Aan 2 startbeurzen voor stripauteurs koppelde de commissie een mentoraat. Voorts adviseerde de Adviescommissie over de subsidieaanvragen voor stripmanifestaties. De commissie hield een denkmoment over het verder uit te werken buitenlandbeleid voor strips en gaf inhoudelijk advies over aanvraagdossiers voor vertaal- en productiesubsidies van buitenlandse uitgevers strips.

De Adviescommissie strips vergaderde 3 keer in 2006.

Adviescommissie tijdschriften

Voorzitter: Dietlinde Willockx# (tot juni), Stijn Geudens (vanaf juli)

Leden: Leen Boereboom, Elke Brems, Alexander Roose* (vanaf juli), Tom Toremans# (tot juni), Sven Vitse* (vanaf juli)

Leen Boereboom (° 1948) is hoofdredactrice van *Muziek&Woord*, het culturele maandblad van Klara (VRT). Ze maakt deel uit van de Raad van Bestuur van CeLT, de Vereniging van Culturele en Literaire Tijdschriften in Vlaanderen.

Elke Brems (° 1971) werkt als postdoctoraal onderzoeker van het FWO aan de vakgroep Nederlandse literatuurstudie van de KULeuven aan een project over Vlaams proza na 1970.

Stijn Geudens (° 1971) studeerde geschiedenis aan de universiteiten van Antwerpen en Gent. Hij is redactiesecretaris van het maandblad *Streven*.

Alexander Roose (° 1967) is doctorassistent bij de vakgroep Frans van de Universiteit Gent. Hij schreef een proefschrift over Michel de Montaigne en publiceerde vooral over Franse literatuur.

Tom Toremans (° 1973) is doctorassistent aan de KUBrussel, waar hij Algemene Literatuurwetenschap en Engelse literatuur doceert. Hij publiceert over en vertaalt hedendaagse Britse literatuur. Als medeoprichter van het CELV (Centrum voor Engelstalige literatuur in Nederlandse vertaling) bestudeert hij de vertaling en receptie van Engelstalige auteurs in het Nederlandse taalgebied. Zijn interesse gaat bovendien uit naar de verhouding tussen literatuur en politiek.

Sven Vitse (° 1981) studeerde Germaanse Talen aan de Vrije Universiteit Brussel en werkt momenteel aan een proefschrift over experimenteel en postmodern Nederlandstalig proza.

Dietlinde Willockx (° 1975) werkt als doctorassistent Moderne Nederlandse Literatuur aan de Universiteit Antwerpen. In die en in andere hoedanigheden houdt zij zich vooral bezig met poëzie en essay uit heden en verleden.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de subsidieaanvragen voor literaire tijdschriften (zie 1.5.1.), schreef het jaarlijkse Tijdschriftenrapport op basis van de jaargang 2005, overlegde met de raad van bestuur van de vzw Culturele en Literaire Tijdschriften over collectieve distributie en promotie en hield een denkmoment over het literaire tijdschriftenbeleid. Zij organiseerde het Tijdschriftenforum 2006 over digitalisering en bereidde het Tijdschriftenforum 2007 voor. De commissie besprak de resultaten van de lezersenquête en bereidde beleidsadviezen voor.

De Adviescommissie tijdschriften vergaderde 5 keer in 2006.

Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten

Voorzitter: Guido Vereecke

Leden: Chris Boudewijns*, Silvie Moors, Max Temmerman#, Roel Verniers

Chris Boudewijns (° 1954) is sinds 1990 aan de slag als promotie-, communicatie- en marketingverantwoordelijke bij de Antwerpse vestiging van de Nederlandse WPG-Uitgevers, o.a. Querido, De Arbeiderspers en De Bezige Bij. Zij is ook bestuurslid van Boek.be.

Silvie Moors (° 1975) werkte 5 jaar bij het Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur/Villa Kakelbont als projectcoördinator en verliet einde 2006, na 5 jaar leesbevordering, Stichting Lezen om zich op het zingen te concentreren.

Max Temmerman (° 1975) werkte tot januari 2007 als literair projectverantwoordelijke bij Antwerpen Boekenstad (voorheen ABC2004). Momenteel is hij waarnemend directeur van Cultuurcentrum De Kern in Wilrijk. Hij is schrijfdocent aan de Karel de Grote-Hogeschool en produceert/regisseert literaire theatervoorstellingen (o.a. *Broere*, *Het Grootte Leven* en *De Internationale*).

Guido Vereecke (° 1946) was werkzaam bij het Ministerie van Cultuur. Hij was voorzitter van Cultureel Centrum Westrand in Dilbeek en jarenlang ook directeur van de Brakke Grond te Amsterdam. Sinds 2002 is hij voorzitter van Creatief Schrijven.

Roel Verniers (° 1973) werkte als dramaturg voor Villanella, kunstencentrum voor kinderen en jongeren. Momenteel is hij directeur van Cultuurcentrum Berchem en blogt hij voor *Knack* over het culturele leven.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de subsidieaanvragen literaire manifestaties, auteursgenootschappen en literaire verenigingen (zie 1.7.). Ze behandelde de werkingsverslagen 2005 en actieplannen 2006 van de focuspunten, had een gesprek met het Focuspunt Jeugdliteratuur en adviseerde over het geactualiseerde beleidsplan van dit focuspunt. De commissie reflecteerde over de verenigbaarheid van VFL-subsidies met het Kunstendecreet en ontwikkelingen in het veld van literaire organisaties en manifestaties.

De Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten vergaderde 7 keer in 2006.

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Voorzitter: Bert Bultinck# (tot juni), Guy Posson (vanaf juli)

Leden: Erik Derycke, Christophe Declercq, Ilse Logie*, Dirk Van Hulle*

Bert Bultinck (°1974) is taalkundige en literair criticus. Hij coördineert de opiniepagina's van de krant *De Morgen*.

Christophe Declercq (°1971) doceert vertaalkunde aan Imperial College in Londen en aan het Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken in Antwerpen. Hij werkt aan een proefschrift over *Belgians and translation in Great Britain 1914-1918*. Als vertaler/beoordelaar werkt hij voor verschillende uitgeverijen en organisaties.

Erik Derycke (°1970) werkt als journalist voor computertijdschriften. Daarvoor was hij verbonden aan de afdeling Duitse literatuur van de KULeuven. Hij publiceerde vertalingen van kortverhalen en poëzie in diverse tijdschriften en bloemlezingen.

Ilse Logie (°1964) doceert sinds 2005 Spaanstalige letterkunde aan de Universiteit Gent, en was voordien verbonden aan het Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken, Antwerpen. Zij publiceert regelmatig over Hispano-Amerikaanse literatuur (o.m. in *De Standaard*) en over vertalen, en is redactielid van het vertaaltijdschrift *Filter*.

Guy Posson (°1939) is ere-algemeen directeur van de Plantijn Hogeschool, maar leidt al 30 jaar een dubbelleven als recensent, voordrachtgever en interviewer voor radio en televisie over Latijns-Amerikaanse literatuur. Hij vertaalde al o.m. Octavio Paz, Juan José Arreola en Roberto Juarroz en heeft projecten op stapel over o.a. de Peruaan Julio Ramón Ribeyro. Stefaan van den Breemt en hij voltooiden in 2006 de vertaling van *Plaatsen en Aanhalingen*, een bundel van de Argentijn Juan Gelman.

Dirk Van Hulle (°1966) doceert Engelstalige literatuur aan de Universiteit Antwerpen en is auteur van *Joyce and Beckett*, *Discovering Dante* en *Textual Awareness* (Ann Arbor, 2004). Hij schrijft over literatuur voor *De Morgen*, *Yang* en *De Witte Raaf*, en vertaalde werk van onder meer Beckett, Adorno en Jelinek.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de projectwerkbeurzen voor literaire vertalers (zie 1.4.1.). Verder gaf zij advies over de reisbeursaanvragen van vertalers (zie 1.4.3.) en de projecten in het kader van deskundigheidsbevordering (zie 1.9.). De Adviescommissieleden stelden beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsubsidies voor debuterende vertalers uit Vlaanderen en Nederland (zie 1.4.2.).

De Adviescommissie vertalingen in het Nederlands vergaderde 2 keer in 2006.

Gemeenschappelijke Adviescommissies

Er zijn 3 gemeenschappelijke adviescommissies voor de behandeling van de gemeenschappelijke regelingen samen met het NFvDL.

Adviescommissie stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Voorzitter: Toin Duijx

Leden: Hugo Brems, Tatjana Daan, Dirk De Geest, Vanessa Joosen, Fleur Speet

Hugo Brems: zie Adviescommissie poëzie en essay.

Tatjana Daan (°1966) is Voormalig coördinator van de SLAA en voormalig directeur Poetry International. Ze is neerlandica en deskundige poëzie.

Dirk De Geest: zie Adviescommissie proza.

Toin Duijx (°1956) is jeugdliteratuurdeskundige. Hij werkte als docent jeugdliteratuur aan de Universiteit van Leiden. Momenteel is hij stage-coördinator studentenpedagogiek.

Vanessa Joosen: zie Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur.

Fleur Speet (°1971) is Neerlandica en schrijft over literatuur voor het *Financieel Dagblad* en *De Morgen*.

Adviescommissie stimuleringssubsidies literaire vertalers

Voorzitter: Arthur Langeveld

Leden: Erik Derycke, Sjef Houppermans, Guy Posson

Erik Derycke: zie Adviescommissie vertalingen in het Nederlands.

Sjef Houppermans (°1950) is universitair docent moderne letterkunde opleiding Franse taal- en cultuur, Universiteit Leiden.

Arthur Langeveld (°1947) is literair vertaler Russisch, recensent, universitair docent Russische taal- en letterkunde, verbonden aan de Universiteit Utrecht. Kreeg in 2006 de Martinus Nijhoffprijs voor zijn literaire vertaalwerk.

Guy Posson: zie Adviescommissie vertalingen in het Nederlands.

Adviescommissie projectbeurzen literaire biografieën

Voorzitter: Anne Marie Musschoot

Leden: Menno Lievers, Koen Rymenants, Klaas van der Hoek

Menno Liefers (°1959) is universitair docent Theoretische Filosofie aan de universiteit van Utrecht. Hij is recensent, publicist en redacteur van *De Revisor*.

Anne Marie Musschoot (°1944) is gewoon hoogleraar moderne Nederlandse literatuur en algemene literatuurwetenschap aan de Universiteit Gent. Zij publiceerde vooral over auteurs van het fin de siècle als Cyriel Buysse en Karel van de Woestijne. Samen met A.J. Gelderblom is zij hoofdredacteur van de nieuwe *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur*.

Koen Rymenants: zie Adviescommissie proza.

Klaas van der Hoek (°1960) is conservator Handschriften in de universiteitsbibliotheek Amsterdam. Hij is neerlandicus, mediëvist en deskundige Friese letteren.

3.1.2. Externe beoordelaars

Het VFL doet een beroep op externe beoordelaars voor de evaluatie van de vertaalkwaliteit van aanvragen in het kader van volgende subsidieregelingen: Vertalingen in het Nederlands – Projectbeurzen vertalers, Vertalingen in het Nederlands – Stimuleringssubsidies vertalers, Buitenlandbeleid – Vertalingen uit het Nederlands.

Ook voor de beoordeling van de literaire debuten in het kader van de regeling Stimuleringsbeurzen auteurs worden externe beoordelaars ingeschakeld.

Vertalingen in het Nederlands – Projectbeurzen en/of stimuleringssubsidies.

Marijke Arijs (Frans), Inge Arteel (Duits), Jan Baetens (Frans), Bert Bultinck (Engels), Lina Cortesão (Portugees), Dieter De Bruyn (Pools), Christophe Declercq (Engels), Tom De Keyzer (Italiaans), Maartje de Kort (Portugees), Francesco De Nicolò (Italiaans), Katelijne De Vuyst (Engels, Frans), Bart Eeckhout (Engels), Karel Hellemans (Japans), Rokus Hofstede (Frans), Sjf Houppermans (Frans), Caroline Janssen (Arabisch), Piet Joostens (Frans), Ramaz Kalmakhelidze (Georgisch), Anne Sytske Keijser (Chinees), Lisette Keustermans (Zweeds), Stella Linn (Spaans), Simone Moerman (Georgisch), Tanja Mortelmans (Duits), Jan Mysjkin (Frans), Dorin Perie (Roemeens), Guy Rooryck (Frans), Els Snick (Duits), Tom Toremans (Engels), Jan Van Coillie (Engels), Dagmar Vandebosch (Spaans), Chris Van de Poel (Spaans), Dirk Van Hulle (Engels), Han van der Vegt (Engels), Axel Vandevenne (Engels, Zweeds), Pieter Vermeulen (Engels), Trui Vettters (Engels), Erik Vissers (Duits), Bart Vonck (Spaans), Emmanuel Waegemans (Russisch).

Buitenlandbeleid – Vertalingen uit het Nederlands

Paul Evans (Engels), Eva Graafstal-Paasche (Noors), Theo Hermans (Engels), Zofia Klimaszewska (Pools), Christian Marcipont (Frans), Sherry Marx (Engels), Marlene Müller-Haas (Duits), Franco Paris (Italiaans), Ina Rilke (Engels), Lance Salway (Engels), Stefanie Schäfer (Duits), Gregor Seferens (Duits), Paul Vincent (Engels), Ingrid Wikén Bonde (Zweeds).

Stimuleringsbeurzen auteurs

Jos Borré, Hugo Brems, Geert Buelens, Mark Cloostermans, Anne Decelle, Dirk De Geest, Matthijs de Ridder, Eva Devos, Vanessa Joosen, Annemie Leysen, Jürgen Peeters, Koen Rymenants, Erik Spinoy, Geert Swaenepoel, Aagje Swinnen, Els Van Steenberghe, Katrien Vloeberghs.

3.1.3. Beslissingscollege

Het Beslissingscollege beoordeelt subsidieaanvragen op basis van het advies van de bevoegde Adviescommissie. Het Beslissingscollege bestaat uit 9 leden: de 8 voorzitters van de Adviescommissies en een externe voorzitter. Leden van het Beslissingscollege worden benoemd en ontslagen door het Fondsbestuur. Ze hebben een mandaat van 2 jaar, dat eenmaal verlengbaar is.

Voorzitter: Marcel de Smedt

Leden: de voorzitters van de Adviescommissies

Marcel De Smedt (°1948) is gewoon hoogleraar aan de KULeuven en de KULeuven-Campus Kortrijk. Hij doceert Heuristiek en Editiewetenschap. Zijn wetenschappelijk werk situeert zich vooral op het domein van de teksteditie.

Werking en agendapunten

Het Beslissingscollege beslist over de adviezen van de Adviescommissies. Om belangenconflicten te vermijden wordt bij het begin van elke vergadering de directe en indirecte betrokkenheid van elke aanwezige bij een dossier vastgelegd. Een lid kan nooit deelnemen aan de bespreking en besluitvorming over een aanvraag waarbij hij/zij betrokken is.

Tijdens de vergaderingen van het Beslissingscollege worden tevens de beslissingen van het Fondssecretariaat in het kader van de mandaatregeling overlopen en toegelicht. Het Fondssecretariaat licht tevens dossiers toe die buiten de mandaatregeling vallen, waarna het Beslissingscollege een besluit neemt.

De voorzitter van de betreffende Adviescommissie licht op de vergadering de gemotiveerde adviezen toe door het algemeen beoordelingskader te schetsen en specifieke adviezen in deeldossiers te verduidelijken. De overige leden kunnen de uitgebrachte adviezen bevragen, alternatieven voorstellen en definitief besluiten.

De agenda van het Beslissingscollege bevat een 'denktankpunt' om de verschillende werkerreinen op elkaar af te stemmen en commissieoverschrijdende thema's vanuit diverse invalshoeken te bepreken. Zo kwamen in 2006 aan bod:

- evaluatie *VFL-Bulletin* en E-zine;
- werkbeurzen; het principe van de 'resultaatseis';
- het groeiscenario 2006-2010 van het VFL;
- aanzetten voor het intern forum: de professionalisering van de letterensector;
- de werking van de Beroepscommissie;
- de evaluatie van het intern forum.

Het Beslissingscollege vergaderde 9 keer in 2006.

3.1.4. Beroepscommissie

Gemotiveerde bezwaren die tegen adviezen van een Adviescommissie bij het Fondsbestuur werden ingediend, worden behandeld door de Beroepscommissie. Dit gebeurt in samenspraak met de betrokken Adviescommissie.

Voorzitter: Bob Van den Broeck

Leden: Mark Insingel#, Annemie Leysen, Jürgen Pieters*#, Raymond Vervliet

Mark Insingel (°1935) is dichter, romancier, essayist en hoorspelschrijver. Publiceerde recent de roman *Hoe hij rolt* (2004) en de dichtbundel *Niets* (2005). In 2007 verschijnt bij het Poëziecentrum in de *Dichters van Nu*-reeks een bloemlezing uit zijn werk. In 2007 verschijnt ook de dichtbundel *IETS*.

Annemie Leysen (°1948) is docent Nederlands aan de Lerarenopleiding van de Katholieke Hogeschool Leuven. Ze is recensent jeugdliteratuur voor de boekenbijlage van *De Morgen* en ze publiceert over jeugdliteratuur in diverse tijdschriften. Ze is bestuurslid van de Jan Campertstichting en lid van de Raad voor Nederlandse Taal en Letteren.

Jürgen Pieters (°1969) is docent algemene literatuurwetenschap aan de Universiteit Gent. In 2005 publiceerde hij bij de Historische Uitgeverij *Tranen van de herinnering. Het gesprek met de doden*. In 2007 verschijnt bij diezelfde uitgever *Hetzij bij voorziening hetzij bij geheugenis. Hofwijck in de postume herinnering van Constantijn Huygens*.

Bob Van den Broeck (°1971) is beleidsmedewerker-jurist bij de stad Antwerpen, gespecialiseerd in integratie- en diversiteitsvraagstukken. Over dit onderwerp publiceert hij geregeld en geeft hij les, onder andere aan de Katholieke Hogeschool Mechelen.

Raymond Vervliet (°1939) is emeritus gewoon hoogleraar in de algemene en vergelijkende literatuurwetenschap aan de Universiteit Gent. Hij schreef diverse boeken en artikelen over de literatuur van het fin de siècle. Hij stelde de historiek op van het tijdschrift *Van Nu en Straks* en schreef een biografie over August Vermeylen.

Werking en agendapunten

Het aangepaste VFL-decreet voorziet in een autonome Beroepscommissie die de inhoudelijke bezwaarschriften behandelt over de beslissingen van het Beslissingscollege. Op vraag van de indiener van het bezwaarschrift kan deze gehoord worden. De behandeling gebeurt op basis van het reglement van de betrokken regeling, het ingediende aanvraagdossier, het advies van de Adviescommissie, de mededelingsbrief met eventueel aanvullende motivering, het gemotiveerde bezwaarschrift, aanvullende gegevens van de commissievoorzitter op het bezwaarschrift en (indien van toepassing) het verslag van de hoorzitting.

De Beroepscommissie vergaderde 5 keer in 2006. De voorzitter van de Beroepscommissie lichtte de werkwijze en de behandelde dossiers toe aan de leden van het Beslissingscollege tijdens de laatste vergadering in december.

De Beroepscommissie beoordeelde in 2006 uiteindelijk in totaal 17 bezwaarschriften waarvan 7 met horing. Oorspronkelijk werden 21 bezwaarschriften ingediend; 1 bezwaarschrift werd ingetrokken door de indiener; na aanvullende motivering werden 3 bezwaarprocedures stopgezet; 1 dossier is nog hangende in afwachting van bijkomende gegevens van de indiener.

In 6 dossiers werd de beslissing van het Beslissingscollege herzien.

Naar regeling:

- werkbeurzen auteurs: 7 bezwaarschriften – 2 herzieningen;
- projectbeurs vertaler: 1 bezwaarschrift – geen herziening;
- productiesubsidie: 2 bezwaarschriften – geen herziening;
- literair tijdschrift: 1 bezwaarschrift – geen herziening;
- focuspunt: 1 bezwaarschrift – 1 herziening;
- auteursgenootschap: 1 bezwaarschrift – 1 herziening;
- literaire vereniging: 3 bezwaarschriften – 2 herzieningen, 1 herschikking;
- vertaalsubsidie: 1 bezwaarschrift – geen herziening.

3.1.5. Fondsbestuur

Het Fondsbestuur zet de bakens uit. Het sluit de beheersovereenkomst met de Vlaamse regering af, schrijft het meerjarenplan en het jaarlijkse actieplan met een begroting en legt het jaarverslag en de jaarrekening bij de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement neer. Het Fondsbestuur benoemt de directeur en de personeelsleden van het VFL en de leden van het Beslissingscollege, de Beroepscommissie en de Adviescommissies.

Voorzitter: Joris Gerits

Ondervoorzitter: Cyriel Van Tilborgh

Leden: Hugo Bousset, Wivina Demeester, Jan Denolf, Majo De Saedeleer, Marcel De Smedt, Jos Geysels*, Harold Polis, Carlo Van Baelen, Rik Vandecaveye*, Dorian Van der Brempt, Leen van Dijck

Hugo Bousset (°1942) is hoogleraar moderne Nederlandse literatuur aan de KUBrussel en aan de FUSL. Hij is sinds 1993 hoofdredacteur van *DWB* en schrijft essaybundels over literatuur. Zijn meest recente publicatie *De geuren van het verwerpelijke* verscheen in 2004 bij Meulenhoff.

Wivina Demeester (°1943) maakte carrière in de politiek en bekleedde verschillende ministerposten. Momenteel is ze bestuurder van vzw's en vennootschappen, onder meer voorzitter van deSingel en van het Vlaams Architectuur Instituut en bestuurslid van het Vlaams-Nederlands Huis *deBuren*. Ze was ook actief in de Stuurgroep van Antwerpen Wereldboekenstad. Zetelt als adviserend lid in het Fondsbestuur.

Jan Denolf (°1959) doceerde als historicus aan de EHSAL tot 1998. Van 1996 tot 2004 was hij uitgever bij Ludion. Sinds najaar 2004 is hij verbonden aan het kabinet van minister van cultuur Bert Anciaux; sinds februari 2007 als adjunct-kabinetchef cultuur. Hij zetelt sinds begin 2006 als regeringscommissaris in het Fondsbestuur.

Majo De Saedeleer (°1949) heeft gewerkt in onderwijs, uitgeverij, theater, bij de televisie en bij een literaire vereniging. Ze was jarenlang directeur van Villa Kakelbont/NCJ. Sinds 2002 leidt ze Stichting Lezen.

Marcel De Smedt (°1948) is gewoon hoogleraar aan de KULeuven en de KULeuven-Campus Kortrijk. Hij doceert Heuristiek en Editiewetenschap. Zijn wetenschappelijk werk situeert zich vooral op het domein van de teksteditie.

Joris Gerits (°1943) is hoogleraar Nederlandse taalbeheersing en moderne Nederlandse letterkunde aan de universiteit Antwerpen. Hij is redacteur van *Streven* en was in 2005 co-editeur van de nieuwe editie *Gedichten* van Hugues C. Pernath (Lannoo/Atlas). Sinds eind 2002 is hij voorzitter van het Fondsbestuur.

Jos Geysels (° 1952) is socioloog en was jarenlang politiek actief. Hij is Minister van Staat, lid van de rvb van de KVS en voorzitter van Boek.be. Hij publiceert en recenseert o.a. in *De Morgen*. Sinds september 2006 is hij lid van het Fondsbestuur.

Harold Polis (° 1970) was mede-oprichter en redacteur van de literaire tijdschriften *Verschillig* en *Sampel*. Hij was co-editeur van de brieven van Gerard Walschap en bezorgde edities van het werk van Marnix Gijsen, Jef Geeraerts en Louis Paul Boon. Hij schrijft onder meer voor *De Morgen* en *Streven*, en is uitgefredacteur bij Meulenhoff | Manteau.

Carlo Van Baelen (° 1948) was meer dan 25 jaar actief in het Vlaamse uitgeverswezen, onder meer bij Standaard Uitgeverij en Kluwer, voor hij in 1999 directeur van het VFL werd. In het Fondsbestuur zetelt hij als waarnemend lid zonder stemrecht.

Rik Vandecaveye (° 1956) is oprichter en tot vandaag algemeen coördinator van Kunstencentrum Vooruit in Gent. Daarnaast is hij als zelfstandig adviseur betrokken bij diverse culturele projecten in Vlaanderen, vooral op het vlak van logistiek en productie.

Dorian Van der Brempt (° 1949) is voormalig directeur van Boek.be en sinds 1 oktober 2005 directeur van het Vlaams-Nederlands Huis *deBuren* in Brussel. Hij was ook voorzitter van de Stuurgroep van Antwerpen Wereldboekenstad. Sinds 1 januari 2006 is hij lid van het Fondsbestuur. Voorheen zetelde hij als regeringscommissaris in het Fondsbestuur.

Leen van Dijck (° 1953) studeerde Germaanse talen. In 1989 werd ze adjunct-conseruator van het AMVC; sinds 1997 is ze directeur van het Letterenhuis. In die hoedanigheid is ze tevens hoofdredacteur van *Zuurvrij*.

Cyriel Van Tilborgh (° 1944) is directeur van de Kunstkamer bij de Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland. Als licentiaat handelswetenschappen publiceerde hij vaak over marketing, maar in de letteren is hij vooral bekend als commissaris bij WPG Uitgevers en als voorzitter van het Willem Elsschot Genootschap. Hij is ondervoorzitter van het Fondsbestuur.

Werking en agendapunten

Het Fondsbestuur is verantwoordelijk voor de financiële aspecten van de werking: bekrachtiging van de beslissingen van het Beslissingscollege; maandelijkse opvolging van de financiële engagements en uitgevoerde betalingen; opmaken van de begroting, verdeling over de verschillende subsidievormen en eventuele herschikking in de loop van het werkjaar op basis van de realiteit van toekenningen en betalingen; goedkeuring van de jaarcijfers; beslissing over projectsubsidies, investeringen, arbeidsvoorwaarden van het personeel en renumeration van de andere medewerkers.

In de maandelijkse bestuursvergadering worden de beslissingen per subsidieregeling globaal opgevolgd aan de hand van de financiële overzichten. Via een schriftelijke rapportering van de lopende zaken wordt de vinger aan de pols gehouden over het aantal

aanvragen in behandeling, de thema's die aan bod komen in de respectieve adviescommissies, de werklust op basis van ingediende dossiers, vergelijkende overzichten over verschillende jaren.

Het Fondsbestuur vergaderde 10 keer in 2006 en hield een extra strategiedenktag in oktober.

De volgende thema's werden tijdens meerdere vergaderingen behandeld:

Beheersovereenkomst

De beheersovereenkomst 2006-2010 werd in verschillende fasen besproken tussen bestuur en kabinet en goedgekeurd door de Vlaamse regering op 20 juli. Basis is het meerjarenbeleidsplan *Omzien en vooruitblikken* en het daarin opgenomen financieel groeipad. Een dotatie van minstens € 3.443.000 wordt toegezegd, inclusief een jaarlijkse indexering van personeelsuitgaven en werking. De operationele doelen en taken van het VFL worden omschreven op het vlak van subsidies, projectfinanciering, eigen initiatieven, samenwerking, adviesverstrekking, beleidsontwikkeling, -evaluatie en -uitvoering. Bij de werking en de beoordeling dient steeds het kwaliteitsbeginsel voorop te staan, en gekozen wordt om dynamisch te investeren in de diepte, eerder dan passief en risicoloos te beleggen in de breedte. Het VFL kan van de Vlaamse regering aanvullend bijkomende opdrachten ontvangen met bijkomende middelen. Een actieplan culturele diversiteit dient te worden opgemaakt en jaarlijks bijgestuurd. Het inhoudelijk jaarverslag moet voor 31 mei worden ingediend. Het jaaractieplan opgemaakt door het Fondsbestuur moet voorgelegd worden uiterlijk 2 maanden na definitieve toezegging van de dotatie.

De administratie evalueert jaarlijks de zakelijke werking van het VFL. De inhoudelijke werking wordt beoordeeld door het Vlaams Parlement, in samenspraak met de minister van Cultuur, op basis van het jaarverslag dat getoetst wordt aan het lopende jaaractieplan.

In de overeenkomst zijn indicatoren en normen opgenomen m.b.t. kwaliteitstoets, aanbodbevordering, doorlooptijd van aanvragen, motivering, communicatie, bereikbaarheid en loketfunctie.

Nieuwe beleidsdomeinen

De subsidieaanvraag van het Booncentrum voor de editiekosten van het *Verzameld Werk* van L.P. Boon in de tweede jaarthelft 2006, was de directe aanleiding om een basisnota Vlaamse literaire klassiekers op te maken. Het VFL pleit daarin om alle betrokken partijen te betrekken bij een beleidsontwikkeling ten aanzien van Vlaamse literaire klassiekers. Het VFL stelt voor een literaire topstukkenregeling uit te werken voor de editiekosten van belangrijke verzamelde werken en die toe te voegen aan de bestaande regeling voor productiesubsidies. Zie ook 1.10.2.

Overkoepelende auteursvereniging

In 2006 werd, op instigatie van het VFL, een nieuwe auteursvereniging opgericht. De Vlaamse Auteursvereniging (VAV) verenigt auteurs van proza, poëzie, toneel, scena-

rio's, kinder- en jeugdliteratuur, literaire non-fictie en ook nog illustratoren en literaire vertalers. Met grote meerderheid werd een nieuw bestuur verkozen. De basis voor een representatieve, professionele en aanspreekbare vereniging van auteurs is gelegd. Zie ook 1.10.1.

Gecoördineerd buitenlandbeleid

Op uitnodiging van het Fondsbestuur was er een eerste ontmoeting met organisaties en direct betrokkenen over een geconcentreerd buitenlandswerking. Bedoeling is te komen tot maximale samenwerking, synergie en *efficiency*. Een analyse van de huidige praktijk toont aan dat er een versnippering van krachten en middelen is, waarbij 'Meer Vlaanderen in de wereld, maar evenzeer meer van de wereld in Vlaanderen' (citaat uit de beleidsnota cultuur) niet altijd bereikt wordt. De aanzet van minister Anciaux in zijn beleidsbrief 2006-2007 naar een meer gelinieerd en geïntegreerd beleid met alle actoren, versterkt en versnelt dit denkproces. Voor het VFL was het alvast de aanleiding om een duidelijker profilering van het buitenlandbeleid binnen het VFL vorm te geven in de denkpiste voor een 'cel buitenland'. In het voorjaar 2007 wordt het overleg verdergezet.

NCJ wordt Focuspunt Jeugdliteratuur

De raden van bestuur van Stichting Lezen Vlaanderen en het Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur kwamen tot een akkoord over de toekomst van beide instellingen: medewerkers en werking werden geïntegreerd. Het Fondsbestuur besloot het negatieve saldo van 2005 ten laste te nemen om de toekomstige werking van (het intussen omgedoopte) Focuspunt Jeugdliteratuur niet te hypothekeren. Zie ook 1.10.3.

Samenstelling Adviescommissies

De mandaten in de Adviescommissies, het Beslissingscollege en de Beroepscommissie zijn beperkt tot 2 jaar, eenmaal verlengbaar. Vacatures worden ook aangekondigd op de VFL-website. Het bestuur contacteert mogelijke nieuwe leden, rekening houdend met de specifieke opdracht van elke Adviescommissie, de huidige samenstelling en de gewenste diversiteit. Het duidt nieuwe leden aan en benoemt de voorzitter. De voorzitter van het Beslissingscollege maakt als adviserend lid deel uit van het Fondsbestuur om de directe communicatie met de Adviescommissies te verzorgen.

Projecten

Het Fondsbestuur kan op voorstel van het Fondssecretariaat, van het Beslissingscollege of een Adviescommissie een eenmalig project ondersteunen dat niet binnen de bestaande regelingen valt en bijdraagt tot de realisatie van de doelstellingen van het VFL. Het kan niet gaan om een structurele subsidie voor een organisatie of de ondersteuning van een wederkerende activiteit. Onderzoeken of experimenten zijn ook mogelijke projecten.

De inhoudelijke opvolging gebeurt door het Fondssecretariaat in overleg met de betrokken Adviescommissie.

Voor het overzicht van de in 2006 gesteunde projecten, zie 1.10.

Overleg Nederlandse Fondsen

Minstens tweemaal per jaar is er uitgebreid overleg tussen bestuursvoorzitters en directeurs van de Fondsen. Beleid, budget en procedures worden geëvalueerd. De samenwerking wordt verder uitgetekend en nieuwe plannen ontwikkeld.

Overleg met de overheid

De directeur rapporteert over de contacten en overlegmomenten met de Vlaamse overheid. Standpunten worden ontwikkeld, antwoorden voorbereid en werkdocumenten besproken. De communicatie verloopt via de regeringscommissaris, op de jaarlijkse hoorzitting in de commissie cultuur van het Vlaams parlement en via gestructureerd overleg met het Agentschap Kunsten & Erfgoed.

Personeelszaken

Als werkgever voert het VFL een autonoom personeelsbeleid. Aanwervingen gebeuren op basis van open vacatures en de professionele inzet van een assessmentcentrum. Het onduidelijke juridische kader voor het personeel van het VFL was een terugkerend aandachtspunt dat samen met het kabinet en de administratie personeelszaken van de Vlaamse Gemeenschap verder werd voorbereid.

Reflectiegroep

Het Fondsbestuur treedt op als kritische bevrager van de dagelijkse werking, als uitzetter van bakens voor de toekomst, als resonantie van de literaire omgeving. Dit gebeurt vanuit de directe betrokkenheid met het beleid van het VFL en de daarmee samengaande bevoorrechte informatiepositie enerzijds, en door de eigen onafhankelijke positie in het literaire veld anderzijds.

3.1.6. Dagelijks Bestuur

Leden: Joris Gerits, Cyriel Van Tilborgh, Harold Polis, Carlo Van Baelen (adviserend)

Werking en agendapunten

Het Dagelijks Bestuur volgt de actiepunten op van de vergaderingen van het Fondsbestuur en bereidt de volgende vergaderingen voor. Het Dagelijks Bestuur is voor het Fondssecretariaat een eerste klankbord voor nieuwe pistes en gevoelige dossiers, een tussenstation voor langlopende projecten en de vertrekbasis voor nieuwe ontwikkelingen. De dagelijkse uitvoering van het personeelsbeleid is een vast agendapunt.

Het Dagelijks Bestuur vergaderde 11 keer in 2006.

3.2 Fondssecretariaat

Het Fondssecretariaat verzorgt de beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Het centraliseert alle gegevens van de beleidsorganen en Adviescommissies van het VFL en staat in voor de verslaggeving en opvolging van vergaderingen en besluiten. Ook de interne en externe communicatie behoort tot het takenpakket van het Fondssecretariaat.

Carlo Van Baelen (directeur)

Els Aerts* (stafmedewerker: promotie kinder- en jeugdliteratuur en strips buitenland, in dienst vanaf 1 oktober)

Heidi Depraetere (vervangend dossiermedewerker)

Koen De Smedt (administrateur)

Georgia De Winter (dossiermedewerker, loopbaanonderbreking en bevallingsrust)

Greet Ramael (stafmedewerker: prozapromotie buitenland)

Lara Rogiers* (stafmedewerker: theater, literaire verenigingen, manifestaties en focuspunten, literaire tijdschriften, productiesubsidie uitgevers, theaterpromotie buitenland, in dienst vanaf 1 februari)

Michiel Scharpé (vervangend stafmedewerker tot 28 februari)

Karen Thys (dossiermedewerker)

Tine Van den Heuvel (stafmedewerker: proza, kinder- en jeugdliteratuur, strips, debuterende auteurs, interne communicatie)

Tom Van de Voorde (stafmedewerker: poëzie, essay, vertalingen naar het Nederlands, biografie, poëziepromotie buitenland, externe communicatie)

Karolien Verguts (secretariaatsmedewerker)

Stagiairs en projectmedewerkers: Maarten Crappé, Imke Hansen, Bert Van Bellegem, Pieter Verbeke, Charlotte Tournicourt, Niomi Kelly

Op het Fondssecretariaat werkten in 2006 10 vaste medewerkers of 9,6 voltijdse equivalenten. Het Fondssecretariaat houdt wekelijks een secretariaatoverleg en tweewekelijks een staf- en een buitenlandoverleg.

Het aantal aanvraagdossiers stijgt en ook de complexiteit ervan. De gedetailleerde opvolging in de verschillende fases – Fondssecretariaat (intake en voorbereiding), Adviescommissies, Beslissingscollege, Fondssecretariaat (uitvoering en afronding) en eventueel Beroepscommissie – en de daaraan gestelde kwaliteitseisen vragen permanente inzet, zorg en concentratie. Het secretariaat bereidt in alle dossiers de beoordeling van het financieel luik voor en legt de analyse voor aan de betrokken Adviescommissies. Financiële rapporteringen worden ook door het secretariaat nagekeken en zo nodig worden aanvullende gegevens opgevraagd en gecontroleerd.

Voor subsidieaanvragen met eenduidige standaardbeoordeling en/of beneden een bedrag van € 3.750 wordt jaarlijks een mandaatregeling vastgelegd tussen Fondssecretariaat, Fondsbestuur en Beslissingscollege. Het Fondssecretariaat beslist in het staf- of buitenlandoverleg over deze dossiers en informeert het Beslissingscollege over de genomen beslissingen.

De projecten die geïnitieerd worden door het Fondssecretariaat, het Fondsbestuur en/of de Adviescommissies worden in hun uitvoering volledig aangestuurd door de

medewerkers van het Fondssecretariaat. Elk project is een zeer doelgerichte actie als antwoord op specifieke behoeften of mogelijkheden in het letterenveld. Omdat elk project nieuw, eenmalig en complex is, betekent dit extra werkbelasting en inwerktijd in nieuwe werkgebieden. Zie ook 4.6.

3.3. Beheersovereenkomst VFL met Vlaamse Overheid

De eerste beheersovereenkomst 2001-2005 werd voor 2006 verlengd. Het overleg over de nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2006-2010 is in het voorjaar van 2006 afgerond. In een aanvullende bespreking met de inspectie financiën werden de specifieke indicatoren en normen toegelicht en verfijnd. Het ontwerp werd besproken met de commissie cultuur van het Vlaams parlement in aanwezigheid van de minister van cultuur. Op 20 juli keurde de Vlaamse regering op voorstel van minister Bert Anciaux de overeenkomst goed. In het najaar werd de overeenkomst door beide partijen ondertekend.

Voor meer inhoudelijke gegevens: zie 3.1.5.

4. Interne werking

4.1. Stages en onderzoeksprojecten

4.1.1. Stage: Vlaamse dichters in het buitenland

Maarten Crappé, student Culturele Studies aan de KULeuven, liep een stage vanaf oktober 2005 tot mei 2006 om de VFL-publicatiereeks *Poets from Flanders* in het Frans en Duits te lanceren onder de respectieve titels *Poètes de Flandre* en *Lyrik aus Flandern*. De stage bestond onder meer uit een aantal redactionele opdrachten en het verzamelen van vertalingen en documentatiemateriaal met het oog op de informatiebrochures. Hiermee zette de stagiair een promotieactie op touw om vertalingen van Vlaamse dichters in buitenlandse literaire tijdschriften te genereren en de aanwezigheid van Vlaamse dichters op internationale dichterspodia te vergroten.

4.1.2. Stage: Lyrikline

Niomi Kelly, studente Vertaler/Tolk (optie Vertalen) Spaans-Engels aan de Hogeschool Gent, begon in december 2006 aan een stage bij het VFL om het aantal Vlaamse dichters uit te breiden op Lyrikline, de internationale poëziewebsite waarvan het VFL in 2006 partner werd. Niomi reisde het land af om nieuwe opnames van een aantal levende dichters te maken. Daarnaast ging ze in auteurs- en geluidsarchieven op zoek naar opnames van Vlaamse klassieke dichters. De opnames werden gedigitaliseerd en gebruiksklaar gemaakt voor de Lyrikline-website. Ten slotte werd ook het aantal bestaande vertalingen geïnventariseerd van de ingesproken gedichten.

4.1.3. Stage: Buitenlandwerking

Voor haar stage van oktober 2006 tot mei 2007 in het kader van een jaar Culturele Studies aan de KULeuven, combineerde Charlotte Tournicourt algemene assistentie bij de dagelijkse werking buitenland met kortlopende projecten die op zelfstandige basis werden afgewerkt. Bij de projecten vermelden we een inleidende studie tot interculturaliteit en een zo breed mogelijke inventarisering van de bestaande vertaalde kinder- en jeugdboeken, met het oog op inlassing in de gemeenschappelijke Nederlands-Vlaamse databank vertaalde literatuur.

Het opzoeken en actualiseren van de documentatie over auteurs was een doorlopend aandachtspunt binnen haar stage.

4.1.4. Stage: Documentatie buitenland

Bert Van Belleghem deed in het voorjaar 2006 een stage in het kader van zijn studie Informatie- en Bibliotheekwetenschap aan de Universiteit Antwerpen en hield zich voornamelijk bezig met het inventariseren en ordenen van alle documentatie buitenland, zowel elektronisch als op papier. In zijn stageverslag deed hij suggesties ter verbetering van de structuur en het beheer van het opslagsysteem. In augustus werd hij als jobstudent geëngageerd om de brochure *A Fabulous Fourteen from Flanders* praktisch en inhoudelijk op de rails te zetten.

4.1.5. Onderzoek: Beleid en realisaties van buitenlandse letterenfondsen

In het kader van haar studie Cultuurmanagement aan de Universiteit Antwerpen, werd Joyce De Badts gevraagd het huidige buitenlandbeleid van het VFL onder de loep te nemen. Ze deed dit op basis van een comparatieve studie van het internationale letterenbeleid van Catalonië, Canada, Polen en Noorwegen en formuleerde een aantal aanbevelingen die uitnodigen tot meer diepgaand onderzoek.

De instrumenten die ingezet werden voor de promotie van de eigen literatuur zijn vergelijkbaar: vertaalsubsidies, informatie, steun aan vertalers, uitzenden van auteurs, aanwezigheid op vakbeurzen. In de concrete toepassing worden verschillen zichtbaar:

- Vlaanderen en Nederland subsidiëren vertalingen soms tot 100% (poëzie, klassiekers),
- de Scandinavische landen wisselen opvallend veel auteurs uit,
- Canada neemt deel aan veel buitenlandse vakbeurzen en hanteert heel wat financiële stimulansen voor prospectie en professionalisering van uitgeverijen en redacteuren,
- het Catalaanse Institut Ramon Llull bereidt met veel documentatie en aantrekkelijk drukwerk het gastlandschap van Catalonië op de Frankfurter Buchmesse 2008 voor,
- vertalingen uit het Pools, ondersteund met vertaalsubsidies, verschijnen voornamelijk in de buurlanden.

In de besluiten pleit Joyce voor meer synergie op het vlak van buitenlandbeleid tussen VFL en de overheid; het samenbrengen binnen het kader van Cultuurinvest van de expertise uit de culturele, economische en financiële sector; het bewaken van de culturele en marktcorrigerende rol van het VFL; versterken van de rol van ambassades en Vlaamse vertegenwoordigers voor de promotie van cultuur en literatuur.

4.2. Basisnota Vlaamse literaire klassiekers

Het VFL wil de Vlaamse klassieken ondersteunen. Daarom is het nodig een visie op de literaire canon te ontwikkelen. In Vlaanderen bestaat die visie vandaag niet. In deze nota geeft het VFL een kort overzicht van wat een literaire canon vandaag kan betekenen. Het is voor het VFL duidelijk dat literatuur slechts een onderdeel van een brede culturele canon vormt. Het VFL vindt het vanzelfsprekend dat ook Vlaamse literaire klassiekers een belangrijke rol kunnen spelen bij kennisoverdracht. Alle betrokken partijen (uitgevers, bibliotheken, onderwijs...) kunnen hierbij een rol spelen.

Het VFL kan steun verlenen aan de uitgever die klassieke teksten brengt. De betoelaging van de editiekosten is onduidelijk geregeld. Het VFL stelt voor een literaire topstukkenregeling, bedoeld voor uitzonderlijk belangrijke verzamelde werken (zoals dat van Louis Paul Boon), toe te voegen aan zijn reglement voor productiesubsidies. Als het VFL zo'n aanvraag aanvaardt, zouden dan de bijhorende fondsen ter betoelaging van de editiekosten automatisch worden gereserveerd bij het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (CTB).

Het VFL pleit ook voor een rondetafel over de literaire klassieken met uitgevers, bibliotheken, onderwijs, academische wereld, KANTL/CTB, Stichting Lezen, VFL en het beleid.

4.3. Naar een structureel Boekenoverleg

Al te veel treden de spelers in het Vlaamse (literaire) boekenveld in verspreide slagorde op in hun inspanningen gericht op de Vlaamse en federale overheid. Deze versnippering leidt tot krachtverlies en ook wel eens tot nodeloze spanningen. De veelheid aan stemmen veroorzaakt niet zelden een belangenkakofonie die bij het beleid “partiele doofheid” of het indrukken van de pauze-toets veroorzaakt.

Het VFL heeft het voortouw genomen om de relevante partijen over boek, literatuur en lezen in een structureel overleg samen te brengen met de Vlaamse overheid op basis van een gemeenschappelijk actieplan. Op 23 april 2007, Werelddag van het Boek, zal dit alfabet van boekenzorgen worden gepresenteerd. Ter voorbereiding zijn 3 werksessies voorzien.

- Een beleidsdag van het Fondsbestuur (oktober 2006) waarin de vraag centraal staat hoe de boekensector in al zijn geledingen verder geprofessionaliseerd kan worden en welke rol het VFL daarin kan spelen, inclusief de professionalisering van de eigen interne werking.
- In een intern forum (december 2006) worden de SWOT-thema’s verder uitgediept in een breed overleg met alle adviescommissies, het bestuur en oud-adviseurs. Concretisering en prioritering zijn de einddoelen van deze tweede fase.
- De vierde editie van het Fond voor het Fonds, een overleg tussen organisaties in het literaire veld en het VFL, gaat aan de slag met de resultaten uit fases 1 en 2. Het eindproduct dat hier wordt nagestreefd is een 10-puntenplan voor een performante, toekomstgerichte boeken- en letterensector in Vlaanderen. Dit platform zal dan op 23 april 2007 worden gepresenteerd.

Het werkterrein van het Boekenoverleg is in eerste instantie het algemene boekenbeleid. Realisaties op dit terrein beïnvloeden en faciliteren in hoge mate het algemene en specifieke letterenbeleid. Een stevige basis van specifieke economische, juridische, fiscale en financiële regelgeving op federaal vlak voor de boekensector en haar actoren maakt middelen, tijd en energie vrij voor de realisatie van een letterenbeleid. Vanuit de vaststelling dat er op dit algemene beleidsterrein nog heel wat dient gerealiseerd te worden, wordt hier prioriteit aan gegeven vanuit dit forum.

Het algemene boekenbeleid schept – zonder onderscheid naar genre of kwaliteit – economische, juridische, fiscale en financiële voorwaarden voor auteurs, vertalers, uitgevers en de boekhandel. Het bepalen van die krijtlijnen is grotendeels een bevoegdheid van de federale regering. De boekensector ontwikkelt zich voor een groot deel binnen het economische spel van vraag en aanbod en kent een voornamelijk commercieel georganiseerde productie, distributie en verkoop. Het algemene boekenbeleid is een marktgericht, voorwaardenscheppend beleid: het stelt zich tot doel de beschikbaarheid van zoveel mogelijk (informatie over) boeken op zo veel mogelijk plaatsen voor zoveel mogelijk mensen te realiseren, waarbij het accent ligt op de pluri-formiteit van het aanbod.

4.4. Communicatie

4.4.1. Publicaties

Het VFL schonk in 2006 extra aandacht aan de communicatie met het literaire veld. Zo verstuurde het maandelijks een elektronische nieuwsbrief naar een e-adressenbestand van ca. 1300 professionelen en belangstellenden. In het e-zine is er telkens aandacht voor de subsidietoekenningen, bestuurlijke berichten met betrekking tot het letterenveld en een overzicht van de uitgaven gerealiseerd met de financiële steun van het VFL (zie ook Bijlage 2: Realisaties).

Daarnaast ging de tweede jaargang in van *VFL-Bulletin*, met de publicatie van 2 nummers. In het eerste nummer staat een dossier rond literatuur en digitale media, geschreven door freelance journalist Mark Cloostermans. Het tweede nummer bevat een dossier over literair vertalen in Vlaanderen van de hand van *De Standaard*-journalist Karel Verhoeven. In de rubriek *Beleid en praktijk* gingen de commissievoorzitters Hugo Brems, Vanessa Joosen en Katrien Vloeberghs, Dirk De Geest en Arthur Sonnen dieper in op het beoordelingsproces en de overwegingen bij de werkbeurstoekenningen van 2006 voor respectievelijk poëzie en essay, kinder- en jeugdliteratuur, proza en theaterliteratuur.

Daarnaast waren er interviews met Willy Tibergien, directeur van het focuspunt Poëziecentrum, en met Marita Vermeulen, uitgeefster en voormalig voorzitter van de Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur, over *Buiten de lijntjes gekleurd*, de catalogus en gelijknamige Vlaamse illustratoren tentoonstelling.

In de rubriek *Binnenwerker* is er telkens aandacht voor iemand die zich verdienstelijk maakt in het letterenveld, maar daarbij doorgaans op de achtergrond blijft. Als eerste *Binnenwerker* kozen we voor Liesbet Vreys, een van de krachten achter *Stichting Lezen*. De tweede *Binnenwerker* werd Koen De Smedt, de administrateur van het VFL. Voor elke editie van *VFL-Bulletin* wordt een Vlaams striptekenaar of illustrator uitgenodigd om de illustraties te verzorgen. In 2006 werden de nummers verzorgd door respectievelijk de stripauteurs Maarten Vande Wiele en Reinhart.

Andere publicaties waren het jaarverslag 2005, de Nederlandse en de Engelse uitgave van het illustratorenboek *Buiten de lijntjes gekleurd* (in coproductie met Lannoo) van de hand van Marita Vermeulen (zie 4.5.6.), de talloze brochures en auteursmappen voor de buitenlandwerking van het VFL (zie 4.5.1. en 4.5.2.), en de samen met het NLPVF uitgegeven *Nieuwsbrief Letteren* en *10 Books from Holland and Flanders* (zie 4.5.7 en 4.5.8.).

4.4.2. Persberichten

Het VFL stuurt regelmatig persberichten om media-aandacht te vestigen op subsidietoekenningen, bijzondere manifestaties en acties in het buitenland. In 2006 was er persaandacht voor o.m. de budgetverhoging van het VFL, de toekenningen van de werk- en stimuleringsbeurzen, de VFL-aanwezigheid in Frankfurt, Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur centraal op het Salon du Livre de Jeunesse in Namen, de werkbeurzen

voor stripauteurs en opgemerkte vertalingen van Vlaamse auteurs in het buitenland, zoals de Vlaamse poëziebloemlezing in Spaanse vertaling *Más allá de mis manos*.

4.4.3. Website

De VFL-website die sinds 2002 operationeel is, werd regelmatig geüpdatet. In 2006 telde de website in totaal 3.384.894 hits. De website werd in 2006 gemiddeld 228 keer per dag bezocht of in totaal 76.476 maal. Het aantal unieke bezoekers van de website bedroeg per maand gemiddeld 2.385. Daarvan bezochten 1.618 de website eenmalig; 767 bezoekers raadpleegden de site meermaals.

Als bron van basisinformatie bleek de website voor heel wat vragenstellers een accurate hulp en duidelijke wegwijzer in de veelheid van regelingen, reglementen, aanvraagformulieren en deadlines. Via de rubriek *Actualiteit* werden belangrijke berichten direct onder de aandacht gebracht van de bezoekers. Ook de jaarverslagen en beleidsdocumenten kunnen via de website worden geconsulteerd. Via de website kunnen geïnteresseerden zich inschrijven op het e-zine. Het e-zine en het *VFL-Bulletin* zijn eveneens raadpleegbaar op de site.

4.5. Buitenland

4.5.1. Auteursfiches

Auteursfiches proza

Ter ondersteuning van de contacten met buitenlandse uitgevers, werden in 2006 Engelstalige infomappen samengesteld van 15 titels van Vlaamse auteurs. Elke map bevatte een beknopte bio-bibliografie, een synopsis van het betrokken werk, een overzicht van beschikbare vertalingen en de informatie over de receptie in binnen- en buitenland aan de hand van persknipsels. Aanvullend werden fragmentvertalingen aangemaakt. De verspreiding van dit materiaal gebeurde voornamelijk op basis van persoonlijke gesprekken met uitgevers tijdens de London Book Fair en de Frankfurter Buchmesse. Met het oog op een eerste bezoek aan Poolse uitgevers op de boekbeurs van Warschau, werden een aantal boeksamenvattingen in het Pools vertaald. Franse uitgevers werden ook ter plaatse in Parijs opgezocht. Een fragment uit *Het derde huwelijk* van Tom Lanoye is beschikbaar in het Afrikaans en werd in december gepubliceerd in een Zuid-Afrikaanse krant.

- Stefan Brijs *De engelenmaker*
- Johan de Boose *Alle dromen van de wereld*
- Johan de Boose *De grensganger*
- Chris de Stoop *De vuurwerkmeester*
- Lieve Joris *Het uur van de rebellen*
- Geert Kimpen *De kabbalist*
- Tom Lanoye *Het derde huwelijk*
- Bart Moeyaert *De schepping*
- Elvis Peeters *De ontelbaren*
- Yves Petry *De achterblijver*
- Toon Van Mierlo *Het geluk van jonge vaders*
- Annelies Verbeke *Reus*
- Paul Verhaeghen *Omega minor*
- Dimitri Verhulst *De helaasheid der dingen*
- Dimitri Verhulst *Mevrouw Verona daalt de heuvel af*

Auteursfiches poëzie

Het VFL promoot de Vlaamse literatuur in het buitenland via de uitbouw van een internationaal netwerk en het verstrekken van deskundige informatie over onze literatuur. Voor poëzie concentreert het zich tevens op de grote internationale poëziefestivals. Via de subsidieregeling Auteursbezoeken tracht het VFL de aanwezigheid van Vlaamse poëzie op de internationale dichterspodia te verhogen. Belangrijkste hulpmiddel bij deze promotie zijn de zogenaamde auteursfiches en fragmentvertalingen: uitgevers en organisatoren krijgen anderstalige brochures over een auteur en/of een titel. Voor poëzie is de publicatierreeks *Poets from Flanders* opgezet: Engelstalige brochures met een monografisch portret van een dichter en een selectie gedichten in vertaling. Omdat poëzie bij voorkeur in de eigen taal wordt gelezen, lanceerde

het VFL de *Poets from Flanders*-reeks ook in het Frans en in het Duits. Dit jaar werden volgende auteursfiches over poëzie aangemaakt:

- *Three poets*: Engelstalige brochure in keerdruk, naar aanleiding van 2 poëzieavonden in Londen met respectievelijk de dichters Esther Jansma, Penelope Shuttle en Miriam Van hee en de dichters Dirk van Bastelaere, Arjen Duinker, Sara Maguire (in samenwerking met het NLPVF en The Poetry Society).
- Nieuwe Duitstalige fiches in de reeks *Lyrik aus Flandern*: Luuk Gruwez en Stefan Hertmans.
Daarnaast werd er actief gewerkt met de in voorgaande jaren aangemaakte dichtersfiches:
- *Poets from Flanders*: Paul Bogaert, Paul De Vree, Stefan Hertmans, Peter Holvoet-Hanssen, Jan Lauwereyns, Bart Meuleman en Leonard Nolens.
- *Poètes de Flandre*: Paul Bogaert, Maurice Gilliams, Peter Holvoet-Hanssen, Roland Jooris, Dirk van Bastelaere en Karel Van de Woestijne.
- *Lyrik aus Flandern*: Paul Bogaert, Leonard Nolens, Dirk Van Bastelaere en Miriam Van hee.

Auteursfiches kinder- en jeugdliteratuur

Naar aanleiding van het Salon du Livre de Jeunesse in Namen zijn Franstalige info-mappen samengesteld met 10 titels van Vlaamse auteurs en illustratoren met buitenslands potentieel. Elke map bevat een beknopte bio- en bibliografie, een synopsis van het jeugd- of prentenboek en een fragmentvertaling. Bij de prentenboeken worden ook enkele illustraties ingesloten. Het materiaal zal in 2007 nog worden gebruikt op o.a. de Foire du Livre in Brussel, het Salon du Livre in Parijs en bij bezoeken aan Frans- of anderstalige uitgevers in Europa.

- David Ausloos *Nina*
- Eva Bal en Vincent Bal *De jongen die het wist*
- Jan de Leeuw *Het Nachland*
- Marita De Sterck *Met huid en haar*
- Gerda Dendooven *Soepkinders*
- Anne Provoost *De arkvaarders*
- Do Van Ranst *Mijn vader zegt dat wij levens redden*
- Jean-Claude van Rijckeghem en Pat van Beirs *Jonkvrouw*
- Paul Verrept *Het meisje de jongen de rivier*
- Kaat Vrancken en An Candaele *Muis*

4.5.2 *A Fabulous Fourteen from Flanders*

Om de aanwezigheid van het VFL op de Frankfurter Buchmesse in de verf te zetten, werd een speciale brochure gemaakt. In *A Fabulous Fourteen from Flanders* worden 14 internationale successen uit de Vlaamse literatuur gepresenteerd: van Carll Cneut tot Paul Van Ostaijen; van Stefan Brijs tot Dimitri Verhulst. De als visitekaartje bedoelde brochure werd ruim verspreid op de beurs en bijzonder goed onthaald. De vormgeving werd verzorgd door Stephane De Schrevel.

4.5.3. Buitenlandse prospectie

London Book Fair

De London Book Fair is, na de Frankfurter Buchmesse, de belangrijkste ‘rechtenbeurs’ in Europa. Contracten worden er afgesloten of nieuwe titels opgepikt. Het VFL was voor de derde keer op rij aanwezig en bemande er 1 van de meer dan 600 tafeltjes in het rechtencentrum van ExCell, een nieuwe beurslocatie in de Docklands. De dagen voor- en nadien werden ten kantore Engelse uitgevers bezocht. Er werd vooral gesproken over de voor vertaling interessante nieuwe prozaititels, de opinie van de uitgever over eerder toegestuurde fragmentvertalingen van boeken en de samenstelling van het uitgavenfonds. Waar nodig werd de rol van het VFL toegelicht: informatie verspreiden over auteurs en hun boeken, advies verstrekken en vertaalsubsidies verlenen aan buitenlandse uitgevers die een boek van een Vlaams auteur wensen uit te geven.

The Warsaw Book Fair in Warschau

Half mei vond de boekenbeurs van Warschau plaats. Het VFL trok op prospectie om het belang van de beurs voor de regio in te schatten en kennis te maken met de belangrijkste Poolse uitgevers. Voorts had het VFL contact met vertalers en actoren in het literaire veld. Zo werd o.m. nuttige informatie verzameld over de huidige boekenmarkt in Polen.

Frankfurter Buchmesse in Frankfurt

Het VFL was voor de derde keer op rij aanwezig op een van de belangrijkste rechtenbeurzen ter wereld: de *Frankfurter Buchmesse*. Deze keer met een mooi ogende, grotere stand en met meer mensen.

Het doel was andermaal om literaire titels uit Vlaanderen onder de aandacht te brengen en informatie te verschaffen over subsidies voor buitenlandse uitgevers. Het VFL presenteerde er ook haar brochure *A Fabulous Fourteen from Flanders* (zie 4.5.1.).

Greet Ramael hield reeds gelegde contacten warm voor al dan niet nieuw proza en voegde nieuwe contacten toe. Tom Van de Voorde en Lara Rogiers maakten kennis met buitenlandse uitgevers van respectievelijk poëzie en theaterteksten. Carlo Van Baelen besprak het vertaalbeleid met collega-fondsen en nam deel aan netwerkmeetings van o.a. *Literature Across Frontiers*. Els Aerts begon aan de uitbouw van een uitgeversnetwerk voor kinder- en jeugdliteratuur en beeldverhaal, met de hulp van haar Nederlandse collega Agnes Vogt van het NLPVF. Dossiermedewerker Karen Thys reisde mee voor de informatieverschaffing en algemene dienstverlening op de stand.

Fiera del Libro per Ragazzi in Bologna

In maart kende *Colouring Outside The Lines*, de illustratorentoonstelling van het VFL, zijn internationale première in het Palazzo d’Accursio. De tentoonstelling was daar te bewonderen tijdens de Fiera del Libro per Ragazzi, een van de grootste kinderboekenbeurzen ter wereld. Er reisden auteurs en uitgevers mee, allen met een volle agenda. Het VFL was erbij en bood buitenlandse uitgevers het boek *Colouring Outside The Lines* (zie ook 1.10.5) van Marita Vermeulen aan. Het boek is een beknopte ency-

clopedie van de Vlaamse illustratoren. Het was bovendien een ideale ijsbreker om de nieuwe productiesubsidie voor prentenboeken aan de uitgeverwereld voor te stellen. Er werden contacten gelegd met uitgevers uit verschillende landen. Zo werd een eerste aanzet gegeven tot een actieve promotie van kinder- en jeugdliteratuur door het VFL.

Voor de presentatie werd een elegant doosje samengesteld met een ‘visitekaartje’ voor elke illustrator, met een recente illustratie en de gegevens van de illustrator: een gegeerd hebbeding voor buitenlandse uitgevers van prentenboeken. Samen met de Vlaamse Uitgeversvereniging (VUV) ontving het VFL zijn buitenlandse relaties met een buffet, aansluitend op de opening van de tentoonstelling. De kosten zijn opgenomen in het buitenlandbudget.

Salon du Livre de Jeunesse in Namen

Vlaanderen was eregast op de kinderboekenbeurs in het Waalse Namen, die plaatsvond van 18 tot 22 oktober. Met een extra budget van € 30.000 stelde het VFL een uitgebreid programma voor rond Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur. Jongeren konden in ateliers met hun boekenidolen aan de slag, er werd een debat voor en met Waalse en Vlaamse professionelen gehouden, voor de kinderen was er een leeshoekje, de volwassenen konden Nederlandse prentenboeken kopen op de stand van Jeukiboek. Het VFL legde aan enkele Franse en Waalse uitgevers dossiers voor over 10 titels met fragmentvertalingen. Maar de grote blikvangers waren de illustratoren tentoonstelling *Buiten de lijntjes gekleurd* en de voor de gelegenheid gedrukte bladwijzers. (zie ook 1.8.4)

Salon du Livre in Parijs

Het VFL was in maart aanwezig op het Parijse Salon du Livre. Tom Van de Voorde deed er prospectie en legde er contacten met poëzie-uitgevers.

Poetry International in Rotterdam

Het VFL was in juni aanwezig op de jaarlijkse netwerkmeeting van Poetry International Web (zie 4.5.4.), die plaatsvond op *Poetry International* in Rotterdam. Het maakte van de gelegenheid gebruik om contacten te leggen met vertalers en buitenlandse uitgevers die te gast waren op *Poetry International*.

Marché de la Poésie in Parijs

In juni was het VFL present op de jaarlijkse poëziemarkt in Parijs, waar zowat elke Franse poëzieuitgever een stand heeft. Er werden contacten gelegd met Franse poëzieuitgevers, literaire tijdschriften en literatuurhuizen.

4.5.4. Poetry International Web

Omdat poëzie meer en meer een zaak van kleine uitgevers wordt die hun boeken vaak moeizaam gedistribueerd krijgen, is het internet de laatste jaren een belangrijk instrument geworden om poëzie internationaal bereikbaar te maken. Dé autoriteit inzake internationale poëzie en internet is www.poetryinternationalweb.org. Deze

digitale atlas van de wereldpoëzie is een initiatief van het Rotterdamse internationale poëziefestival, in samenwerking met een twintigtal partnerlanden. Elk deelnemend land presenteert om het kwartaal een aantal dichters in de originele taal en het Engels. Tot de deelnemende partners behoren niet alleen landen met een eeuwenoude poëzietraditie als Italië, Frankrijk en China, maar ook landen waarvan de poëzie minder bekendheid geniet, zoals Zimbabwe, Israël en Oekraïne.

Het VFL ging in 2005 een partnerschap aan met The Poetry International Web Foundation (P.I.W.) en lanceerde in oktober 2005 de Belgische domeinnaam <http://belgium.poetryinternational.org>. In afwachting van een Franstalig copartnerschap belicht deze website voorlopig enkel Vlaamse dichters. In 2006 werden volgende dichters toegevoegd aan P.I.W.: Paul Bogaert, Geert Buelens, Charles Ducal, Luuk Gruwez, Peter Holvoet-Hanssen, Jan Lauwereyns, Bart Meuleman, Richard Minne, Erik Spinoy en Paul Van Ostaijen.

4.5.5. Lyrikline

Lyrikline.org is een van de beste en meest bezochte internationale websites rond poëzie. Het Duitse initiatief is een internetplatform waarop voordrachten van 20ste-eeuwse dichters kunnen worden beluisterd. Daarnaast heeft de site de ambitie om elk opgenomen gedicht in zoveel mogelijk talen aan te bieden. Het Beschrijf is, met een projectsubsidie van het VFL, al 5 jaar de Belgische partner van Lyrikline. In het verleden bracht het vertalingen en geluidsfragmenten van o.m. Maurice Gilliams, Hugo Claus, Leonard Nolens en Dirk van Bastelaere. Omdat Lyrikline een uiterst geschikt middel is om Vlaamse dichters internationaal te promoten, werd het VFL in 2006 Belgische partner van Lyrikline. Het VFL zal zowel Vlaamse dichters in andere talen, als anderstalige dichters in Nederlandse vertaling op Lyrikline plaatsen.

Eind 2006 maakte de stagiaire Niomi Kelly (zie ook 4.1.) nieuwe opnames van een aantal levende dichters. Daarnaast ging ze in auteurs- en geluidsarchieven op zoek naar opnames van Vlaamse klassieke dichters. De opnames werden gedigitaliseerd en gebruiksklaar gemaakt voor Lyrikline.org. Ten slotte werd ook het aantal bestaande vertalingen geïnventariseerd van de ingesproken gedichten. De vertalingen moeten in de loop van 2007 online staan.

4.5.6 Illustratorententoonstelling

De tentoonstelling *Buiten de lijntjes gekleurd / Colouring Outside The Lines* stond in 2006 achtereenvolgens in Leuven, Bologna (Italië), Saarbrücken (Duitsland), Rotterdam (Nederland), Mechelen, Namen en München (Duitsland). Zie ook 1.10.5.

Bologna

Van 27 maart tot 9 april trok de internationale kinder- en jeugdboekenwereld weer massaal naar Bologna voor de jaarlijkse Fiera del Libro per Ragazzi. Waar kon de internationale première van *Buiten de lijntjes gekleurd / Colouring Outside The Lines* beter plaatsvinden? De opening viel samen met een Vlaamse avond, waarop tal van internationale gasten waren uitgenodigd. Marita Vermeulen, auteur van de tentoonstellings-

catalogus, leidde panelgesprekken met Klaas Verplancke, Gerda Dendooven en Axel Scheffler, en met Paul Verrept, Kristien Aertssen en Carll Cneut. Silvie Moors reisde mee voor Stichting Lezen en leidde alles in goede banen.

Saarbrücken

België was gastland op de Europäische Kinder- und Jugendbuchmesse in Saarbrücken van 5 tot 20 mei. De illustratoren tentoonstelling was er te zien in Galerie Liel, en werd door Marita Vermeulen en VFL-directeur Carlo Van Baelen geopend. Gerda Dendooven gaf 2 workshops, Brigitte Minne en Anne Provoost lazen voor uit eigen werk.

Rotterdam

Van 23 augustus tot 24 september stond de tentoonstelling in het Rotterdamse Villa Zebra, een museum voor kinderen. Met de steun van de Nederlandse Taalunie werd een ontmoetingsdag gehouden tussen Vlaamse en Nederlandse illustratoren en andere professionelen uit het kinderboekenvak. Marita Vermeulen leidde een panelgesprek met de illustratoren Gerda Dendooven, Joke van Leeuwen, Klaas Verplancke en Ted van Lieshout over Vlaamse en Nederlandse prentenboeken. Daarnaast organiseerde het VFL samen met Villa Zebra een gastcollege van Marita Vermeulen. Paul Verrept, Erika Cotteleer, Isabelle Vandenaabeele, Sabien Clement en Pieter Gaudesaboos gaven elk een masterclass en een workshop.

Een niet gepland, maar belangrijk neveneffect van de ontmoetingsdag is dat in Nederland de discussie op gang is gebracht over de positie van illustratoren in het letterenbeleid in het algemeen en bij het NFvDL en het Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst (BKVB) in het bijzonder. Het VFL beschouwt illustratoren als literaire auteurs, in tegenstelling tot de Nederlandse fondsen. Illustratoren komen bij het VFL in aanmerking voor stimuleringsbeurzen, werkbeurzen, reisbeurzen, subsidies voor auteursbezoeken, enzoverder. Dat werd duidelijk bij de voorbereiding van de Villa Zebra-dag. Daarop hebben Nederlandse illustratoren – met Ted van Lieshout als voortrekker – die ongelijkheid aan de kaak gesteld. Het resultaat is een herformulering van de werkbeursvoorwaarden door het BKVB.

Namen

Buiten de lijntjes gekleurd reisde ook naar Wallonië: niet het echte buitenland, maar toch was het boeiend om eens aan de andere kant van de taalgrens te gaan kijken. De tentoonstelling stond van 18 tot 22 oktober op het Salon du Livre de Jeunesse in Namen. Klassen van lagere scholen in de buurt schreven massaal in voor een speelse rondleiding. Daarbij werden ze begeleid door studenten van de Naamse bibliotheekschool, die uitleg gaven over de Vlaamse illustratoren, praatten over de favoriete prentenboeken van de scholieren, spelletjes speelden in het decor van *Buiten de lijntjes gekleurd* en de kinderen aanzetten om zelf te tekenen op een grote, papieren zuil. Scholen tekenden ook gretig in op workshops en ateliers met de illustratoren. Reidsen mee: Kristien Aertssen, Ingrid Godon, Tom Schamp, Paul Verrept, Brigitte Minne, Gerda Dendooven, Carll Cneut, Wally De Doncker en Klaas Verplancke. Zij boeiden het jonge volkje elk op hun eigen, creatieve manier. Voor een professioneel publiek van

Waalse en Vlaamse uitgevers werd ten slotte een debat gehouden over *Boekpromotie over de grenzen heen*, met Bart Desmyter (uitgever De Eenhoorn), Jelle Van Riet (journaliste en voorzitter Jury Gouden Uil Jeugdliteratuur), Maurice Lomré (uitgever Pastel-Ecole des Loisirs), Lucie Cauwe (journaliste *Le Soir*) en Michel Dufourny (professor Jeugdliteratuur).

München

In München was *Buiten de lijntjes gekleurd* van 8 november 2006 tot 12 januari 2007 te zien in de Internationale Jugendbibliothek (IJB), met zo'n half miljoen kinderboeken in de originele taal – meer dan 130 verschillende talen. Omdat de opening midden in de Antwerpse Boekenbeurs viel, werd gekozen voor een 'finissage' in plaats van een vernissage. Op haar laatste dag in Duitsland werd de tentoonstelling feestelijk afgesloten met een namiddag voor professionelen, waarbij een panelgesprek centraal stond. Sofie Van Sande, uitgeefster bij Lannoo, Iris Van Germeersch van de kinderboekhandel i-boeks, en de illustratoren Ingrid Godon, Isabelle Vandenabeele en Pieter Gaudesaboos spraken er voor een publiek van Duitse uitgevers, pers en auteurs en illustratoren over *Hoe kwaliteit en succes combineren*. Vanessa Joosen, voorzitter van de Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur, modereerde. Godon, Vandenabeele en Gaudesaboos gaven tijdens hun bezoek in München ook een reeks workshops aan Duitse schoolkinderen.

4.5.7. *10 Books from Holland and Flanders*

Het Engelstalige *10 Books from Holland and Flanders* komt tot stand in samenwerking met het NLPVF. Er verschijnt een voorjaars- en najaarseditie. Het wordt verspreid onder buitenlandse uitgevers en redacteurs. Het doel is hen te informeren over 10 recent verschenen prozaititels van Nederlandse en Vlaamse auteurs, interessant voor een buitenlands publiek. De in 2006 opgenomen Vlaamse titels waren:

- Stefan Brijs *De engelenmaker*
- Chris de Stoop *De vuurwerkmeester*
- Peter Verhelst *Zwerm*
- Elvis Peeters *De ontelbaren*
- Dimitri Verhulst *De helaasheid der dingen*
- Geert Kimpfen *De kabbalist*

4.5.8. *Nieuwsbrief Letteren*

De Nederlandstalige *Nieuwsbrief Letteren*, gecoördineerd door het NLPVF, wordt wereldwijd verstuurd naar vertalers, pers en docenten Nederlands in het buitenland en informeert over de actualiteit in de literaire wereld in beide landen: recent verschenen vertalingen van Nederlandstalig werk, bekroningen en literaire prijswinnaars, persecho's over vertaald literair werk, Vlaamse en Nederlandse auteurs in het buitenland, de nieuwe literaire oogst... Het VFL bezorgt het nieuws uit Vlaanderen.

4.5.9. Vertaalprijzen

Het VFL bekroont in samenwerking met het NLPVF tweejaarlijks vertalingen naar het Duits, Engels en Frans van een Nederlandstalig literair werk.

Else Otten Preis

bekroont vertalingen in het Duits (jurering in 2006, uitreiking in januari 2007, volgende bekroning in 2008).

Laureaat: Hanni Ehlers voor de vertaling van *Geheel de uwe* van Connie Palmen.

Er is een bedrag van € 5.200 aan verbonden.

Vondel Translation Prize

Bekroont vertalingen in het Engels (uitgereikt in september 2005, volgende bekroning in 2007).

Prix des Phares du Nord

De *Prix des Phares du Nord* is een nieuwe tweejaarlijkse prijs voor de beste Franse vertaling van een belangrijk Nederlandstalig werk. De eerste bekroning vond plaats in 2005. De volgende jurering is gepland in 2007.

4.5.10. Vertaalworkshop Wiesbaden

ITI Berlin nodigde TIN en VFL uit om een tekst voor te stellen voor het *Internationale Plattform Gegenwartstheater* dat in juni plaatsvond in het kader van de theaterbiënnale *Neue Stücke aus Europa* in Wiesbaden. Tijdens dit platform werden niet eerder in het Duits vertaalde teksten van jonge Europese theaterauteurs in Duitse vertaling gepresenteerd in de vorm van een geënceneerde tekstlezing. De keuze voor de Vlaamse tekst viel op een monoloog van Ivan Vrambout: *Survival of the fittest*. Vertaalster van de tekst was Alexandra Koch. Alexandra Koch en Ivan Vrambout namen van 20 tot en met 23 juni deel aan de vertaalworkshop in Wiesbaden. Hier werd de laatste hand gelegd aan de vertaling, werden vertaalproblemen uitgewisseld en was er overleg met regisseur en acteur voor de tekstlezing. De tekstlezing op 23 juni resulteerde uiteindelijk in opname van de Duitse vertaling van *Survival of the fittest* in het fonds van Theaterstückverlag.

4.5.11. Paul Van Ostaijen-workshop in London

(zie ook 1.9.6.)

De Vlaamse dichter en Van Ostaijen-kenner Geert Buelens was in maart voor enkele dagen in Londen om er een vertaalworkshop te leiden rond Paul Van Ostaijen. Een tiental hedendaagse Engelse dichters werkten in het Victoria & Albert Museum aan een Engelse versie van *Bezette stad*. Een exemplaar van dit modernistische meesterwerk bevindt zich in de bibliotheek van het museum. De vertaling verschijnt voorjaar 2007 in een themanummer over Nederlandse poëzie van het Australische internettijdschrift *Jacket*, samengesteld door Karlien Van den Beukel. Het VFL subsidieerde de reiskosten van Buelens.

4.6. Het VFL als aanspreekpunt Letteren

De letterensector is een dynamisch veld waar voortdurend vragen en behoeften opduiken. Om hierop in te spelen neemt het VFL extra initiatieven en ontwikkelt het specifieke zaken, zoals informatiesessies over subsidieregelingen, fora voor tijdschriftredacties en (strip)uitgevers, infosessies over auteursrecht, fiscaliteit en het sociaal statuut van de auteur.

Omdat er in Vlaanderen geen steunpunt Letteren is ontvangt het Fondssecretariaat dagelijks administratieve, juridische en praktische vragen met betrekking tot het brede domein van het uitgeven van boeken. Binnen de tijdsomogelijkheden, de beschikbare competenties en informatiebronnen worden deze vragen beantwoord of, waar gepast, gericht doorverwezen naar de juiste instanties en organisaties. Deze dienstverlening versterkt het professionele profiel van het VFL, toont de servicegerichtheid én is een noodzakelijk antwoord op vragen in het literaire veld.

Het VFL en zijn medewerkers hechten veel belang aan bereikbaarheid en aan openheid over het gevoerde beleid. De aanwezigheid bij veel literaire manifestaties en bijeenkomsten bevordert de directe aanspreekbaarheid en het permanente contact met de literaire sector zonder dat de objectiviteit in de werking in het gedrang komt.

5. Samenwerking

5.1. Vlaamse overheid

5.1.1. Afstemming, overleg en directe contacten

Het VFL heeft de eigen werkwijzen en regelingen maximaal afgestemd op de basisfilosofie en uitgangsprincipes van het Kunstendecreet, dat sinds 2006 van toepassing is. Net zoals het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) valt het VFL als autonome instelling niet rechtstreeks onder het Kunstendecreet.

Op 22 juni werd het jaarverslag 2005 voorgesteld aan de commissie Cultuur van het Vlaams Parlement. Een delegatie van het VFL lichtte de realisaties en cijfers van 2005 toe en verwoordde de ambities van het VFL en de concrete vertaling in het actieplan 2006.

Eerste thema dat besproken werd was de ontwerpbeheersovereenkomst 2006-2010. Na een toelichting door de minister van Cultuur werd gediscussieerd over de accenten in het VFL-meerjarenplan, de uitklaring van de (on)mogelijkheid van dubbele subsidiëring vanuit het Kunstendecreet en provinciale en plaatselijke overheden, de samenwerking op projectbasis met de Nederlandse Taalunie en synergieversterking op het vlak van buitenlandbeleid. De opmerkingen van de inspectie financiën over indicatoren en meetpunten van beleid en de repliek van het VFL leidden tot een open gesprek over doelstellingen en meetbaarheid van cultuurbeleid. De vertaling is terug te vinden in de evaluatiecriteria in de beheersovereenkomst (artikel 17).

De samenwerking met de minister en het kabinet Cultuur verliep constructief en was vooral intensief in de periodes van afronding van de beheersovereenkomst en de begrotingsvoorbereiding en -controle. In de driemaandelijkse overlegvergaderingen met de adviseur letteren werden lopende dossiers besproken en nieuwe denk pistes wederzijds getoetst.

Met het Agentschap Kunsten & Erfgoed (K&E) waren er overlegvergaderingen over concrete aanvraagdossiers voor buitenlandse reisbeurzen, productiesubsidies, literaire manifestaties en tijdschriften.

Het VFL communiceerde systematisch aan zijn buitenlandse contacten (uitgevers, vertalers en Fondsen) de verruiming van de residentiewerking van de Vlaamse Gemeenschap om naast het Vertalershuis in Leuven ook een schrijfplek aan te bieden in Vollezele. De feitelijke uitvoering van de residentiewerking werd door het Agentschap K&E overgedragen aan Het Beschrijf.

De begrotingsbesprekingen 2007 en de begrotingscontroles 2006 met de Afdeling Budgettering, boden het VFL de gelegenheid om zijn eigenheid en specifieke werking toe te lichten.

5.1.2. Het VFL en de beleidsnota *Letteren- en publicatiebeleid*

Het beleidskader voor het VFL wordt gevormd door het oprichtingsdecreet van 30 maart 1999, het herzieningsdecreet van 30 april 2004, het hoofdstuk *Letteren- en publicatiebeleid* in de beleidsnota Cultuur 2004-2009, de beheersovereenkomst 2006-2010 en het onderdeel letteren in de beleidsbrief cultuur – beleidsprioriteiten 2006-2007. Het VFL vertaalt deze in concrete regelingen en reglementen, zet projecten op,

ondersteunt projecten binnen de vastgelegde doelstellingen, neemt initiatieven tot overleg, samenwerking en taakafbakening.

Literaire genres steunen

De opdracht van het VFL om proza en poëzie, theater en literair essay, kinder- en jeugdliteratuur, grafische roman en literaire non-fictie te steunen wordt vertaald in concrete subsidieregelingen die directe steun verlenen aan auteurs, vertalers, illustratoren en stripauteurs. Indirecte steun is er door:

- informatieverschaffing op het vlak van juridische en administratieve thema's, sociaal statuut, fiscaliteit;
- doorverwijzing naar de juiste loketten;
- signalement naar overheden en organisaties van letterenthema's.

Literaire tijdschriften, literaire podia en andere literaire organisaties en manifestaties worden financieel gesteund door aangepaste subsidieregelingen en impulsen vanuit het VFL in de richting van professionalisering en synergie.

Buitenland- en stripbeleid

Een afzonderlijke Adviescommissie concipieert mee het beleid en adviseert over de aanvragen voor ondersteuning van stripauteurs, -uitgeverijen, -tijdschriften en -manifestaties. Plannen voor een internationale presentatie van de nieuwe generatie stripauteurs zijn in voorbereiding. Voor beginnende stripauteurs werd een mentoraatsregeling uitgewerkt om hen te ondersteunen bij hun eerste boekpublicatie.

Het VFL heeft de gestructureerde en proactieve aanpak van een vertalingenbeleid voor proza uit Vlaanderen verder uitgewerkt. Door netwerking op vakbeurzen en bij buitenlandse uitgevers worden concrete vertaalsuggesties aangekaart. Voor poëzie worden de inspanningen voor vertalingen en Vlaamse dichters op buitenlandse podia toegespitst op literaire tijdschriften, prestigieuze literaire festivals en actieve poëzie-uitgevers. Bestaande contacten met buitenlandse uitgevers van theaterteksten werden onderhouden. Vanaf 2007 zal de nieuwe medewerker voldoende ingewerkt zijn in dit segment om actief Vlaamse theaterauteurs te gaan promoten.

Regelmatig overleg over de residenties moet de return voor een vertaalbeleid versterken.

Debutanten

De door het VFL gesubsidieerde literaire tijdschriften vervullen een belangrijke rol in het aanbieden van publicatiekansen aan debuterende auteurs. Daarnaast zijn er sinds 3 jaar voor debuterende auteurs en beginnende vertalers de gemeenschappelijke regelingen met het NFvdL. Deze regelingen zijn voor veel auteurs en vertalers een reële stimulans gebleken voor het werken aan een tweede boek of vertaling. Het actieplan 2006-2008 voor een intercultureel letterenbeleid zet een aantal concrete stappen uit om auteurs van allochtone origine mee te betrekken in het literaire leven in Vlaanderen.

Samenwerking met de Nederlandse Fondsen

In Vlaanderen en Nederland bestaat binnen de letteren een vergelijkbare structuur van autonome Fondsen. De reglementen van de subsidieregelingen, de ingezette ac-

tiemiddelen en de criteria zijn – rekening houdend met de bestuurlijke en juridische verschillen – grotendeels op elkaar afgestemd.

Nog niet vergelijkbaar zijn budget, werkingsmiddelen, expertise en verankering in de sector. De samenwerking is intens en in wederzijds respect voor elkaars eigenheid.

De boekenmarkt, de infrastructuur, de doelstellingen, de behoeften en de actoren in Vlaanderen en Nederland zijn nog zo verschillend dat een integratie van het Nederlandse en Vlaamse letterenbeleid op korte termijn remmend zou kunnen zijn voor de diversiteit en ieders autonome ontwikkelingskansen.

De bredere cultuurpolitieke doelstellingen die pleiten voor meer integratie, sporen niet altijd met de (economische) realiteit van de buitenlandse boekenmarkt voor vertalingen, die geen een taalgebied, auteur of letterentraditie centraal stelt, maar eerder concrete titels.

Beurzen en premies

Het aantal toegekende werkbeurzen is ook in 2006 gestegen door een herschikking in de begroting, mede door de belastingvrijstelling van de werkbeurzen voor rijksingezetenen sinds 2005. De regelingen voor uitgeverijen, organisaties en verenigingen bevatten indirecte ondersteuningsvormen en stimulansen voor auteurs en vertalers om hun literaire arbeid economisch meer draagvlak te bieden.

5.2. Nederlandse Stichting Fonds voor de Letteren (NFvdL)

De 3 gemeenschappelijke regelingen – stimuleringsbeurzen literaire auteurs, stimuleringsubsidies vertaald literair werk, projectbeurzen literaire biografieën – werden in 2006 voor de vijfde maal uitgevoerd. De aangepaste werkwijze na een grondige evaluatie in 2005 zorgde voor een vlotter en goed onderbouwd besluitvormingsproces. De financiële middelen werden bevestigd voor de volgende jaren, inclusief de 1/3 (VFL) en 2/3 (NFvdL) verhouding.

De gemeenschappelijke biografieregeling werd op voorstel van het VFL omgezet in een tweejaarlijkse regeling. In deze niche van de literatuur worden jaarlijks onvoldoende waardevolle nieuwe projecten verwacht – na het gerealiseerde inhaalmanoeuvre sinds 2003 van deze regeling – om jaarlijks een oproep te doen voor nieuwe projecten. Daarom blijft in even jaren de regeling Vlaams-Nederlands en geldt deze voor biografieën met als onderwerp een Nederlandstalig schrijver of letterkundige die toonaangevend is (geweest) voor de letterkunde in Nederland en/of Vlaanderen. In oneven jaren legt elk Fonds eigen accenten. Het VFL stelt voor 2007 biografieën van cultureel en historisch waardevolle Vlamingen voorop.

Tussen de beide bureaus was er zeer regelmatig overleg en uitwisseling van informatie over concrete aanvraagdossiers voor werkbeurzen auteurs en projectbeurzen vertalers. Het aantal cofinancieringsregelingen (die van toepassing zijn bij toekenning in beide landen) groeit verder.

In 2007 worden de verschillen in fiscaliteit en sociale regelingen geïnventariseerd om auteurs en vertalers grondig te kunnen informeren en na te gaan of beide Fondsen initiatieven moeten nemen om te komen tot een betere afstemming van eenheidsbedragen en plafonds.

De directeur nam deel aan de beleidsdag van het Nederlandse fonds waar thema's behandeld werden als literatuur op het scherm, 'kwaliteit' als beoordelingscriterium, een toetsing van doelstellingen en realisaties voor de periode 2000-2005, de Vlaams-Nederlandse samenwerking, ingeleid door *writer in residence* David van Reybrouck. Het VFL kon steeds een beroep doen op de medewerkers van het NFvdL voor hun expertise, documentatie en hulp, waarvoor dank.

5.3. Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds (NLPVF)

Het NLPVF publiceerde samen met het VFL een voorjaars- en najaarsnummer van *10 Books from Holland and Flanders* (zie 4.5.8.) en een aflevering van de *Nieuwsbrief Letteren*. De productionele en redactionele begeleiding was in handen van het Nederlandse bureau.

De jurering en uitreiking van de tweejaarlijkse vertaalprijzen (de *Else Otten Preis* voor Duitse vertalingen en de *Vondel Translation Prize* voor Engelse vertalingen) werd samen georganiseerd. Voor het Franstalige gebied werd voor het eerst een jury gevormd voor de *Phares du Nord*-vertaalprijs die in januari 2006 werd uitgereikt.

Een website met een overzicht van vertaald literair werk uit Nederland en Vlaanderen ging online. Het VFL voorziet het NLPVF van nieuw verschenen vertalingen van Vlaamse auteurs om deze unieke databank zo up-to-date mogelijk te maken. Uitbreiding van het bestand met vertaalde prentenboeken wordt voorbereid.

Het NLPVF organiseerde in maart het literatuurfestival *Stop the Clock: Writers and the Perception of Time*. 3 auteurs uit Vlaanderen werden opgenomen in het prestigieuze programma: Anne Provoost, Dirk van Bastelaere en Miriam Van hee.

Op de Frankfurter Buchmesse werd de *Niederländische Literaturgeschichte* voorgesteld. Deze Duitstalige geschiedenis van de Nederlandse literatuur verscheen bij de wetenschappelijke uitgeverij J. B. Metzler. Het project werd gesteund door beide Fondsen en de Nederlandse Taalunie.

Samen met de Taalunie werd een haalbaarheidsonderzoek gestart voor een Vlaams-Nederlandse website voor literaire tijdschriften.

Het VFL kon steeds een beroep doen op de medewerkers van het NLPVF voor hun expertise, documentatie en hulp, waarvoor dank.

5.4. Nederlandse Taalunie

De nieuwe, op dialoog gesteunde aanpak van de Taalunie heeft geleid tot nieuwe pistes: een onderzoek naar de haalbaarheid van een gemeenschappelijke site voor literaire tijdschriften; een gericht beleid ten aanzien van deskundigheidsbevordering van vertalers in en uit het Nederlands; studie en beleidsontwikkeling ten aanzien van grensoverschrijdend boekenverkeer; het activeren van de aanwezigheid van Vlaamse auteurs op Nederlandse literaire podia en omgekeerd; directe ondersteuning van literaire grensoverschrijdende projecten.

5.4.1. Gemeenschappelijke beleidsontwikkeling voor de letteren

In de voorbereiding van het meerjarenplan 2008-2012 van de Taalunie zijn er diverse gesprekken geweest tussen de Taalunie en de Fondsen. De voorbije werking werd geëvalueerd. Behoeften en verwachtingen werden uitgebreid besproken vanuit de basisgedachte dat het accent ligt op directe samenwerking, en de inbreng van de Taalunie een duidelijke toegevoegde waarde in de samenwerking als voorwaarde heeft.

Voor het belangrijke hoofdstuk van de deskundigheidsbevordering voor vertalers is samen met het Steunpunt Literair Vertalen geïnventariseerd welke bijkomende initiatieven nodig zijn om behoeften op dit vlak in te vullen. Vertrekpunt was steeds de evaluatie van wat er is en de verwachte vragen uit de markt – zowel van de Nederlandse en Vlaamse uitgeverijen als van de buitenlandse markten.

5.4.2. Taalunie Toneelschrijfprijs

Op 18 november werd tijdens de Toneelschrijfdagen in Maastricht de *Taalunie Toneelschrijfprijs* uitgereikt aan Kris Cuppens. Cuppens ontving de prijs voor *Lied*, een theatertekst die hij schreef voor Braakland/Zhebuilding. In deze autobiografische muziektheatermonoloog plaatst Kris Cuppens zijn eigen herinneringen binnen het bredere kader van zijn familiegeschiedenis en de geschiedenis van België.

De jury (Arie de Mol, regisseur en artistiek leider bij Els inc., Jan Van Dyck, dramaturg, en Daniëlle Wagenaar, regisseur en artistiek leider bij Het Syndicaat) ontving dit jaar 90 inzendingen voor de *Taalunie Toneelschrijfprijs*. Andere genomineerden voor de prijs waren: Klaas Tindemans met *Bulger*, geschreven voor BRONKS, en Eric De Volder met *Au nom du père* voor Toneelgroep Ceremonia/Het Toneelhuis.

De prijs van € 10.000 gaat jaarlijks naar de schrijver(s) van een oorspronkelijk Nederlandstalig toneelstuk dat in het voorafgaande seizoen voor het eerst is opgevoerd. Met deze onderscheiding wil de Nederlandse Taalunie de Nederlandstalige toneelschrijfkunst en de opvoering van Nederlandstalig toneel stimuleren. De Nederlandse Taalunie, Theater Instituut Nederland, het VFL en het Platform Theaterauteurs organiseerden de prijs in 2006.

5.4.3. Grensverkeer van boeken

Een rondetafelconferentie voor mensen uit het boekenvak, de media en de bibliotheekwereld besprak de uitwisseling van literatuur tussen Vlaanderen en Nederland. Er bestaat geen twijfel over dat er belemmeringen voor grensverkeer bestaan, in beide richtingen, met een groter onevenwicht in de richting van Vlaanderen naar Nederland. Nader onderzoek naar o.a. import- en exportgegevens, reële cijfers over marktaandeelen, het type boeken dat wel de grens passeert, recensies, media-aandacht voor literatuur en auteurs over de grenzen heen, ontleencijfers en toptieners zou het grensverkeer beter in beeld moeten brengen. Ook zou nagegaan kunnen worden welke rol het taal- en literatuuronderwijs speelt en meer specifiek de canon en de verplichte en vrije literatuur. De vraag naar de aard van de belemmeringen moet zeker beantwoord worden om remediërende maatregelen te ontwikkelen.

In het meerjarenplan 2008-2012 zal dit thema opgenomen worden en omgezet in concrete acties. Actiepunt op korte termijn is alvast het activeren van de aanwezigheid van Vlaamse auteurs op Nederlandse podia en omgekeerd.

5.4.4. Digitale presentatie Nederlandstalige literaire tijdschriften

De eerste besprekingen zijn gestart voor de ontwikkeling van een website waarop de Vlaamse en Nederlandse literaire tijdschriften zich gezamenlijk presenteren om de zichtbaarheid van de tijdschriften over de grens heen te vergroten. Aanvullende functies kunnen toegevoegd worden, zoals een digitaal archief, een digitale tijdschriftenladder, een 'attendingsservice', een uitgebreid systeem van onderlinge verwijzingen en bestelmogelijkheden.

In een eerste fase inventariseren beide Fondsen en de Taalunie de huidige praktijk en tekenen een mogelijk ontwikkelingspad uit, inclusief de technische vereisten en redactionele behoeften. CeLT, dat in Vlaanderen al een portaalsite beheert voor de culturele en literaire tijdschriften, is van bij het begin bij het overleg en de ontwikkeling betrokken.

5.4.5. Vlaams-Nederlandse ontmoetingsdag illustratoren

De Taalunie kende een projectsubsidie van € 3.000 toe voor dit Vlaams-Nederlandse initiatief. Voor meer inhoudelijke gegevens: zie 4.5.6.

5.5. Steunpunt Literair Vertalen (SLV)

De beleidsraad van het Steunpunt Literair Vertalen wordt gevormd door afgevaardigden van het VFL, het NLPVF, het NFvDL en de Nederlandse Taalunie. Naast klankbord voor de SLV-aanbiedingen aan de vertalers, is de Beleidsraad ook het uitwisselingsplatform voor initiatieven in Vlaanderen en Nederland op het vlak van deskundigheidsbevordering voor vertalers (zowel in als uit het Nederlands) en het laboratorium waar nieuwe behoeften worden gedetecteerd, geëvalueerd en omgezet in nieuwe programma's.

De in samenwerking met SLV opgezette cursussen en workshops voor vertalers, worden elders in dit jaarverslag besproken (zie 1.9.).

Het totale SLV-budget dat ter beschikking wordt gesteld door de Nederlandse Taalunie bedroeg in 2006 in totaal € 170.000. Het NFvDL en het VFL vullen dit aan met specifieke projectsubsidies.

In het voorjaar 2006 werd de studie afgerond van de Universiteit Antwerpen en Erasmus Universiteit Rotterdam naar de positie van de literaire vertalers in Vlaanderen en Nederland. Kernvragen in het onderzoek waren: opleiding en bijscholing; financiële leefbaarheid; carrière-ontwikkeling; informatieverwerking, belangenbehartiging; samenwerking met uitgevers. 36 vertalers uit Vlaanderen en 121 uit Nederland beantwoordden de vragenlijst die feiten en wensen inventariseerde. Vlaamse vertalers zijn opvallend jonger dan de Nederlanders, 6 op de 10 zijn vrouwen, ze vertalen meer uit het Frans, genereren minder inkomen uit hun vertaalwerk en besteden minder tijd aan het literaire vertaalwerk, dat veelal een nevenactiviteit is. Starten als literair vertaler is geen sinecure: eerste opdrachten verwerven is niet makkelijk en de financiële verdiensten zijn ondermaats. Tijds- en prestatiedwang fnuiken de beroepsvreugde die steunt op plezier in taal, liefde voor literatuur en het boek en het mogen spelen met woorden. Vlaamse vertalers zijn opvallend meer bezig met 'echte' literatuur, met poëzie als exponent. Zij klagen wel aan dat ze het veel moeilijker hebben om opdrachten te verkrijgen van Nederlandse uitgevers die de Zuid-Nederlandse taalvariant afwijzen. In het vierde nummer van *VFL-Bulletin* werd op dit thema verder ingegaan op basis van getuigenissen van vertalers en uitgevers. In het voorjaar 2007 zal deze problematiek verder worden geanalyseerd in rondetafelgesprekken met vertalers uit Nederland en Vlaanderen en uitgevers uit beide landen. Bedoeling is een actieplan te ontwikkelen om de kansen van Vlaamse vertalers te versterken.

Een aanvullende bevraging van uitgevers en redacteurs in Vlaanderen en Nederland naar wensen, knelpunten, kwaliteitsbeoordeling, keuzecriteria, honoreringsvarianten... wordt uitgevoerd in 2007.

In samenspraak met de Fondsen, Taalunie en het Steunpunt zijn de behoeften en prioriteiten op het vlak van deskundigheidsbevordering voor vertalers in en uit het Nederlands geïnventariseerd en zijn pistes voor de ontwikkeling van nieuwe instrumenten uitgezet.

Voor vertaling uit het Nederlands gelden drie prioriteiten: stimulering en verbetering van vertalers in Frans, Duits en Engels; groeimarkten in Centraal-Europa; nieuwe markten: China, Turkije, India en Arabische landen.

Ondersteuning voor vertalers in het Nederlands is nodig voor de doorstroming van stimuleringsbeurs naar werkbeurs en de kwaliteitsverhoging voor vertalers uit het Engels, Frans en Spaans. Gedacht wordt aan de ontwikkeling van een individuele scholingsbeurs geënt op de benodigde persoonlijke remediering. Groeimarkten als Turkije, Roemenië en Bulgarije vereisen specifieke vorming voor vertalers uit deze taalgebieden.

5.6. Kunstenloket vzw

De VFL-directeur is lid van de algemene vergadering en volgt actief de werking van het Kunstenloket. In overleg met Kunstenloket en de auteursverenigingen werd een infodag over sociale en fiscale aspecten specifiek voor auteurs opgezet.

Auteurs en vertalers werden attent gemaakt op de infosessies van het Kunstenloket en doorgeleid met gerichte vragen.

5.7. Boek.be, VUV en VBB

Zoals de voorbije jaren was er regelmatig overleg met de secretariaten van Boek.be, de Vlaamse Uitgeversvereniging (VUV) en de Vlaamse Boekverkopersbond (VBB) over raakpunten tussen de economische boekensector en het VFL. Het VFL huurde ruimte op de collectieve VUV-stand op de beurzen in Bologna en plaatste een informatiepaneel op de Frankfurtstand. De secretariaten werden geïnformeerd over nieuwe regelingen en deadlines voor subsidieaanvragen met het verzoek deze door te geven aan hun leden.

Het VFL werkt in goed overleg met de directeur van Boek.be mee aan de voorbereiding van CultuurInvest, het investeringsfonds voor de Vlaamse cultuurindustrieën onder de koepel van ParticipatieMaatschappij Vlaanderen. Het fonds investeert risicokapitaal in ondernemingen en is complementair aan het VFL; dat subsidies verleent. In het mappingonderzoek Boeken, dat markt cijfers en sectorwensen bundelt ter voorbereiding van de beleidsontwikkeling rond creatieve industrieën, wordt de expertise van het VFL mee verwerkt.

5.8. Vlaamse Auteursvereniging

Zie 1.10.1. blz 77

5.9. Focuspunt Jeugdliteratuur en Stichting Lezen

In opdracht van het VFL ontwikkelden en realiseerden NCJ/Villa Kakelbont (nu Focuspunt Jeugdliteratuur) en Stichting Lezen de illustratorententoonstelling *Buiten de lijntjes gekleurd / Colouring Outside The Lines* (zie 1.10.3. en 4.5.6.). Stichting Lezen legde de eerste contacten, organiseerde een boeiend randprogramma in Bologna en Rotterdam en prospecteerde naar interessante locaties in het buitenland. Daarna droeg ze de tentoonstelling over aan de nieuwe VFL-buitenlandmedewerker voor kinder- en jeugdliteratuur.

5.10. Sectoroverleg buitenland

Literatuur in vertaling geeft Vlaanderen een cultureel gezicht in het buitenland. Sinds 2002 geeft het VFL vorm aan een buitenlandbeleid, door in de eerste plaats buitenlandse uitgevers actief te informeren en te overtuigen om vertalingen van Vlaams literair werk te publiceren.

Op tijd en stond is een grondige en brede reflectie aangewezen.

Daarom organiseerde het VFL op 25 september in het Vlaams-Nederlands huis *deBuren* een eerste open gesprek over het buitenlandbeleid-letteren met partners, betrokkenen en belanghebbenden.

Het huidige beleid blijkt vandaag versnipperd te zijn in visie en praktijk, met als gevolg een gebrek aan doelmatigheid. De bedoeling van het gespreksforum was samen te zoeken naar de best mogelijke formulering van het buitenlandbeleid en de meest efficiënte uitvoering ervan.

Wordt vervolgd in 2007.

5.11.1. Archieven en Openbare Bibliotheken

Het VFL sloot na overleg met het Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken (VCOB) in 2006 een overeenkomst met 4 Vlaamse openbare bibliotheken om de aanwezigheid van vertaalde literatuur uit Vlaanderen te verhogen in hun collecties. Het betreft de Permeke-bibliotheek en de Stadsbibliotheek in Antwerpen, de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek in Brussel en de Stedelijke Openbare Bibliotheek in Gent. Afgesproken werd dat de betreffende bibliotheken voortaan de realisaties op het vlak van Vlaamse literatuur in vertaling ontvangen van het VFL, om op te nemen in hun collectie. Daarnaast bezorgt het VFL ook de uitgaven van zijn eigen poëziewerken *Poets from Flanders*, *Poètes de Flandre* en *Lyrisk aus Flandern*, alsmede de realisaties Vlaamse poëzie in vertaling aan de bibliotheek van het Poëziecentrum in Gent. Ook de vakgroepen Nederlandse Letterkunde van de KULeuven en van de UGent ontvangen de uitgaven van de internationale poëziewerken van het VFL.

6. Vooruitblik op 2007

In het kader van de beheersovereenkomst is voor 2007 het budget verhoogd met € 250.000 plus een indexering van € 40.000, tot een totaalbedrag van € 3.738.000. In het budget voor Internationaal Cultuur Beleid 2007 is een bedrag van € 60.000 voorzien voor letterenprojecten. Het VFL heeft 5 projecten ingediend om in 2007 extra middelen voor deze ontwikkelingsprojecten te bekomen.

Zoals de vorige jaren zullen de bestaande subsidieregelingen de eerste aandacht krijgen. Voor werkbeurzen auteurs 2006 hebben alvast 158 auteurs een aanvraagdossier ingediend, gespreid over 193 (deel)werkplannen.

De diagnose in het onderzoek bij literaire vertalers signaleerde drempels voor Vlaamse vertalers om eerste én verdere vertaalopdrachten te bekomen van Nederlandse uitgevers. Niet alleen hebben de Vlaamse vertalers minder contacten en zijn ze minder sterk in het netwerken; ook het afwijzen van de Zuid-Nederlandse taalvariant speelt een rol. Een verdere bevraging bij Nederlandse en Vlaamse uitgevers en redacteurs, en enkele expertenmeetings moeten helpen om deze diagnose te verscherpen en remediëringinstrumenten uit te werken.

Dat auteursgenootschappen in aanmerking komen voor een basis- én een projectsubsidie, betekent meer werk voor het Fondssecretariaat en de Adviescommissie verenigingen, manifestatie en genootschappen.

De gemeenschappelijke regelingen voor debuterende auteurs en vertalers gaan hun vijfde jaar in met een verhoogd budget om de groeiende kwaliteit en kwantiteit van aanvragen te kunnen honoreren. In 2008 geldt opnieuw de gemeenschappelijke regeling voor literaire biografieën. Biografen met een project voor een studie over een cultureel belangrijke Vlaming kunnen voor het eerst bij het VFL terecht. Een nieuwe regeling werkbeurzen voor non-fictieprojecten wordt voorbereid en idealiter aan het eind van 2007 gelanceerd. Overleg met het Fonds Pascal Decroos en het Nederlandse Fonds voor Bijzondere journalistieke projecten is voorzien.

Het financiële luik en de nacalculaties voor de productiesubsidies worden vereenvoudigd, om een snellere afhandeling van de dossiers mogelijk te maken.

De buitenlandwerkers van het VFL zullen actief focusen op het uitlokken van meer vertalingen van Vlaamse proza- en poëzieauteurs. Met de inzet van een nieuwe stafmedewerker kunnen we daar een proactieve aanpak voor kinder- en jeugdboeken en strips aan toevoegen. De illustratoren tentoonstelling die verder rondreist in Europa en o.a. in Portugal, het Verenigd Koninkrijk en Scandinavië te zien zal zijn, biedt op dit punt belangrijke ondersteuning.

De stripcommissie start haar werkzaamheden ter voorbereiding van een Vlaamse presentatie op de internationale stripbeurs in Angoulême in 2009.

Extra projecten zijn gericht op de voorbereiding, de ontwikkeling en het uittesten van nieuwe instrumenten en doelgroepen ter versterking van de buitenlandwerking.

Er moet een stevige basis gelegd worden voor een meerjarenbeleid ten aanzien van Vlaamse literaire klassiekers. Op korte termijn vereist dit afstemming tussen VFL, CTB/KANTL, het kabinet cultuur en het Huygens Instituut. Op lange termijn ook met onderwijs, de Nederlandse Taalunie, uitgeverijen en de academische wereld. Met de nieuwe auteursvereniging zal regelmatig informatie uitgewisseld worden over plannen, ontwikkelingen en wederzijdse adviezen.

In overleg met de Adviescommissie poëzie en essay wordt het project *Defense of poetry* uitgewerkt. Het interculturaliteitsbeleid gaat in een hogere versnelling, in samenwerking met o.a. Passa Porta, de Schrijversacademie Antwerpen en KifKif.

Intern zullen 2 trajecten extra zorg en tijd vergen: de realisatie van een centrale databank met de systematische registratie van alle contacten, de dossiers van de voorbije 7 jaar en de besluitvorming daarover; de grondige actualisering van de website in functie van grotere gebruiksvriendelijkheid voor de bezoeker en het beherende secretariaat met een gevoelige uitbreiding van het buitenlandluik.

De krachtlijnen voor de toekomstige structuur van het Fondssecretariaat zullen worden uitgetekend, rekening houdend met de besluiten uit het overleg voor een gecentraliseerd buitenlandbeleid, de inventarisatie van de individuele werklust en de aanwezige competenties. De zoektocht naar een aangepaste huisvesting wordt extra ter harte genomen, om de groei ook ruimtelijk te beheersen.

Het communicatiebeleid zal door een ad-hocwerkgroep in zijn instrumenten, doelgroepen en concrete uitvoering worden doorgelicht en verfijnd.

De vierde editie van het Fonds voor het Fonds wil de eisen vanuit de letteren- en boekensector bundelen en prioriteren en op een gestructureerde manier (nl. het Boekenoverleg) met alle partners bestendigen.

Aandachtspunten zijn en blijven: de doorstroomtijd van een aanvraag (maximaal 2 maanden), de transparantie en zorgvuldige motivering van de beslissingen, de servicegerichtheid, kwaliteitsbewaking van de ondersteunde projecten, publicaties en organisaties.

Eens te meer een ambitieus programma. Het enthousiasme, de professionaliteit en het engagement van de voorbije 7 jaar vormen de beste garantie voor een actief en succesvol 2007. De Vlaamse literatuur heeft vandaag veel weg van de boomgaard uit Hugo Claus' gedicht *Ik schrijf je neer*: 'Ik schrijf je neer op papier / Terwijl je als een boomgaard in juli zwelt en bloeit.'

Het VFL zal zich ook in 2007 weer mee inzetten voor het onderhoud van die boomgaard.

Bijlagen

In 2006 subsidieerde het VFL in totaal 11 literaire tijdschriften. Ook *Poëziekrant* wordt in dit tijdschriftenrapport behandeld, maar de subsidiëring ervan gebeurt via het Poëziecentrum en valt dus onder de Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten. Nieuwkomers waren *Gierik-NVT* en *Met Andere Zinnen*. De subsidieaanvraag van dit laatste blad behandelde de Adviescommissie tijdschriften pas in het na-jaar, zodat er in dit tijdschriftenrapport nog geen evaluatie kon worden opgenomen. *Spiegel der Letteren* en *freespace Nieuwzuid* kondigden aan dat ze begin 2007 jaargang 2006 volledig zullen publiceren. Een evaluatie van deze nummers volgt later. Als beide tijdschriften hun belofte nakomen, betekent dit dat ze er eindelijk in geslaagd zijn hun grote achterstand, een probleem dat al enkele jaren aansleept, weg te werken. De commissie is natuurlijk blij dat de twee genoemde bladen hun achterstand goedmaken, maar betreurt anderzijds dat het nog steeds mank loopt met het publicatieritme binnen de jaargang, nochtans een essentieel kenmerk van het medium 'tijdschrift'. Ook sommige andere bladen verschijnen niet steeds even stipt, al neemt het probleem daar niet dezelfde zorgwekkende proporties aan. Niettemin wil de commissie de tijdschriften opnieuw oproepen tot 'tijdigheid'.

De commissie beseft dat het woord 'rapport' voor de tijdschriften misschien een minder aangename bijklank heeft, maar hoopt toch dat haar evaluaties stimulerend kunnen werken. De commissie staat alleszins open voor dialoog met de betrokken redacties en wil ook dit jaar nog eens benadrukken dat zij de inspanningen die de tijdschriften telkens opnieuw leveren zeer waardeert. De kwaliteit van de door het VFL gesubsidieerde bladen ligt in het algemeen hoog en dat mag hier wel eens extra onderlijnd worden. Een blik op de productie van het voorbije jaar bevestigt opnieuw de grote diversiteit die de verschillende tijdschriften bieden: publicatieruimte voor oorspronkelijk literair werk, achtergrond en duiding, literaire kritiek, tekstanalyse, literatuurgeschiedenis, vertalingen, literaire experimenten, aandacht voor andere culturele domeinen zoals beeldende kunst, film, mode en muziek, politiek en maatschappelijk debat, filosofie enzovoort. Elk blad heeft zijn eigen plaats in deze rijkgeschakeerde waaier. Het valt op dat grondige literaire kritiek en uitvoerige achtergrondinformatie in de *mainstream* media steeds minder voorkomen, terwijl juist deze media, inzonderheid de krantenbijlagen, wel eens werden beschouwd als concurrenten van het literaire tijdschrift. Daarnaast mag men ook niet vergeten dat de literaire tijdschriften niet alleen een brugfunctie vervullen *tussen* de literatuur en het publiek, maar ook, als 'atelier' of zelfs 'laboratorium', een rol spelen *binnen* de literatuur zelf.

De laatste jaren pleitte een aantal critici ervoor literaire tijdschriften enkel nog online te publiceren. Daarom besloot de commissie op het Tijdschriftenforum in januari 2006 een discussie te organiseren rond digitalisering. Drie sprekers belichtten internettijdschriften vanuit hun ervaringen met het fenomeen: Dirk Van Eylen, webmaster van *De Brakke Hond*, Menno Hartman, hoofdredacteur van www.literairnederland.nl en Corine Vloet, voormalig redacteur van www.poetryinternational.org. Uit hun uiteenzettingen en uit de discussie achteraf bleek onder meer dat internetgebruikers

voornamelijk via zoekmachines bij tijdschriften belanden, dat websites van tijdschriften nog sterk aanleunen bij de papieren versie en niet bedacht zijn vanuit een louter digitaal concept, en dat er een ‘betaaldrempel’ bestaat bij internetgebruikers. Meer onderzoek lijkt dan ook gewenst: is het haalbaar om de context die bijdragen in een tijdschrift krijgen te vertalen naar een digitale vorm? Zijn er alternatieve betaalmethoden mogelijk, bijvoorbeeld via sms, en hoeveel kosten die? Is het vaste publiek bereid de overstap te maken naar een digitale periodiek? Uit het overleg met de redacties concludeerde de commissie dat het papieren tijdschrift vooral nog een belangrijke functie blijft vervullen. Dat biedt immers enkele onmiskenbare voordelen: de lezer is niet aan zijn scherm gekluisterd en kan het tijdschrift lezen waar en wanneer hij wil, en de redactie kan de samenhang tussen de verschillende teksten makkelijker tot uiting laten komen. Niettemin erkennen alle redacties de voordelen van een website, onder meer als promotiemiddel, archiefruimte en discussieplatform. Uiteindelijk spraken de tijdschriftenredacties hun voorkeur uit voor het samengaan van een papieren en een digitale versie. De belangrijkste conclusie van het debat is misschien wel dat de hele kwestie tamelijk complex is en benaderd moet worden met de nodige omzichtigheid. De commissie zal zich de komende tijd nog verder bezinnen over de mogelijkheden die digitalisering biedt voor de tijdschriften en de gevolgen daarvan voor de regelgeving en de subsidiemechanismen.

Het VFL-secretariaat analyseerde in 2006 de oplagecijfers en de financiële gegevens van de literaire tijdschriften voor het jaar 2005 en vergeleek deze met de jaren 2003 en 2004. Wat de financiële gegevens betreft, wordt in dit rapport enkel ingegaan op de inkomsten, een analyse van de uitgaven gebeurt volgend jaar. In 2005 bedroeg de gemiddelde oplage van een gesubsidieerd literaire tijdschriften 785 exemplaren per nummer, waarvan 54% (met een spreiding van 28% tot 71%) bestemd was voor abonnementen en 8% (met een spreiding van 1% tot 16%) voor de losse verkoop. Opvallend is dat bijna de helft van de literaire tijdschriften die in 2005 gesubsidieerd werden een zeer grote oplage heeft in verhouding tot het aantal abonnementen en verkochte losse nummers. Het VFL raadt de redacties dan ook aan de oplage aan te passen. Wat het abonnementenaantal betreft, voor zes tijdschriften blijft dit in 2005 vrijwel stabiel ten opzichte van het jaar 2004. Vier bladen kennen echter een daling van 10% tot 15%. Ten opzichte van het abonnementenaantal in 2003 zijn de schommelingen groter: vier tijdschriften blijven stabiel, twee kennen een behoorlijke groei (10% en 16%) en vier kennen een verlies, waarvan twee een groot verlies (43% en 77%). Ook de evolutie van de losse verkoop in de periode 2004-2005 (voor 2003 zijn de cijfers niet volledig) geeft geen eenduidig beeld: twee tijdschriften kennen een stabilisering, drie een stijging en vijf een daling.

Buiten de VFL-subsidie (gemiddeld 65,4% van de totale inkomsten) halen de meeste tijdschriften hun inkomsten uit de verkoop van abonnementen en losse nummers (gemiddeld 28,3%). Daarnaast slaagt een aantal tijdschriften erin sponsoring (gemiddeld 3%) of andere subsidie-inkomsten (gemiddeld 4%) te verwerven. Vier bladen verkregen in 2005 inkomsten via sponsoring (in 2003 en 2004 waren dat er drie). Zes tijdschriften ontvingen – net zoals in 2003 en 2004 – subsidies van andere overheden.

Opvallend is dat alle inkomsten van de tijdschriften – met uitzondering van de VFL-subsidies – een dalende trend vertonen: de inkomsten uit verkoop bedroegen in 2003 in totaal € 115.809 tegen € 101.952 in 2005. Het totale bedrag dat men via sponsoring verkrijgt, ging van € 30.532 in 2003 naar € 18.149 in 2005. De overige subsidies daalden van € 14.777 in 2003 tot € 12.067 in 2005. Deze dalende trends baren het VFL-secretariaat en de commissie zorgen. Een verbetering, of toch tenminste een stabilisering van de situatie is noodzakelijk.

In het najaar van 2005 stelde het VFL-secretariaat samen met de Adviescommissie een enquête op om te peilen naar het profiel van de lezer van het literaire tijdschrift, zijn visie op het tijdschriftenlandschap, zijn interesses en verwachtingen. De enquêteformulieren werden in het voorjaar van 2006 met alle tijdschriften meegestuurd en ook op de websites van de tijdschriften en het VFL geplaatst. In de zomer van 2006 verwerkte het VFL-secretariaat de ingevulde enquêtes en in het najaar werden de resultaten in een rapport gegoten. Op het Tijdschriftenforum in februari 2007 zal het VFL dit rapport voorstellen en bespreken met de redacties.

In de zomer van 2006 nam de Adviescommissie afscheid van Tom Toremans en Dietlinde Willockx. Een woord van dank voor hun jarenlange inspanningen is hier dan ook op zijn plaats.

Namens de Adviescommissie tijdschriften,

Leen Boereboom

Elke Brems

Stijn Geudens (voorzitter)

Alexander Roose

Sven Vitse

– januari 2007

De Brakke Hond

Met deze jaargang (90, 91, 92 en 93) blijft *De Brakke Hond*, het ‘literair tijdschrift met neus’, zijn redactielijn getrouw: een forum bieden voor primair werk, met duidelijke aandacht voor debuten. Omdat het blad hierbij aangewezen is op spontane inzendingen, en bovendien wat redactionele dynamiek lijkt te missen, durft de kwaliteit van de bijdragen wel eens variëren. Voorts krijgen nieuwe of onbekende auteurs vaak te weinig toelichting, ook al neemt de redactie in elk nummer een paar korte biografische gegevens op. De leden van de Adviescommissie betreuren eveneens dat de redactie, ondanks de opmerking in het vorige tijdschriftenrapport, geen editoriaal publiceert, het themanummer 92 uitgezonderd. Het zou de nummers nochtans een duidelijkere structuur en het blad een meer uitgesproken profiel geven.

Niettemin biedt deze jaargang vier degelijke en vlot leesbare afleveringen, evenwel zonder echte verrassingen, zelfs niet bij de nieuwkomers. De intussen reeds twee-

entwintigste editie van de verhalenwedstrijd van *De Brakke Hond* ligt in dezelfde lijn. De jury besloot dit jaar namelijk geen eerste prijs toe te kennen omdat 'geen enkel verhaal met vlag en wimpel boven de andere uitstak'. De inzendingen van de drie laureaten zijn opgenomen in nr. 93. In datzelfde nummer verschenen ook weer geëvalueerde bijdragen van de wat eigenzinnige 'huisauteurs', Joris Note en Paul Claes.

Verrassender dan de 'reguliere' afleveringen is het themanummer over de 'Graphic Novel' (nr. 92). Het bevat een goede inleiding, is origineel en boeiend uitgewerkt, en biedt een mooie staalkaart van het genre. Een bijzonder geslaagd nummer, oordeelde de Adviescommissie. Grote waardering is er ook voor de uitgebreide en telkens opnieuw keurig bijgewerkte website van *De Brakke Hond*, met talrijke nuttige literaire links.

Deus ex Machina

Deus ex Machina legde dit jaar vier mooie nummers voor. Elk nummer zoomt in op één thema: Afrikaanse schrijvers in Europa (nr. 116), film en literatuur (nr. 117), de impact van 11 september op de Amerikaanse literatuur (nr. 118) en melancholie (nr. 119). In de nummers 116 en 118 was er ook ruimte voor poëzie, verhalen en essays over onderwerpen die buiten het thema vielen.

Het nummer over film en literatuur is bijzonder geslaagd: een heel knappe, leerzame inleiding en veel boeiende stukken maken het tot een coherent en onderhoudend geheel. Het valt trouwens op dat de redactie veel aandacht besteedt aan de inleidende teksten bij elk dossier. Ze zijn meestal van hoge kwaliteit. Zo schreven Paul Kerstens en Kris Lauwerys goed onderbouwde, interessante essays over respectievelijk Afrikaanse literatuur en melancholie. Ook het stuk van Marnix Verplancke over de Amerikaanse literatuur na 11 september is bijzonder instructief. Wat meer verantwoording over de relevantie van de opgenomen bijdragen zou de samenhang van dit dossier wellicht nog verhoogd hebben. Het is immers niet altijd duidelijk waarom een stuk is opgenomen van die bepaalde auteur, en niet van een andere. Al blijft het een verdienste van de redactie dat ze naast het werk van bekende namen, zoals Palahniuk, Tosches en McInerney, ook bijdragen selecteert van in ons taalgebied minder bekende auteurs.

Hoewel enkele essays in de besproken nummers zeker iets pregnanter hadden gekund, vindt *Deus ex Machina* over het algemeen een aangenaam evenwicht tussen toegankelijkheid en diepgang. Het tijdschrift heeft een duidelijk en origineel profiel, en is bovendien fraai vormgegeven.

DWB

DWB is niet alleen het oudste literaire blad in Vlaanderen, het is waarschijnlijk ook het meest ambitieuze. Naast het papieren tijdschrift werkt de redactie aan een uitgebreide webruimte, die multimediaal en interactief wil zijn, en bovendien wordt elk nieuw

nummer voorgesteld met een podiumact. Op die manier combineert *DWB* de drie historische fasen uit de literatuur: oraal, gedrukt en digitaal. Of zoals de hoofdredactie het formuleerde in het voorwoord van jaargang 2006: ‘Het is dus niet *of-of*, maar *en-en*’. *DWB* publiceerde in 2006 zes afleveringen waarvan de laatste twee als dubbelnummer verschenen. Het blad profileert zich graag als creatief en experimenteel, met inhoudelijk rijke en opvallende nummers tot gevolg. Keerzijde is wel dat er zo af en toe eens een minder toegankelijke tekst binnensluipt. Sommige stukken zijn inderdaad wel ‘trendy’ en ‘hip’, maar daarom niet altijd even boeiend voor een breed publiek.

De kern van elke aflevering bestaat uit een themagedeelte. Dat is meestal sterk, al valt er hier en daar ook wel iets aan te merken. Het dossier ‘ondood’ in het eerste nummer kon de commissie het minst bekoren: de teksten op zich zijn niet oninteressant, maar er ontbreekt een duidelijk kader waardoor het geheel iets vrijblijvend en willekeurig krijgt. Het dossier over literatuur en wetenschap in nr. 2 viel dan weer wel in de smaak. Ook het project *Deleted scenes. Klassieke meesters bewerkt* in het derde nummer is interessant en origineel. Het dossier over Jan Lauwers in nr. 4 bevat eveneens boeiend materiaal, evenwel zonder kritische noten. Het thema *Irony and beyond* in nr. 5/6 ten slotte is erg gevarieerd uitgewerkt met een aantal knappe teksten, maar het geheel loopt wat te lang uit.

Naast deze dossiers omvat elk *DWB*-nummer nog twee andere belangrijke onderdelen. Vooreerst is er publicatieruimte voor oorspronkelijk literair werk, met als nieuwigheid in 2006 het opnemen van theaterteksten, een waardevol en geslaagd initiatief. Daarnaast ruimt de redactie ook de nodige plaats in voor literaire kritiek met grondige en bijwijlen gewaagde boekbesprekingen, een pluspunt gezien de steeds verminderende aandacht hiervoor in de ‘populaire’ media. Tussen deze drie grote onderdelen (thema, primair werk en kritiek) staan kleine rubriekjes als ‘heldere kamers’, ‘schrijvers digitaal’ en ‘cahier de brouillon’ er wat verloren bij. Net zoals de vorige jaren schenkt *DWB* aandacht aan beeldende kunst. Ook op dat vlak tast de redactie de grenzen af en schuwt zij de risico’s niet. Eindredactie en lay-out tot slot zijn steeds zeer verzorgd.

freespace Nieuw Zuid

De Adviescommissie besprak de volledige jaargang 2005 van *freespace Nieuw Zuid*: de nummers 17, 18, 19 en 20. De laatste twee nummers verschenen gelijktijdig. De publicatie van de vier nummers van jaargang 2006 is aangekondigd voor begin 2007. Daarmee zal de achterstand die het blad de laatste jaren opliep, weggewerkt zijn.

Freespace Nieuw Zuid heeft zowel inhoudelijk als vormelijk een heel eigen karakter. De redactie besteedt systematisch aandacht aan beeldende kunst en biedt ook ruimte aan maatschappelijke duiding. Het tijdschrift profileert zich als een geëngageerde speler in het publieke debat. Ook de grondige essays over poëzie vormen een meerwaarde. Het aanbod van teksten is erg gevarieerd maar soms ook onevenwichtig. Nummer

18 bevat oorspronkelijk werk van vijf dichters, terwijl in nummer 20 literair werk ontbreekt. Een editoriaal met uitleg over de keuze van de teksten zou verhelderend kunnen werken. De kwaliteit van de bijdragen varieert: de meeste nummers bevatten uitstekende essays, maar een sterke redactionele begeleiding had enkele stukken wellicht scherper en toegankelijker kunnen maken.

Freespace Nieuw Zuid zoekt naar een alternatieve invulling van het begrip 'literair tijdschrift', maar het concept dat achter het blad zit, is niet helemaal duidelijk. De redactie plaatst verschillende tekstsoorten (essay, literair werk, interview) naast elkaar zonder duiding. In nummer 17 werkt dit goed bij de eerste drie teksten, die samen een drieluik over het Midden-Oosten vormen. Nummer 20 daarentegen wekt de indruk enigszins arbitrair te zijn samengesteld. Daarnaast heeft het tijdschrift ook enkele rubrieken die voor continuïteit kunnen zorgen. Deze rubrieken zijn echter niet in elk nummer vertegenwoordigd (bv. 'De salon' en 'De poëziepolitie'). Over de precieze invulling van de rubrieken geeft de redactie bovendien weinig uitleg.

De vormgeving van *freespace Nieuw Zuid* is gedurfd en origineel, maar komt de leesbaarheid niet altijd ten goede. Ook gaan sommige teksten vergezeld van een te uitgebreid notenapparaat. De website van *freespace Nieuw Zuid* ten slotte is smaakvol en overzichtelijk, en biedt vanaf het negende nummer telkens één tekst volledig aan.

Gierik-NVT

Van *Gierik-NVT* beoordeelde de commissie de volledige jaargang 2006 (90, 91, 92 en 93). Al deze nummers hebben een heldere opbouw: het eerste deel is gewijd aan een thema, in het tweede deel is plaats voor vrije inzendingen. *Gierik-NVT* biedt veel ruimte aan debutanten en aan jonge of minder bekende auteurs van proza en poëzie. Het blad stelt zich maatschappelijk betrokken op en schuwt de controversen niet.

De redactie toont haar engagement door het tijdschrift open te stellen voor literair werk dat minder vaak aan bod komt. Dit houdt echter ook risico's in, want de kwaliteit van dat werk kan erg wisselen. Nummer 91 is gewijd aan het werk van studenten van een schrijfacademie. Dat is interessant, maar de teksten zijn kwalitatief veeleer zwak. Er is weinig plaats voor grondige essays over de werking, de functie en de zin van schrijfscholen. In nummer 93 werkt deze aanpak beter: de selectie jeugdliteratuur is van een behoorlijke kwaliteit. Het themagedeelte bevat beschouwende teksten, maar goed onderbouwde essayistiek en literaire kritiek ontbreken. Het nummer overstijgt onvoldoende het niveau van een eerste materiaalverzameling.

Hoewel de gekozen thema's belangwekkend zijn, blijft de kwaliteit van de geselecteerde teksten geregeld onder de verwachtingen. In nummer 92 ('Een kruis over de rede?') mengt *Gierik-NVT* zich in een ernstig maatschappelijk debat, maar het themakatern is onvoldoende gestoffeerd en onevenwichtig. Enkele informatieve bijdragen worden bovendien overstemd door een ongenueanceerd 'Woord vooraf'.

De redactie verzorgt steeds een editoriaal, een inleidend artikel of begeleidende essays. Deze teksten zijn verhelderend maar vertonen soms ook een gebrek aan diepgang en professionaliteit. In de nummers 90, 91 en 93 presenteert de redactie een beperkte rondvraag bij enkele betrokken auteurs als onderzoeksmateriaal. Soms bakent de redactie weliswaar het thema af, maar motiveert ze de keuze van de auteurs onvoldoende. Ook de literaire en essayistische bijdragen in het tweede deel van *Gierik-NVT* zijn stilistisch en inhoudelijk wel eens van mindere kwaliteit.

Gierik-NVT werkt aan de digitalisering van het archief: op de website zijn de nummers van de recente jaargangen integraal in een handig PDF-formaat te raadplegen.

Het Trage Vuur

Van *Het Trage Vuur. Tijdschrift voor Chinese literatuur* verschenen in 2006 vier nummers: 32 (dat eigenlijk nog tot jaargang 2005 behoort), 33, 34 en 35. Het nummer 32 bevat een bloemlezing gedichten van Yu Jian uit de periode 1975-2002, voorafgegaan door een korte maar trefzekere inleiding. De afleveringen 33 en 34 bieden een mengeling van klassieke en moderne teksten, boekbesprekingen en de rubriek 'raakvlak', waarin er aandacht is voor de wisselwerking tussen de literatuur uit China en die uit andere taalgebieden, in dit geval de Nederlandse en de Japanse. Nummer 35 is helemaal gewijd aan de stad Shanghai met teksten uit respectievelijk de jaren 1910, 1930 en de periode rond 2000. Het geheel wordt adequaat ingeleid en is bovendien verfraaid met een reeks prachtige foto's.

De redactie van het *Het Trage Vuur* heeft opnieuw een kwalitatief sterke jaargang afgeleverd. Het tijdschrift is zeer professioneel gemaakt, biedt variatie, oogt aantrekkelijk en maakt de lezer nieuwsgierig. De vormgeving is uiterst verzorgd, tegelijk sober en subtiel. Voor wie geen Chinees kent is het natuurlijk moeilijk een vertaling te beoordelen, maar wat de commissie wel kan vaststellen is dat het gebruikte Nederlands steeds even keurig is. De inleidingen, doorgaans vrij helder en doeltreffend geschreven, bevorderen de toegankelijkheid van het blad nog meer. De 'raakvlakdiscussie' zoals in nr. 34 is een uitstekend idee, maar er kan nog wel wat aan de uitwerking geschaafd worden. Bijzonder lovenswaardig is het plan van de redactie aansluiting te zoeken bij een Chinees tijdschrift om zo deze raakvlakconversatie ook in China te laten doorklinken. Tot slot nog één opmerking. Het valt op dat veel medewerkers van het blad verbonden zijn aan de Universiteit Leiden. Het zou goed zijn mocht de redactie proberen haar auteurskring in de toekomst te verruimen.

Poëziekrant

Poëziekrant verscheen in het jaar 2006 zes keer. Aflevering drie, uitgebracht ter gelegenheid van dertig jaar *Poëziekrant*, was een erg mooi bewaarnummer: een overzichtelijke, compacte en bijzonder leeswaardige studie van de Nederlandstalige poëzie uit

de laatste drie decennia. De andere afleveringen boden de frisse waaier van bijdragen die *Poëziekrant* gewoonlijk voorlegt. Het zijn stuk voor stuk verzorgde nummers, die een brede en actuele kijk op de poëziewereld bieden. De redactie slaagt erin om naast diepgravende essays ook meer toegankelijke stukken te plaatsen, naast korte ook iets langere recensies, naast moderne ook klassieke poëzie. De rubriek over ‘de Meesters’ en de bijdrage van ‘De lezer’ zijn vaak zeer geslaagd. De permanente evenwichtsoefeningen van de redactie overtuigen echter niet altijd: een aantal stukken lijken tussen twee genres in te vallen. Het zijn geen echte recensies, maar ze missen ook de beschouwende diepgang van een goed essay.

Dat neemt niet weg dat juist die zoektocht naar het moeilijke evenwicht tussen genres, smaken en kwaliteitseisen het sterke punt is van *Poëziekrant*. Het tijdschrift biedt steevast een forum aan jonge dichters en helpt niet-ingewijde lezers op weg door de hedendaagse poëzie. De in het nummer 5 opgenomen bijdrage over het werk van de vier dichters die samen de legendarische bundel *Twist met ons* publiceerden en de enthousiaste recensie over het debuut van Els Moors tonen hoe het tijdschrift op zoek gaat naar de juiste verhouding tussen diepgang en duiding, tussen afstandelijkheid en leesplezier.

Al mochten sommige interviews iets minder anekdotisch en wat meer gericht op de poëzie of de literatuur zelf, al mochten sommige stukken een beetje scherper, *Poëziekrant* biedt een fraaie staalkaart van de poëzie, neemt de lezer op sleeptouw door de hedendaagse dichtkunst en krijgt het steeds opnieuw voor elkaar om zowel de kenner als de amateur het aangename gevoel te geven dat zij wat hebben bijgeleerd.

Revolver

Van *Revolver* kwamen in 2006 de afleveringen 129, 130, 131 en 132 uit. De vier nummers kregen zoals gewoonlijk een erg fraaie vormgeving, wat het tijdschrift het vertrouwde luxueuze aura verleent. Ook inhoudelijk was het een rijke en gevarieerde jaargang. De commissie kon de nummers over Van de Woestijne (130) en vooral Brulez (131) meer waarderen dan die over ‘invloed’ (129) en ‘het prozapark’ (132). Toch moet de redactie (soms ad hoc-redactie) erover waken dat de bijdragen in de auteursnummers niet te specialistisch worden. *Revolver* profileert zich immers niet als een wetenschappelijk tijdschrift. Met name het Van de Woestijne-nummer is niet steeds even toegankelijk voor een breed publiek. Ook het dossier over ‘invloed’ balanceert op de rand van het wetenschappelijke, en kan door die halfslachtige invalshoek niet helemaal overtuigen.

In het nummer over ‘het prozapark’ lijkt de redactie gekozen te hebben voor een gemakkelijksoplossing door een reeks voorpublicaties op te nemen en die vervolgens te laten becommentariëren. Ook vorig jaar stelde de commissie dat euvel vast. De toevoeging van commentaren was een goed idee, maar de uitwerking kon beter. De combinatie mannelijke auteurs – vrouwelijke critici geeft niet echt een meerwaarde.

Ondanks deze kritiek is de commissie van mening dat *Revolver* een mooi en boeiend tijdschrift is dat plaats biedt aan literatuur én aan essayistiek, en dat zowel de actualiteit bespeelt als in het literaire verleden durft graven. Het blad blijft duidelijk focussen op de literatuur zelf, terwijl andere tijdschriften steeds vaker de grensgebieden daarvan verkennen. Daardoor heeft *Revolver* een veeleer 'klassiek' imago. De literaire bijdragen, zowel de poëzie (al dan niet in vertaling) als het proza, zijn meestal van een hoog niveau. *Revolver* blijft inderdaad steeds garant staan voor kwaliteit.

Spiegel der Letteren

Van *Spiegel der Letteren* beoordeelde de commissie de jaargangen 2004 en 2005 die in januari 2006 werden afgewerkt. Van 2006 was er op 31 december nog maar één nummer verschenen. Een evaluatie volgt wanneer ook de drie volgende afleveringen gepubliceerd zijn. 2004 en 2005 waren evenwichtige jaargangen, met een ruim aanbod van teksten over zowel oude als recente Nederlandse literatuur en literatuurwetenschap. De redactie van de teksten is verzorgd en degelijk, de inhoud steevast van hoge kwaliteit. Interessant aan *Spiegel der Letteren* is dat het onderwerpen brengt die nergens anders te vinden zijn. Het blad schenkt aandacht aan de literatuurgeschiedenis vóór 1800, maakt plaats voor uitgebreide tekstanalyses en brengt beoordelingen van boeken die andere media links laten liggen. Wel zijn niet alle boeken die in die laatste categorie worden behandeld even recent. Overigens vraagt de commissie zich af wat het verschil is tussen de 'boekbeoordelingen' en de 'signalementen': die laatste teksten zijn niet veel korter dan de beoordelingen en hebben eveneens een evaluerend karakter.

Ondanks de kwalitatief sterke artikelen die erin zijn opgenomen, vertonen de nummers weinig cohesie en continuïteit. De lezer lijkt van de ene niche in de andere te tuimelen. Niet voor niets vormen de twee themanummers de hoogtepunten van deze twee jaargangen: zij bieden een grote interne samenhang. Bovendien bevat het dubbelnummer 'Verlichte Letteren in Noord en Zuid' (2004, 3-4) nogal wat minder lange bijdragen, een heldere inleiding en een grote variatie in benaderingen, wat het geheel een stuk toegankelijker maakt. De commissie erkent dat *Spiegel der Letteren* de laatste jaren grote inspanningen heeft geleverd om de toegankelijkheid van het tijdschrift te bevorderen en hoopt dat de redactie hierover blijvend zal waken en misschien nog een stap verder zet, zodat ook meer niet-literatuurwetenschappers zich door het blad aangesproken kunnen voelen.

De lay-out van het tijdschrift is erg sober, soms zelfs aan de saaie kant. Door het hoge tempo waarin *Spiegel der Letteren* de jaargangen 2004 en 2005 heeft gepubliceerd, kreeg de lezer in korte tijd veel nummers te verwerken. Dat is jammer voor de gepubliceerde artikelen, die als het ware verdrinken in de massa. De commissie blijft dit laattijdige verschijnen dan ook betreuren en hoopt dat het tijdschrift voortaan de periodiciteit ter harte neemt.

Yang

Van het tijdschrift *Yang* verschenen in 2006 de nummers 1, 2 en 3. Het vierde (tevens laatste nummer) van de jaargang ontving de commissie met vertraging zodat een evaluatie ervan niet meer in dit rapport kon worden opgenomen. *Yang* beweegt zich op het grensgebied van de literatuur en het cultureel-maatschappelijke debat. Het tijdschrift neemt daarin heel consequent een intellectuele en kritische houding aan, waardoor het een eigen plaats bekleedt in het tijdschriftenlandschap. De commissie waardeert die profilering en beschouwt *Yang* als een belangrijk forum voor de introductie van internationale theoretische tendensen in het Vlaamse letterenveld.

De toenemende aandacht voor literaire kritiek in *Yang* vult een leemte in het hedendaagse literair-kritische debat en heeft in deze jaargang al tot enkele opmerkelijke bijdragen geleid. Zo kreeg de rubriek 'Die ochtend in de boekhandel' veel bijval van de commissie. De nummers 1 en 2 van deze jaargang rekt de commissie niet tot de sterkste afleveringen van de laatste jaren. Het dossier over stotteren (nr. 1) was bovendien erg zwaar en gespecialiseerd. Het derde nummer daarentegen was bijzonder sterk. Het dossier over 'Feit en fictie' is strak gecomponeerd en alle bijdragen zijn van een hoog niveau. Het nummer heeft maatschappelijke relevantie maar haalt ook de band met het literaire nauw aan.

Het redactiewerk gebeurt bij *Yang* steeds grondig en goed. De primaire literatuur die wordt opgenomen is vaak boeiend en ook belangrijk. De keuze voor David Nolens als 'writer-in-residence' deze jaargang was een schot in de roos.

ZL

Van het tijdschrift *ZL* beoordeelde de commissie de nummers 5/2, 5/3, 5/4 en 6/1. De redactie leverde een mooi gevarieerde en consistente jaargang af, waarbij verschillende aspecten van het literair-historisch onderzoek aan bod komen: schetsen uit een schrijversleven (Streuvels, Walschap, Rodenbach, De Bom, Hotz, Vestdijk, ...), literaire correspondenties (Maurice Roelants en Maurice Gilliams in 5/3; Stijn Streuvels en Herman de Man in 5/4), geschiedenis van uitgevers (Fred. von Eugen in 5/2), tijdschriften (Jan Greshoff en *Het Hollandsche Weekblad* in 5/2; katholieke tijdschriften rond Cas Terburg in 5/4; *Leiding* in 6/1) en publicaties (de Franse vertaling van *Het land van herkomst* van Du Perron in 5/4; de bloemlezing Zuid-Afrikaanse poëzie in 6/1). De redactie streeft hierbij steeds naar een evenwicht tussen Vlaamse en Nederlandse onderwerpen. Opvallend is wel dat de meeste aandacht gaat naar de eerste helft van de twintigste eeuw en dan vooral het interbellum. Maar hier en daar lijkt er ook meer plaats te komen voor de recentere literatuur, zoals de bijdrage van Hans Groenewegen over dichter Kees Ouwens (5/2).

De commissie heeft veel waardering voor de inspanningen die de redactie levert om het blad toegankelijk te maken voor een breed publiek. De zorgvuldige eindredactie,

de fraaie vormgeving en het goedgekozen beeldmateriaal met tal van archieffoto's, maken van *ZL* niet alleen een zeer leesbaar, maar ook een bijzonder aantrekkelijk tijdschrift. De waardevolle rubriek 'De kleine garnaal', met zijn verhalen over de mindere en veelal onbekende goden uit de literaire wereld, die steeds in een bredere context geplaatst worden, kon de commissie opnieuw erg bekoren. Boeiend is ook het goed onderbouwde themanummer rond de figuur van Maurice Roelants (5/3), wiens werk *ZL* weer uit de vergetelheid wil halen. Het eerste nummer van de nieuwe jaargang heeft meteen een verrassing in petto: *ZL* heet voortaan voluit *Zacht Lawijd* en het tijdschrift kreeg ook een totaal vernieuwde vormgeving mee.

Bijna dagelijks verschijnt er een boek of gaat er een theaterstuk in première waar het VFL subsidies aan heeft toegekend. Hieronder vindt u een overzicht van in 2006 verschenen of opgevoerde werken die mede dankzij de financiële steun of bemiddeling van het VFL tot stand kwamen.

Werkbeurzen

Proza

- Paul Claes *Psyche* (De Bezige Bij)
- Anjet Daanje *Gezel in marmer* (Thomas Rap)
- Geertrui Daem *Olympia* (Van Halewijck)
- Saskia de Coster *Eeuwige roem* (Prometheus)
- Pol Hoste *Een dag in maart* (Prometheus)
- Leen Huet *De brieven van Rubens* (Meulenhoff/Manteau)
- Lieve Joris *Het uur van de rebellen* (Augustus)
- Joris Note *Hoe ik mijn horloge stuksloeg* (De Bezige Bij)
- Yves Petry *De achterblijver* (De Bezige Bij)
- Bart Plouvier *Weg naar Frankrijk* (Manteau)
- Peter Terrin *De bijeneters* (Arbeiderspers)
- Jeroen Theunissen *Het einde* (Meulenhoff/Manteau) (zie ook reisbeurzen)
- Joris Tulkens *De schaduw van Erasmus* (Houtekiet)
- Kamiel Vanhole *Bea* (Atlas)
- Annie Van Keymeulen *De man die uit de lucht viel* (De Geus)
- Dimitri Verhulst *De helaasheid der dingen* (Contact)
- Dimitri Verhulst *Mevrouw Verona daalt de heuvel af* (Contact)

Poëzie en essay

- Paul Bogaert *AUB* (Meulenhoff/Manteau)
- Bernard Dewulf *Blauwziek* (Atlas)
- Arjen Duinker (i.s.m. Karin Martel) *En dat oneindig* (Querido)
- Hester Knibbe *Zwerfmotief* (Stichting CBK Zeeland)
- Marc Kregting *Laden en lossen. Confrontaties* (Vantilt)
- Hedwig Speliers *Engelen geduld* (Manteau)
- Peter Theunynck *Traagasmaatschappij* (Wereldbibliotheek)
- Dirk Van Bastelaere *De voorbode van iets groots* (Atlas)
- Geert Van Istendael *Alfabet van de globalisering* (Atlas)
- Geert Van Istendael *Berichten, bezwingingen* (Atlas)

Biografie

- Ludo Stynen *De taal was gans het volk. Biografie Anton Bergmann* (Meulenhoff/Manteau) (zie ook productiesubsidies)

Toneelliteratuur

- Pieter De Buyssere *Robinson Crusoe, de vrouw en de neger* (NTGent)
- Gerda Dendooven *Zetelzucht* (Het Gevolg)
- Tom Dupont *Smolders en Sobrie* (Bronks)
- Bart Meuleman *Martens* (NTGent)
- Rudi Meulemans *Starnberg* (De Parade)
- Rudi Meulemans *Swing* (De Parade)
- Jeroen Olyslaegers *Uw darmen: een marktonderzoek* (NTGent)
- Pascale Platel *Maria PasCallas* (Festival van Vlaanderen Gent)
- Arne Sierens *Trouwfeesten en processen* (Cie Cecilia en HETPALEIS)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Kristien Aertssen (i.s.m. Carl Norac) *En wat nu?* (De Eenhoorn)
- Kristien Aertssen (i.s.m. Pieter Van Oudheusden) *Een haas in maart* (De Eenhoorn)
- An Candaele (i.s.m. Kolet Janssen) *God en co* (Davidsfonds)
- An Candaele (i.s.m. Dirk Nielandt) *Heimwee* (Davidsfonds/Infodok)
- An Candaele (i.s.m. Catharina Fedriks) *Zwarte piet wordt kierewiet* (Gottmer/Teleac)
- Sabien Clement (i.s.m. Dorine Clement) *Het grote verlangen* (Lannoo)
- Carll Cneut (i.s.m. Carl Norac) *O monster, eet me niet op!* (De Eenhoorn)
- Erika Cotteleer *Juffrouw Verdorie lost het op* (Clavis)
- Erika Cotteleer *De verdwenen ring van Sinterklaas* (Clavis)
- Erika Cotteleer *Gloria* (Afijn) (zie ook productiesubsidies)
- Jan De Kinder (i.s.m. Pieter Van Oudheusden) *Het circus is in de stad* (De Eenhoorn)
- Geert De Kockere (i.s.m. Ann Ingelbeen) *Koe en Kalf* (De Eenhoorn) (zie ook productiesubsidies)
- Geert De Kockere *Bootje* (De Eenhoorn)
- Geert De Kockere *De tuinmannen en het geheim van de liefde* (De Eenhoorn)
- Geert De Kockere (i.s.m. Johan Devrome) *Dat had je gedacht* (De Eenhoorn)
- Jan De Leeuw *Midzomernachtzee* (Davidsfonds)
- Paul De Moor *God was in de keuken bezig* (Afijn)
- Gerda Dendooven *Het verhaal van Slimme Krol* (Querido) (zie ook productiesubsidies)
- Marita de Sterck *Kwaad bloed* (Querido)
- Marita de Sterck *Tasjes* (Zwijzen)
- Pieter Gaudesaboos *Pistache* (Lannoo)
- Ingrid Godon *Het feestenboek* (Lannoo)
- Ingrid Godon *Nellie en César: Lente* (Averbode)
- Ingrid Godon *Nellie en César: Zomer* (Averbode)
- Ingrid Godon *Nellie en César: Herfst* (Averbode)
- Ingrid Godon *Nellie en César: Winter* (Averbode)
- Bart Moeyaert *Olek shoot een beer* (Querido)
- Tom Schamp *De buidelbaby* (De Eenhoorn)
- Tom Schamp (i.s.m. Ghislaine Roman) *Le livre des petits pourquoi* (Milan Jeunesse)
- Henri Van Daele en Klaas Verplancke *Het Grote Beren voorleesboek* (Davidsfonds)

- Henri Van Daele en Klaas Verplancke *Reinaart de Vos* (Manteau) (zie ook productiesubsidies)
- Isabelle Vandenabeele (i.s.m. Edward van de Vendel) *Een griezelmeisje* (De Eenhoorn)
- Sylvia Vanden Heede *Vos en Haas op zoek naar koek* (Lannoo)
- Sylvia Vanden Heede *Een buur voor Vos en Haas* (Lannoo)
- Sylvia Vanden Heede (i.s.m. Susanne Strasser) *Maandag Maandag* (Lannoo)
- Sylvia Vanden Heede (i.s.m. Marieke ten Berge) *Er is maar één Yep* (Ark Boeken)
- Hilde Vandermeeren *Mijn eerste sprookjesgroeiboek: ik lees het zelf!* (Davidsfonds)
- Hilde Vandermeeren en Jan De Kinder *Van een kind dat tikkertje speelt met de wind* (De Eenhoorn)
- Sebastiaan Van Doninck (i.s.m. Edward van de Vendel) *Hagedissie het bijzonderwonder* (De Eenhoorn)
- Sebastiaan Van Doninck (i.s.m. Ianka Fleerackers) *Uil plus leeuwerik* (De Eenhoorn)
- Do Van Ranst *Dun* (Davidsfonds)
- Klaas Verplancke (i.s.m. Bart Van Nuffelen) *Trouwen met Tanja* (De Eenhoorn)
- Klaas Verplancke (i.s.m. Griet van Vaerenbergh en Gert De Kinder) *Mag ik even jouw hippocampus zien?* (Davidsfonds)
- Paul Verrept (i.s.m. Bart Meuleman) *Bedankt, mijnheertje Kokhals!* (De Eenhoorn)
- Paul Verrept (i.s.m. Bart Meuleman) *Mijnheertje Kokhals heeft een vriendje* (De Eenhoorn)
- Paul Verrept *Mist* (De Eenhoorn)
- Paul Verrept *Het meisje de jongen de rivier* (+ cd-rom) (De Eenhoorn)
- Kaat Vrancken (i.s.m. Martijn van der Linden) *Cheffie bijt door* (Querido)

Strips

- Conz *De tweede kus: Ringo* (Oogachtend) (zie ook productiesubsidies)
- Pieter De Poortere *Boerke 3* (Bries) (zie ook productiesubsidies)
- Ephameron *Love/Pain* (Bries)
- Brecht Evens *Vincent* (Oogachtend) (zie ook productiesubsidies)
- Axel Jacobs *Dag Maan* (Pantalone) (zie ook productiesubsidies)
- Olivier Schrauwen *My Boy* (Bries) (zie ook productiesubsidies)
- Kristof Spaey (i.s.m. Steven Dupré) *Façade* (Oogachtend) (zie ook productiesubsidies)
- Adriaan Van Aken en Philip Paquet *Over naar jou* (Bries) (zie ook productiesubsidies)
- Maarten Vande Wiele *Doctor Carnacki 2* (Bries)
- Maarten Vande Wiele *Doctor Carnacki 3* (Bries)

Productiesubsidies

Poëzie en essay

- Benno Barnard *Dichters van het avondland* (Atlas)
- Stefan Hertmans *Muziek voor de overtocht. Gedichten 1975-2005* (De Bezige Bij)
- Joris Janssens *De weifelende Ezel. Over Vlaamse identiteit en Nederlandse poëzie 1893-1925* (Vantilt)
- Dirk Lauwaert *Dromen van een expeditie. Geschriften over film, 1971-2001* (Vantilt)
- Richard Minne *Verzameld Werk* (Van Oorschot)
- Paul Snoek *Gedichten* (Lannoo)
- Bart Vervaeck *Literaire hellevaarten* (Vantilt)

Biografie

- Ludo Stynen *De taal was gans het volk. Biografie Anton Bergmann* (Meulenhoff/Manteau) (zie ook projectbeurzen literaire biografieën)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Erika Cotteleer *Gloria* (Afijn) (zie ook werkbeurzen)
- Geert De Kockere en Ann Ingelbeen *Koe en Kalf* (De Eenhoorn) (zie ook werkbeurzen voor auteurs)
- Gerda Dendooven *Het verhaal van Slimme Krol* (Querido) (zie ook werkbeurzen)
- Tomas Nollet *Anna houdt van dansen* (De Eenhoorn)
- Henri Van Daele en Klaas Verplancke *Reinaart de Vos* (Manteau) (zie ook werkbeurzen)

Strips

- Conz *De tweede kus: Ringo* (Oogachtend) (zie ook werkbeurzen)
- Luc Cromheecke en Laurent Letzer *Ben de Boswachter #1* (Bries)
- Pieter De Poortere *Boerke 3* (Bries) (zie ook werkbeurzen)
- Brecht Evens *Vincent* (Oogachtend) (zie ook werkbeurzen)
- Axel Jacobs *Dag Maan* (Pantalone) (zie ook werkbeurzen)
- Olivier Schrauwen *My Boy* (Bries) (zie ook werkbeurzen)
- Kristof Spaey (i.s.m. Steven Dupré) *Façade* (Oogachtend) (zie ook werkbeurzen)
- Adriaan Van Aken en Philip Paquet *Over naar jou* (Bries) (zie ook werkbeurzen)

Stimuleringsbeurzen

Proza

- Willem van Zadelhoff *Holle haven* (Meulenhoff/Manteau)
- Annelies Verbeke *Reus* (De Geus)

Poëzie en essay

- Jan-Willem Anker *Donkere arena* (De Bezige Bij)
- Saskia de Jong *Resistent* (Prometheus)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Anja Feliërs *Littekens* (Manteau)

Vertalingen uit het Nederlands

Proza

- Louis Paul Boon *Summer in Termuren* (Zomer te Ter-Muren), in het Engels vertaald door Paul Vincent (Dalkey Archive Press, Illinois)
- Hugo Claus *Corrono voci* (De geruchten), in het Italiaans vertaald door Elisabetta Svaluto Moreolo (Feltrinelli, Milaan)
- Paul de Wispelaere *L'alphabet calciné* (Het verkoolde alfabet), in het Frans vertaald door Charles Franken (Le Castor Astral, Bordeaux)
- Willem Elsschot *Queijo* (Kaas), in het Portugees vertaald door Cristiano Zwieseledo Amaral (José Olympio, Rio de Janeiro)
- Peter Terrin *Blanko* (Blanco), in het Zweeds vertaald door Urban Lindström (Augusti, Lund)
- Annelies Verbeke *Miegok!* (Slaap!), in het Litouws vertaald door Antanas Gailius (VAGA, Vilnius)
- Annelies Verbeke *Dormi!* (Slaap!), in het Roemeens vertaald door Gheorghe Nicolaescu (Univers, Boekarest)
- Paul Verhaeghen *Omega Minor* (Omega Minor), in het Duits vertaald door Stefanie Schäfer (Eichborn, Berlijn)
- Dimitri Verhulst (Problemski Hotel), in het Hebreeuwse vertaald door Ran HaCohen (Carmel, Jeruzalem)
- Dimitri Verhulst *Problemski Hotel* (Problemski Hotel), in het Italiaans vertaald door Claudia Di Palermo (Fazi, Rome)
- Dimitri Verhulst *Hotel Problematik* (Problemski Hotel), in het Sloveens vertaald door Tanja Mlaker (Zalozba Goga, Ljubljana)
- Dimitri Verhulst *Problemski Hotel* (fragment) in *Cartas Da Europa*, in het Portugees vertaald door Arie Pos (Fim de Século, Lissabon)

Poëzie en essay

- Hugo Claus, selectie gedichten in *Horisont*, in het Zweeds vertaald door Per Holmer (Horisont, Overmaric)
- Diverse dichters, *Dias abertos* (bloemlezing), in het Portugees vertaald door Fernando Venâncio (Culturgest, Lissabon/Roma, Amsterdam)
- Diverse dichters, *Más allá de mis manos* (bloemlezing), in het Spaans vertaald door Stefaan van den Breemt en Marco Antonio Campos (Colibrí, Mexico City)
- Guido Gezelle (Als de ziele luistert), in het Russisch vertaald door Irina Michailova en Alexej Poerin (University Publishing House, Sint-Petersburg)
- Maurice Gilliams *The Bottle at Sea: The Complete Poems* (Verzamelde Gedichten), in het Engels vertaald door Marian de Vooght (Green Integer, Los Angeles)
- Miriam Van hee, 13 gedichten in *Tratti n° 72*, in het Italiaans vertaald door Giorgio Faggin (Mobydick, Faenza)

- Miriam Van hee *La cueillette des mûres* (De bramenpluk), in het Frans vertaald door Philippe Noble (Le Castor Astral, Bordeaux)
- Miriam Van hee *Der Zusammenhang zwischen den Tagen* (Het verband tussen de dagen), in het Duits vertaald door Gregor Seferens (Korrespondenzen, Wenen)

Toneelliteratuur

- Pieter De Buysser *Du pain pour des écurceuls* (Eekhoornbrood), in het Frans vertaald door Anne Vanderschueren (Théâtre de la Place, Luik)
- Gerda Dendooven *Suppenkinder* (Soepkinders), in het Duits vertaald door Barbara Buri (Theaterstückverlag, München)
- Geert Genbrugge *Koffer auf Reisen* (Koffers op reis), in het Duits vertaald door Eva Pieper (Theaterstückverlag, München)
- Jo Roets *Floire et Blancheflor* (Floris en Blancefloer), vertaald in het Frans door Monique Nagielkopf (Laika)
- Kamiel Vanhole *Margaret's Awakening* (De nacht van Margaretha), in het Engels vertaald door Kamiel Vanhole (Martin E. Segal Theatre, New York)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Carll Cneut (i.s.m. Carl Norac) *Mostro, Non mangiarmi* (O Monster, eet me niet op!), in het Italiaans vertaald door Giorgio Pinotti (Adelphi, Milaan)
- Geert De Kockere en Sabien Clement *Amorevolissimamante* (Jij lievert), in het Italiaans vertaald door Cathy Van De Putte (Donzelli, Rome)
- Jan de Leeuw *Das Schweigen der Eulen* (Vederland), in het Duits vertaald door Rolf Erdorf (Gerstenberg, Hildesheim)
- Marita de Sterck *Morgen, wenn Frieden ist* (Met huid en haar), in het Duits vertaald door Rolf Erdorf (Sauerländer, Düsseldorf)
- Anne Provoost *Upadki* (Vallen), in het Pools vertaald door Jadwiga Jedryas (Ezop, Warschau)
- Thierry Robberecht en Philippe Goossens *Piccoli fantasmi* (Sarah en haar spookjes), in het Italiaans vertaald door Chantal Hansen (Zoolibri, Reggio Emilia)
- Sylvia Vanden Heede *Rebbi og Héra* (Vos en Haas), in het IJslands vertaald door Jóna Dorá Óskarsdóttir (Edda, Reykjavik)
- Do van Ranst *Wir retten Leben, sagt mein Vater* (Mijn vader zegt dat wij levens redden), in het Duits vertaald door Andrea Kluitmann (Carlsen, Hamburg)

Strips

- Philip Paquet *Louis Armstrong* (Louis Armstrong), in het Italiaans vertaald door Francesca Ferrua (Scritturapura, Villa San Secondo)

Varia

- *Leksikon – Holandske I Flamanske Knjizevnosti* (Servisch Lexicon van de Nederlandse en Vlaamse literatuur), geschreven en samengesteld door Jelica Novakovi-Lopusina (Partenon, Belgrado)
- Diverse auteurs in literair tijdschrift *Nagyvilág*, in het Hongaars vertaald door Judith Gera en anderen (Nagyvilág, Boedapest)

- Diverse auteurs in literair tijdschrift *Plamak*, in het Bulgaars vertaald door Aneta Dantcheva-Manolova (Plamak, Sofia)

Vertalingen in het Nederlands

Proza

- Gioconda Belli *Het geheim van de verleiding*, vertaald door Dick Bloemraad (De Geus)
- Juan Benet *In de schemer*, vertaald door M. Vanderzee (IJzer)
- Colette *Het huis van mijn moeder*, vertaald door Kiki Coumans (Atlas)
- Leonardo Da Vinci *Profezie – Raadsels en voorspellingen*, vertaald door Patrick Lateur (Uitgeverij P)
- Charles Joseph de Ligne *De charmeur van Europa*, vertaald door Marijke Arijs (Meulenhoff/Manteau)
- Georges Duhamel *Civilisatie 1914-1917*, vertaald door Mechtild Claessens (Arbeiderspers)
- Dyonélio Machado *De muizen*, vertaald door Harrie Lemmens (Coppens & Frenks)
- Tomás Eloy Martínez *De tangozanger*, vertaald door Trijne Vermunt (Cossee)
- Amélie Nothomb *Zwavelzuur*, vertaald door Marijke Arijs (De Bezige Bij/Manteau)
- Alessandro Perissinotto *Aan mijn rechter*, vertaald door Tom de Keyzer (Serena Libri)
- Fernando Pessoa *Boek der rusteloosheid*, vertaald door Harrie Lemmens (De Arbeiderspers)
- Olivier Rolin *De uitvinding van de wereld*, vertaald door Katelijne De Vuyst en Marij Elias (IJzer)
- Leonardo Sciascia *De Raad van Egypte*, vertaald door Frans Denissen en Tom de Keyzer (Serena Libri)

Poëzie

- Francis Dannemark *Een fractie eeuwigheid*, vertaald door Hilde Keteleer (Uitgeverij P)
- Diverse auteurs *De Tuin der Muzen. Bloemlezing hedendaagse Spaanse poëzie 2*, vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij P)
- Antonio Gamoneda *Boek van de kou*, vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij P)
- Harry Martinson *Strandgeruis*, vertaald door Anke van den Brecht (Uitgeverij P)
- Jacques Prévert *De mooiste van Prévert*, vertaald door Koen Stassijns en Geert Van Istendael (Lannoo/Atlas)
- Stevie Smith *Een geur van papaver*, vertaald door Katelijne De Vuyst (Wagner & Van Santen)

Colofon

Vlaams Fonds voor de Letteren
 Generaal Capiaumontstraat 11 bus 5
 2600 Berchem
 +32 3 270 31 61
 info@vfl.be
 www.vfl.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:
 Carlo Van Baelen, Generaal Capiaumontstraat 11 bus 5, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee: Els Aerts, Hugo Brems, Dirk De Geest, Heidi Depraetere, Koen De Smedt, Stijn Geudens, Vanessa Joosen, Guy Posson, Arthur Sonnen, Greet Ramael, Lara Rogiers, Koen Rymenants, Karen Thys, Linda Torfs, Carlo Van Baelen, Tine Van den Heuvel, Tom Van de Voorde, Guido Vereecke en Karolien Verguts

Coördinatie en redactie: Tine Van den Heuvel en Tom Van de Voorde
 Eindredactie: Mark Cloostermans

Ontwerp: Compagnie Paul Verrept

Overname van berichten is toegelaten mits bronvermelding . Het VFL kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade die voortvloeit, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2007/9430/1

Instelling van de Vlaamse Gemeenschap